

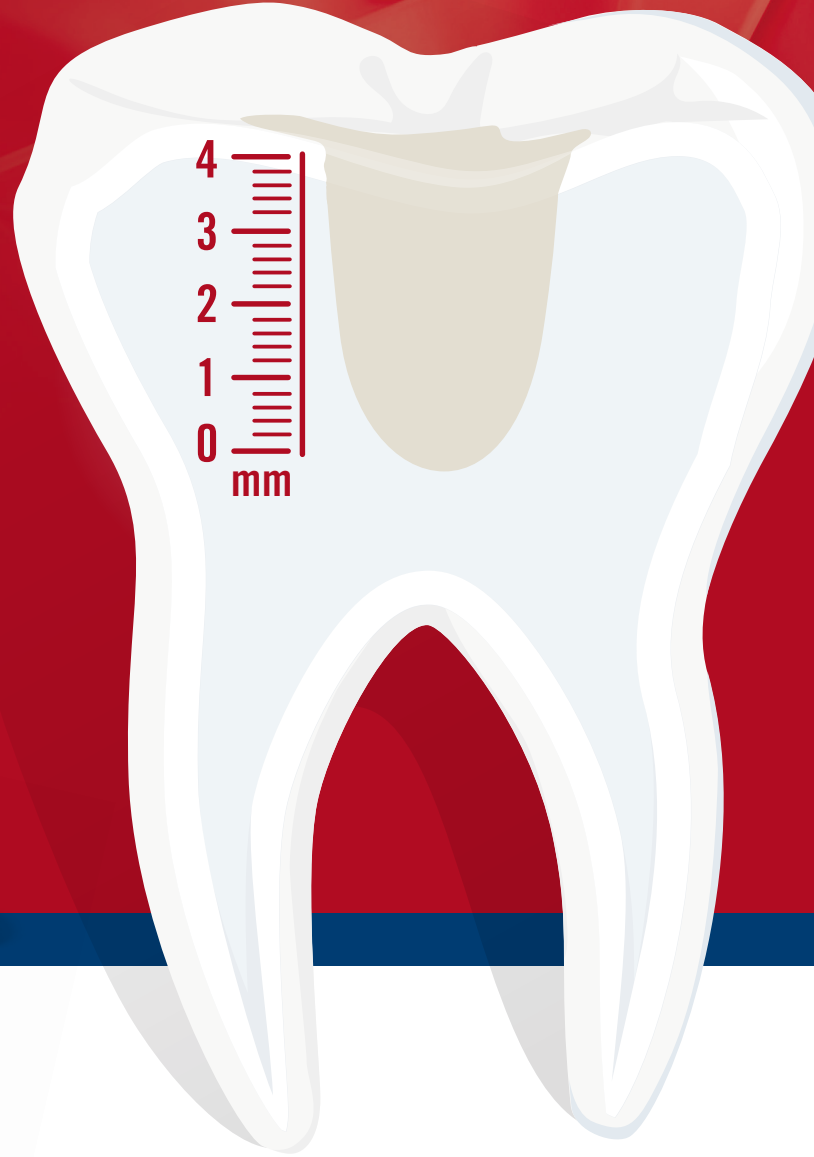

Dünya Ağız
Sağlığı Günü
20 Mart

**Mutlu bir ağız,
mutlu bir vücut**

ONE SHADING MEETS BULK FILLING

YENİ

Charisma Bulk Flow ONE.

Günlük vakalarınıza kullanabileceğiniz ilk tek-renk özellikli akışkan bulk fill!

Her zaman doğru rengi yakalayın: Charisma Bulk Flow ONE'in mükemmel renk uyumu özelliği sayesinde restorasyonlarınız çevre dentisyonun rengini yansıtarak bölgeye adaptasyonu sağlar.

Etkili kullanım: Son bir kapatma katmanına ihtiyaç duymadan, 4mm'ye kadar kaviteleri kolayca doldurabilirsiniz.

Uzun süre dayanıklı restorasyonlar: Yüksek direnç, düşük büzülme ve aşınma direnci, arka bölgedeki çiğneme yüküne dayanabilen dayanıklı restorasyonlar sağlar.

The One
Solution
Start video: kulzer.
com/one-effect

KULZER
MITSUI CHEMICALS GROUP

VRN

VAFU

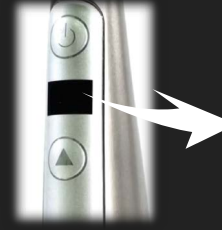
Proximal Uç

Noktasal Krleme Ucu

Endodontik Uç

Batarya kapasitesi

Çalışma modu

Güç seviyesi

Çalışma süresi

Çürük tespit özelliği

Tek saniyede polimerize edebilme özelliği

3 farklı çalışma modu; full power, progressing ve pulse modu

3 farklı ışın gücü: P1: 3200 - 2400 - 16000 mW / cm2

Geniş spektrum (385 nm ile 515 nm dalgaboyu)

YENİ!

VALO™ X

İŞIK CİHAZI YENİDEN TASARLANDI

KOLAYLAŞTIRILMIŞ ARAYÜZ

YENİ İVMEÖLÇER
FONKSİYONU

DAHA BÜYÜK 12,5 MM LENS

SİYAH VE BEYAZ İŞIK
DİYAGNOSTİK MODLARI

DAHA FAZLA AYRINTI İÇİN QR KODUNU TARAYIN
VEYA ULTRADENT.COM.TR ADRESİNİ ZİYARET EDİN

Gülüşünüz bizim için değerlidir

RUTHINIUM KULLANIN, FARKI HİSSEDİN!

ACRY PLUS

4 KATMANLI AKRİLİK DİŞ

ACRY LUX

3 KATMANLI AKRİLİK DİŞ

ACRY ROCK V

2 KATMANLI AKRİLİK DİŞ

TDBD 210

MART 2024

TDBD

bu

sayıda

- 09 BAŞYAZI
TDB Genel Başkanı A. Tarık İşmen
- 11 TDB GÜNDEMİ
TDB Genel Sekreteri Emel Eroğlu Uzer
- 12 SORUNLARIMIZI SİYASETİN GÜNDEMİNE SOKTUK
Türk Dişhekimleri Birliği Merkez Yönetim Kurulu geçtiğimiz yılın Mayıs ayında bu yana dişhekimlerinin sekiz ana talebi doğrultusunda yürüttüğü çalışmayı siyasi parti temsilcileri nezdinde devam ettiriyor.
- 14 MUAYENEHANEDE DİŞHEKİMİ İSTİHDAMININ ÖNÜ AÇILDI
Muayenehanede dişhekimliği istihdam edilebilmesine olanak sağlayan Kanun Teklifi 15 Şubat'ta TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi.
- 16 YÖNETMELİK'TE DEĞİŞENLER
Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik'te geçtiğimiz 5 Mart'ta kısmi bazı değişiklikler yapıldı.
- 19 HENÜZ EĞİTİME BAŞLAMAMIŞ FAKÜLTELER KAPATILSIN
TDB Genel Başkanı Tarık İşmen 20 Mart'ta Yüksek Öğretim Kurulu önünde bir basın açıklaması yaptı.

Sahibi TDB Merkez Yönetim Kurulu adına
Ahmet Tarık İşmen
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Emel Eroğlu Uzer
Yayın türü Yaygın süreli yayın
Yayın aralığı Aylık
Dili Türkçe
Editör Hakan Sürmen
Görsel yönetmen
Şeref Kartal

Yayın Kurulu
Elif Peker Tunç
Emel Eroğlu Uzer
Emre Harbalıoğlu
Gizem Bayraktaroğlu
İnci Yağdırın
Tuğba Alaybeyoğlu
Fotoğraf Oğuz Dönmez
Reklam için başvuru
Tel: 0.212.327 84 41 (pbx)

Yayın tarihi Mart 2024
Editöryal üretim ve yapım
Nisan İletişim
Basın Yayın Ltd. Şti.
Tel: 0.212.327 84 41
nisaniletisim@gmail.com
Cihannüma Mah. Salih Efendi
Sok. Mistaş İşhanı 2/9
Beşiktaş İSTANBUL

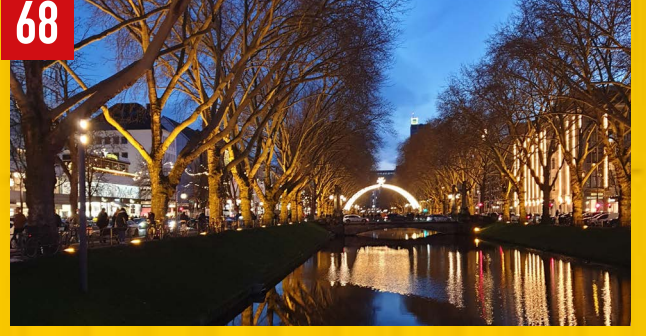
Yönetim yeri ve yazışma adresi
Kızılırmak Mah. 1446. Cad.
Alternatif İş Merkezi
No: 12/38 Çukurambar
Çankaya - ANKARA
Tel: 0.312.435 93 94
Fax: 0.312.430 29 59
www.tdb.org.tr
e-mail: tdb@tdb.org.tr
ISSN: 2791-8416

28

52

68

56

62

65

21 **EGE'DE YENİ BİR İŞBİRLİĞİ DOĞDU**
Muğla Dişhekimleri Odası Yunanistan'ın 12 Adalar Dişhekimleri Odası'yla kardeş oda sözleşmesi imzaladı.

25 **SAKARYA 8. KIŞ SEMPOZYUMU**
24 Şubat'ta yapılan Sempozyuma beş konuşmacı, 146 dişhekimi ve 10 sponsor firma katıldı.

28 **'2013'Ü AŞACAĞIZ'**
FDI 2024 Dünya Dişhekimliği Kongresi organizasyonunda bugüne dek ne kadar yol alındığını Kongre Genel Koordinatörü Prof.Dr. Sedat Küçükay ve yardımcıları Prof.Dr. Burak Çankaya, Doç.Dr. Ayça Yılmaz, Dr. Arthur Bozacioğlu'na sorduk.

34 **FELAKETİN BİRİNCİ YILINDA**
3-7 Şubat 2024 tarihlerinde deprem bölgesini ziyaret eden Türk Dişhekimleri Birliği heyeti meslektaşlarımızın ve Odalarımızın sorunlarını dinledi. TDB Genel Sekreteri Emel Eroğlu Uzer bölge izlenimlerini dergimiz için kaleme aldı.

52 **'ÜZERİMİZE BİR ÇİĞ GELİYOR'**
TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesi Fatih Güler'e dişhekimliği kontenjanlarının kontrolsüzce artırılmasının istihdama nasıl yansıtacağını sorduk.

56 **'UZUN VE YORUCU BİR SÜRECE HAZIR OLMAK GEREKİYOR'**
Marmara Ü.D.F.'nden mezun olduktan sonra 2003 yılında doktora için İsveç'e giden meslektaşımız Doç.Dr. Hülya Çevik Aras halen çalışmalarını Göteborg'da sürdürüyor.

60 **SÜT DİŞLERİ VE BEYAZ YALANLAR**
Edebiyatta Dişhekimliği'nde bu sayıda Carson McCullers'in 'Küskün Kahvenin Türküsü'nden pasajlar var.

62 **'AİLE DİZİMİ, SORUMLULUKTAN KAÇMA YÖNTEMİ DEĞİL'**
'Aile dizimi' üzerine çalışan meslektaşımız Ayla Akbuar Akbuar'la psikolojiden 'aile dizimi'ne, oradan Japon ve Türk geleneksel sanatlarına uzanan bir söyleşi yaptık.

65 **KAYIT 1, DUHUL 1**
Fatim Hazinedar ilk kadın dişhekimimiz Ayşe Şadiye Güvendiren'in 'Dişçi Mektebi'ne kaydolmasının öyküsünü yazdı.

68 **ÜÇ ŞEHİRLE VESTFALYA**
Meslektaşımız Emre Harbalıoğlu Vestfalya bölgesinin üç önemli merkezi Düsseldorf, Köln ve Roermond'u yazdı.

71 **SÜREKLİ DİŞHEKİMLİĞİ EĞİTİMİ KREDİLENDİRİLMİŞ SORULAR**

REKLAM İNDEKSİ

(Alfabetik sırayla)

AB DENTAL 10

EREN DİŞ DEPOSU..... 05

GÜLSA 03

KULZER ..... **Ön kapak içi**

METRO DİŞ 08

OSSTEM İMPLANT..... 15

ULTRADENT 04

Yeni A2 LED

1 YIL GARANTİ

1000 SAAT LED ÖMRÜ

520.000 RPM

30 W GÜÇ

3. NOKTADAN ETKİN
SU SOĞUTMA

METRO DİŞ

G.M.K. Bulvarı No:17/4 Demirtepe
Kızılay-ANKARA

W: 0532 401 96 76 T: 0312 231 83 76

www.metrodis.com.tr - info@metrodis.com.tr

YÖK'ün adım atmasını bekliyoruz

A. Tarık İşmen TDB Genel Başkanı

Merhaba,

6 Şubat depremlerinin yıldönümünü geride bıraktık. Merkez Yönetim Kurulu'muzdan oluşturduğumuz heyetle hem anma toplantılarına

katılmak, hem de meslektaşlarımızın ve Odalarımızın çözülememiş sorunlarını yerinde görmek üzere deprem bölgesine gittik. Odalarımız ve serbest çalışan meslektaşlarımızın yanı sıra dişhekimliği fakülteleri ve ağız diş sağlığı merkezlerini de ziyaretlerimize ekledik. Meslektaşlarımız için oluşturduğumuz konteyner muayenehaneler bazı illerde misyonunu tamamlarken Adıyaman ve özellikle Hatay'da işlev görmeye devam ediyor.

Depremden bir yıl sonra gördüğümüz manzara iç açıcı değil. Başta Hatay olmak üzere yıkımın büyük olduğu illerde henüz enkaz kaldırma çalışmaları bile tamamlanmış değil. İmar planları hazır değil; bu da kentlerin toparlanmasını sağlayacak yeniden inşa faaliyetinin uzun bir zamana yayılacağını gösteriyor. TOKİ eliyle çoğunlukla kentlerin dış bölgelerinde yapılmaya devam eden konut inşaatları var ama yıkılan bina sayısı karşılaştırıldığında son derece sınırlı sayıdalar. Depreme hazırlık için konulmuş vergilerin nereye gittiğini yurttaşlar olarak sormamız gereken noktadayız.

1 Mart'ta 1219 sayılı yasada yapılan değişiklikle muayenehanede dişhekiminin yanında başka bir dişhekimini çalıştırabilmesine olanak sağlandı. Bu, yaklaşık 25 yıldır Türk Dişhekimleri Birliği'nin ısrar ettiği düzenlemelerden biriydi. 1999'da Abant'ta yapılan TDB Başkanlar Konseyi toplantısında İstanbul Dişhekimleri Odası delegesi Ayhan Berk meslektaşımızın sunduğu çalışmayla konu gündemimize girmişti. 2021 yılında yapılan TDB 18. Olağan Genel Kurulu'nda da Adana ve Tekirdağ dişhekimleri odalarımızın verdiği önergelerle Merkez Yönetim Kurulu'nun çalışma programına eklenmişti. Biz ve bizden önceki tüm TDB yönetimleri

bu konudaki takiplerini sürdürmelerine rağmen ancak bugün sonuç alabildik. Bunu da Türkiye'de meslek örgütlerinin kendi mesleklerini ilgilendiren konularda dahi politikaya etki etmelerinin ne kadar zor olduğunu gösteren bir örnek olarak kaydedelim.

Ağız Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik'te 5 Mart'ta yeni bir değişiklik yapıldı. Muayenehanelerden ön izin ve deprem güvenlik raporu istenmesine dair düzenlemeler kaldırıldı. Uygulamada hâlâ bazı sağlık müdürlüklerinin deprem güvenlik raporuyla yapı izin belgesini karıştırmalarından kaynaklanan sorunlar olduğunu duyuyoruz; Bakanlığın konuyla ilgili uyarıları yapmasını bekliyoruz.

8 Mart'ı kadınlara yönelik şiddet eylemlerinin ve hak ihlallerinin gerilemediğini gösteren verilerle geride bıraktık. Kadınların talebi net: İstanbul Sözleşmesi'ne geri dönlün ve ilk imzacılarından olduğumuz o sözleşmenin ruhuna uygun uygulamalar için kararlılık gösterilsin. Biz de bunun önemli bir başlangıç noktası olacağı kanaatindeyiz.

Dişhekimliği fakültelerinin ve kontenjan sayılarının kontrolsüzce artırılmasına karşı girişimlerimiz devam ediyor. Sağlık Bakanlığı'nın dahi yılda 1500-2000 arası bir mezun sayısının yeterli olacağına dair tespitlerine rağmen kontenjanlarda hiçbir azaltılma yapılmaması da dahil olmak üzere tüm bu sorunları aktarmak üzere YÖK'ten randevu istedik. Bu konuda bıçak kemiğe dayanmış durumda. Diyalog yoluyla sorunlarımızı aktaramazsak bütün Odalarımızı YÖK önünde toplayarak tepkimizi ortaya koyacağız.

31 Mart'ta yerel yönetim seçimleri yapılacak. Türkiye çapında birçok ilçede meslektaşlarımızın adaylıklarına ilişkin bilgiler geliyor. Ağız diş sağlığı bilincinin gelişmesine yönelik uygulamaları yerel yönetimlerde yaygınlaştıracakları umuduyla aday meslektaşlarımız başarılar diliyoruz.

Ağız Diş ve Çene Cerrahisi için
360° Çözüm

UNIQUELY

U

AB

Superior Implant Technology

AB Dental
Yüksek Teknolojinin AB'si

AB DENTAL VE TIBBİ CİHAZLAR SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

İçerenköy Mah. Mahirbey Sok. Kutay Han No:1 D:9 Ataşehir- İSTANBUL

Tel: +90 216 519 53 00 | Faks: +90 216 519 53 01 | e-posta: bilgi@abdental.com.tr | <http://abdental.com.tr>

 facebook.com/ABDENTALTR

 instagram.com/ABDENTALTR

 0545. 516 53 00

Muayenehanede dişhekimi çalıştırılabilecek

Dünya Emekçi Kadınlar Günü

8 Mart, 20. yüzyılın başında Sosyalist Enternasyonal tarafından “Dünya Emekçi Kadınlar Günü” olarak kabul edilen ve 1977’de de Birleşmiş Milletler tarafından “Dünya Kadınlar Günü” ismiyle tescil edilen kadınların hak mücadelesinin en önemli günü.

Biz de her yıl olduğu gibi, bu 8 Mart’ta da, kadının hayatın her alanında varlık göstermesini mümkün kılan, geçmişten bugüne kadın hakları savunucularını, o cesur kadınları saygıyla anıyor, kadınların güçlü bir şekilde temsil edildikleri, seslerini duyurdukları, haklarını savundukları günlere ulaşmak amacıyla çalışmaya devam edeceğimizi haykırıyoruz.

Neredeyse meslek grubunun yarısını oluşturan kadın dişhekimlerinin meslek örgütümüzde temsil oranlarına baktığımızda TDB merkez kurulları ve dişhekimleri odalarının yönetimlerinde kadın dişhekimi oranının %26 gibi düşük bir düzeyde kaldığına tanık oluyoruz.

Nisan ayı içerisinde yapılacak olan dişhekimleri odaları genel kurul ve seçimlerinde kadın dişhekimlerini meslek örgütümüzün her kurulunda görev almaya, temsiliyette de belirleyici olmaya çağırıyoruz.

Dişhekiminin yanında dişhekimi çalışması

1219 sayılı Kanununun 43. maddesinde değişiklik yapan ve 1 Mart 2024 günü Resmi Gazete’de yayımlanan düzenlemeyle dişhekimlerinin muayenehanelerinde bir başka meslektaşını istihdam etmesi mümkün hale geldi ve muayenehanelerde birden fazla

olmamak kaydıyla dişhekimi istihdamının yolu açıldı.

Detaylarını haber sayfalarımızda bulacağınız bu değişiklikle müşterek muayenehanede ruhsat sahibi her dişhekimi, bir meslektaşını istihdam edebilecek ve tabii çalışan ve çalıştırılan dişhekimlerinin Oda’ya üye olmaları zorunlu olacak.

Uzun yıllardır meslek örgütümüzün gündeminde bulunan bu değişiklik için daha önce de çalışan tüm TDB ve Oda yöneticilerine teşekkür ediyoruz.

Yönetmelikte değişiklik

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelikte 5 Mart 2024 tarihinde kısmi değişiklikler yapıldı.

Muayenehanelerde “ön izin” alınması zorunluğu kaldırıldı. Poliklinik, merkez ve hastane açılışlarında ise ruhsat öncesi “ön izin” alma zorunluluğu devam ediyor. Yine, “Deprem Güvenlik Raporu” alma zorunluluğu, muayenehaneler için kaldırıldı. Poliklinik, merkez ve hastaneler için bu zorunluluk “Deprem Dayanıklılık Raporu” adıyla istenmeye devam ediyor. Düzenlemenin detaylarını haber sayfalarımızdan takip edebilirsiniz.

31 Mart yerel seçimleri için Türkiye’nin birçok yerinde meslektaşlarımız da aday oldu. Hekimlik nosyonunu seçecekleri makamlara taşınmaları umuyla tüm aday meslektaşlarımıza başarılar diliyoruz.

Yaklaşık yarısı kadınlardan oluşan dişhekimliğinde meslek örgütlerinde de kadınların temsili yetersiz düzeylerde.

Özellikle eski binaların yoğun olduğu merkez semtlerde kriterlere uygun bina bulmak şansı imkansızca yakın.

Sorunlarımızı siyasetin gündemine soktuk

Türk Dişhekimleri Birliği Merkez Yönetim Kurulu geçtiğimiz yılın Mayıs ayında bu yana dişhekimlerinin sekiz ana talebi doğrultusunda yürüttüğü çalışmayı siyasi parti temsilcileri nezdinde devam ettiriyor. Bu girişimlerin de bir sonucu olarak muayenehanelerde dişhekimini istihdam edilebilmesiyle ilgili düzenleme geçtiğimiz günlerde kabul edildi. Diğer taleplerimizi gündemde tutmaya devam ediyoruz.

Geçtiğimiz Şubat ayı içerisinde Türk Dişhekimleri Birliği Merkez Yönetim Kurulu üyeleri ve çeşitli dişhekimleri odalarının yöneticilerinden oluşan TDB heyetleri siyasi parti temsilcileriyle bir dizi görüşme gerçekleştirerek sekiz ana başlıkta somutlanan taleplerimizi tekrar gündeme getirdiler.

17 Ocak'ta TDB Genel Başkanı **Tarık İşmen**, Genel Başkan Vekili **Burak Saran**, Merkez Yönetim Kurulu üyesi **Selhan Kaya**, Antalya Dişhekimleri Odası Başkanı **Dr. Gassan Yücel** ve Genel Sekreteri **Gökhan Yıldırım**'dan oluşan TDB heyeti Adalet ve Kalkınma Partisi Antalya Milletvekili **Dr. Tuba Vural Çokal**, Cumhuriyet Halk Partisi Antalya Milletvekili **Cavit Arı**, İyi Parti Antalya Milletvekili **Uğur Poyraz** ve Balıkesir Milletvekili **Turhan Çömez** ile bir dizi görüşme gerçekleştirdi.

14 Şubat'ta TDB Genel Başkanı Tarık İşmen, Genel Sekreter **Emel Eroğlu Uzer**, Bursa Dişhekimleri Odası Başkanı **Ahmet Tunahan** ve Genel Sekreteri **Alper Altay**'dan oluşan TDB heyeti Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı **Abdullah Güler**, Grup Başkanvekilleri **Dr. Leyla Şahin Usta**, **Özlem Zengin**, Bursa milletvekilleri **Ayhan Salman** ve **Mustafa Yavuz**, Cumhuriyet Halk Partisi Bursa milletvekilleri **Hasan Öztürk**, **Orhan Sarıbal** ve **Prof.Dr. Kayhan Pala**, İyi Parti Bursa Milletvekili **Hasan Toktaş** ve TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Sözcüsü, Adalet ve Kalkınma Partisi İstanbul Milletvekili **Dr. Ümmügülşen Öztürk** ile bir dizi görüşme gerçekleştirdi.

Görüşmelerde öncelikle Türk Dişhekimleri Birliği olarak 2018'den bu yana talebimiz olan muayenehanede dişhekimini istihdam edilebilmesine olanak sağlayan düzenlemenin de içinde bulunduğu Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ele alındı.

Ayrıca mesleğimizle meslektaşlarımızın sorunları ve çözüm önerilerimizi içeren "8 Talebimiz" dile getirilerek ve milletvekillerinin destekleri istendi.

14 Şubat'ta TDB Genel Başkanı Tarık İşmen ve Genel Sekreter Emel Eroğlu Uzer Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Abdullah Güler ve Grup Başkan Vekili Dr. Leyla Şahin Usta'yı ziyaret etti.

Tarık İşmen Başkanlığındaki TDB heyeti 15 Şubat'ta da Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Gökhan Günaydın'la görüştü.

14 Şubat'ta TDB Genel Başkanı Tarık İşmen, Genel Sayman Tolga Beray ve MYK üyesi Gürbüz Eldeniz'den oluşan TDB heyeti Ak Parti Tokat Milletvekili meslektaşımız Cüneyt Aldemir'i ziyaret etti.

14 Şubat'ta TDB Genel Başkanı Tarık İşmen, Genel Sekreter Emel Eroğlu Uzer, Bursa Dişhekimleri Odası Başkanı Ahmet Tunahan ve Genel Sekreteri Alper Altay'dan oluşan TDB heyeti CHP Bursa Milletvekili Prof.Dr. Kayıhan Pala'yla görüştü (solda). 17 Ocak'ta TDB Genel Başkanı Tarık İşmen ve Genel Başkan Vekili Burak Saran İyi Parti Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'i ziyaret etti.

15 Şubat ziyaretleri

15 Şubat'ta da TDB Genel Başkanı Tarık İşmen, Genel Sayman **Tolga Beray**, Merkez Yönetim Kurulu üyesi **Gürbüz Eldeniz**, Merkez Denetleme Kurulu Raportörü **Esra Yamak**, Bursa Dişhekimleri Odası Başkanı Ahmet Tunahan ve Genel Sekreteri Alper Altay'dan oluşan TDB heyeti Adalet ve Kalkınma Partisi Bursa milletvekilleri **Refik Özen**, **Osman Mesten** ve Tokat Milletvekili Dişhekimi **Cüneyt Aldemir**, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili **Gökhan Günaydın**, Ankara Milletvekili **Dr. Aylin Yaman**, Bursa Milletvekili **Prof.Dr. Kayıhan Pala**, İstanbul Milletvekili Dişhekimi **Gamze Akkuş İlgezdi**, Saadet Partisi Grup Başkanı **Selçuk Özdağ** ve Bursa Milletvekili **Mehmet Atmaca** ile bir dizi görüşme gerçekleştirdi.

14 Şubat'ta TDB Genel Başkanı Tarık İşmen, Genel Sekreter Emel Eroğlu Uzer ve Bursa Dişhekimleri Odası Başkanı Ahmet Tunahan TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Sözcüsü, Ak Parti İstanbul Milletvekili Dr. Ümmügülşen Öztürk ile görüştü.

15 Şubat'ta Bursa Dişhekimleri Odası Başkanı Ahmet Tunahan ve Genel Sekreteri Alper Altay Ak Parti Bursa Milletvekili Refik Özen'i ziyaret etti (solda). 14 Şubat'ta TDB Genel Sekreteri Emel Eroğlu Uzer, Bursa Dişhekimleri Odası Başkanı Ahmet Tunahan ve Genel Sekreteri Alper Altay CHP Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'la görüştü.

TDB Genel Sekreteri Emel Eroğlu Uzer, Bursa Dişhekimleri Odası Başkanı Ahmet Tunahan ve Genel Sekreteri Alper Altay'dan oluşan TDB heyetinin Ak Parti Bursa Milletvekili Mustafa Yavuz (solda), CHP Bursa Milletvekili Hasan Öztürk (ortada) ve Ak Parti Bursa Milletvekili Ayhan Salman ziyaretleri.

Muayenehanede dişhekimi istihdamının önü açıldı

TDB'nin 2018'den bu yana talep ettiği, muayenehanede dişhekimi istihdam edilebilmesine olanak sağlayan düzenlemenin de içinde bulunduğu Kanun Teklifi, 15 Şubat 2024 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi. Düzenlemeye göre muayenehanede sadece bir dişhekimi istihdam edilebilecek, birden fazla dişhekimini istihdamı ise mümkün olmayacak.

Türk Dişhekimleri Birliği'nin talepleri arasında yer alan, muayenehanede dişhekimi istihdam edilebilmesine olanak sağlayan düzenlemenin de içinde bulunduğu Torba Yasa Şubat ayı başında TBMM'ye sunuldu.

Geçtiğimiz yıl da bir Torba Yasa içinde benzer bir madde yer almış ancak Sağlık Komisyonundaki görüşmeler başlamadan madde geri çekilmiş, Meclis'in milletvekili ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sebebiyle çalışmaya ara vermesiyle teklif kadük olmuştu.

Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekilleri tarafından verilen 'Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi', 8 Şubat 2024 tarihinde TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu'nda görüşüldü.

Komisyon toplantısına TDB'yi temsilen Merkez Yönetim Kurulu üyesi **Gürbüz Eldeniz** ve Hukuk Müşaviri **Av. Mustafa Güler** katıldı. Gürbüz Eldeniz, kanun teklifi hakkında Birliğimizin görüşlerini dile getirdi ve destekleri için Komisyon üyelerine teşekkür etti. Bütün partiler nüanslar da olsa desteklerini belirttiler.

Madde teklif edildiği şekliyle Komisyonda kabul edildi.

Birden fazla dişhekimi çalıştırılmayacak

15 Şubat'ta da TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilen Kanuna göre muayenehanede sadece bir dişhekimi istihdam edilebilecek, birden fazla dişhekimini istihdamı ise mümkün olmayacak. Uygulamanın ayrıntıları Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenecek.

rılacak yönetmelikle düzenlenecek.

Kanun 1 Mart 2024 tarih ve 32476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi.

TDB tarafından yapılan açıklamada Kanunda Türk Dişhekimleri Birliği'nin desteklediği tek maddenin muayenehanede bir dişhekimi çalıştırılabilmesi olduğu belirtildi ve bu gelişmenin TDB'nin 2018 yılından itibaren sürdürdüğü yoğun çaba ve emeğin ürünü olduğu vurgulandı.

Sakıncalı maddeler

Özellikle, hastanın onamının yazılı olarak alınmamış olması gibi basit veya hastaların kişisel sağlık bilgilerinin Bakanlık ile paylaşılmaması gibi oldukça tartışmalı bürokratik ihlallere verilecek idari para cezalarının 50 bin liradan az olmayacağı ya da acil setindeki bir ilacının standarda uymaması halinde 100 bin liradan yahut sağlık turizmi yetki belgesi almadan sağlık turistine sağlık hizmeti sunanlara 250 bin liradan az idari para cezası verilemeyeceği kurahının getirilmemesi için TDB yoğun bir çaba gösterdi.

Bu kapsamda, bütün partilerle ilişki kurularak bu maddenin yasallaşmasının yaratacağı sakıncalar doğrudan temalarla anlatıldı. AKP

Grup Başkanı, Grup Başkan Vekilleri, kanun teklifinde imzası olan milletvekilleri ve milletvekili meslektaşlarımızla yapılan görüşmelerde her biri talebimizi haklı bularak maddenin yeniden düzenlenmesi, eylemle ceza arasındaki dengenin daha iyi kurulması gerektiğini söylediler.

Kanun teklifinde Anayasa Mahkemesi tarafından daha önce iptal edilen kurallar,

farklı cümlelerle aynı içerikte yeniden düzenleniyor. Bu kapsamda Bakanlık sağlık kurumlarındaki teşvik ek ödemesinin disiplin cezalarıyla ya da ortak kullanımındaki sağlık kurumlarında Başhekim tarafından yapılacak ikaz ile ilişkilendirilmesi ve bu nedenlerle üç döneme kadar ek ödeme yapılmamasının Anayasa'ya aykırı olduğu da ifade edildi.

Hukuka aykırılıkların iptali için başvurulacak

Kanun teklifinin yasallaşması sürecinde gerek Komisyon gerekse Genel Kurul aşamasında yoğun olarak yürütülen çabalar sonuç vermedi ve görüşülen iktidar ve muhalefet parti yetkililerinin tümünün hak vermesine karşın kanun teklifinin aynen yasallaşması ne yazık ki engellenemedi.

TDB, eylemle ceza arasındaki dengenin olmadığı ceza hükümlerinin yanı sıra hastane Başhekimlerine verilen, ek ödemenin kesilmesine sebep olacak ikaz yetkisinin, ek ödemenin ilgililerin disiplin durumu ile ilişkilendirilmesinin ve diğer hukuka aykırılıkların Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi için başvuru yapılması amacıyla, ilgililer nezdinde girişimlerin süreceğini açıkladı.

2024
OSSTEM WORLD MEETING
SEOUL

27
N I S A N
2024

28
N I S A N
2024

후암삼거리

남산공원
南山公園
Namsan Park

용산고교
Yongsan High School

Diş hekimliği alanını temsil eden sempozyum **Osstem World Meeting** için 2024'te Güney Kore'nin Seoul kentinde buluşuyoruz.

OSSTEM®
IMPLANT

Yönetmelik'te değişenler

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik'te geçtiğimiz 5 Mart'ta kısmi bazı değişiklikler yapıldı. Değişikliklerden öne çıkan bazılarını dikkatinize sunuyoruz.

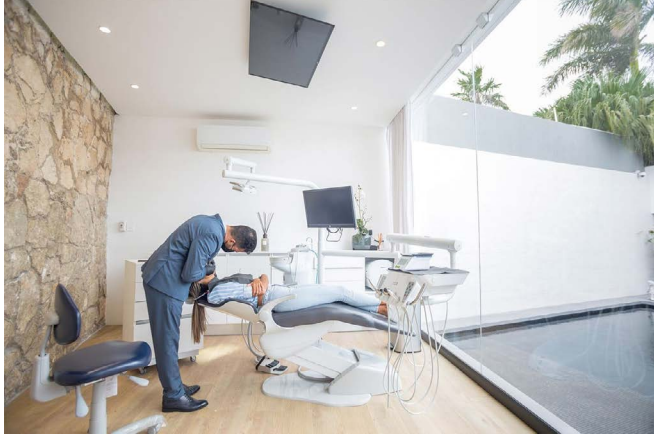
Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik'te yapılan kısmi değişiklikler, 5 Mart 2024 tarih ve 32480 sayılı Resmî Gazete'de yayımlandı.

Buna göre;

► Muayenehanelerde “ön izin” alınması zorunluğu kaldırılmıştır. poliklinik, merkez ve hastane açılışlarında ise ruhsat öncesi “ön izin” alma zorunluluğu devam etmektedir.

► “Deprem Güvenlik Raporu” alma zorunluluğu, muayenehaneler için kaldırılmış ise de poliklinik, merkez ve hastaneler için bu zorunluluk “Deprem Dayanıklılık Raporu” adıyla istenmeye devam etmektedir.

► Muayenehanelerde dişhekimî çalıştırılması mümkün hale gelmiştir.

Başka iş kolları için aranmayan gerekliliklerin dişhekimî muayenehaneleri için istenmesi Yönetmelik'te sorunlu noktalardan biriydi.

► Daha önce Merkez ve Hastane için zorunlu tutulan “hasta hakları birimi” poliklinik için de zorunlu hale gelmiştir.

► Yönetmeliğin 24.maddesinde yer alan “Bilgilendirme ve Tanıtım” hükmü, 29/7/2023 tarihli ve 32263 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkın-

da Yönetmelik hükümlerine atıfla düzenlenmiştir.

► Dişhekimlerinin sertifika, yüksek lisans veya doktora belgesine dayanılarak, uzman olduğu ilan edilerek meslek yürütmeyeceği, bu tür belgeler mesleğin icrasında uzmanlık belgesi olarak kullanılmayacağı açıkça vurgulanmıştır.

► Mevcut sağlık kuruluşlarının tıbbi donanım ve personel standartları yönünden uyum süresi, 31 Aralık 2024 tarihi olarak belirlenmiştir.

► Hasta kayıtlarının elektronik ortamda tutulması ve verilerin aktarılması ile ilgili yaptırımlarda bir değişikliğe gidilmediği görülmektedir.

[Getirilen yeni düzenlemeler hakkında daha kapsamlı değerlendirme için buraya tıklayınız.](#)

Kamuya sadece 286 dişhekimî ataması tepki topladı

Her yıl verilecek 10 bin mezuna nasıl iş bulacaksınız?

Kamuya '286' dişhekimî atama ilanının Sağlık Bakanlığı web sitesinden alıntı yapılarak web sitemizde ve sosyal mecralarımızda yayımlanması üzerine, meslektaşlarımızın açıklanan kadronun azlığına olan haklı tepkileri, hükümetin gündemine alınmak üzere konunun asıl muhatabı olan Sağlık Bakanlığı'na aşağıdaki yazımızla iletildi:

“Sayın Bakanım,

Herhangi bir planlama yapılmadan açılmaya devam eden, bu gün sayıları 105 rakamına ulaş-

muş dişhekimliği fakültelerinden mezun olacaklar önümüzdeki bir kaç yıldan sonra 10 binleri aşacaktır. Halen mezunların büyük bir bölümünün çalışma imkanı olmaması nedeniyle, ülkemizin çalışkan ve zeki insan grubunda yer alan önemli, bu değerler işsizliğe mahkûm edilmektedir. Çalışma imkânı bulanların birçokları ise; emeği ucuzlatılmış ve mesleği değersizleştirilmiş halde çalışma biçimi itibarıyla de tümünden işçileşmiş anlayamadıkları, dersini okumadıkları piyasa koşullarında kaybol-

muş, deontolojik ve etik sorunlarla baş başa hayal kırıklığı içinde yaşamlarını sürdürmektedirler.

Basına da yansıyan umut verdiğiniz açıklamalarınızda yer alan atamaların 2024 ve devam eden yıllarda da mezun ve işsiz dişhekimî sayıları dikkate alınarak kapsayıcı bir şekilde ivedilikle yapılması, henüz eğitime başlamamış fakültelerin açılmaması, kontenjanların dondurulması, bir sonraki eğitim yılında fakültelere öğrenci alınmaması konularını bilgilerinize sunuyoruz.”

Torba yasa sağlık verilerinin satılmasına olanak sağlıyor

Sağlık verileri tehlikede

Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 7499 sayılı Kanun 2 Mart 2024 tarihinde Meclis'te kabul edildi. Yeni düzenlemeyle sağlık hizmetlerinin finansmanı amacıyla sağlık verilerinin işlenmesi bu verilerin satılmasına olanak verebilecek.

Kanun, her ne kadar ceza yasalarıyla ilgili görünse de içinde yer alan bazı maddelerle kişisel verilerin ilgililerin rızası aranmadan işlenmesi şartları da hafifletildi. Üstelik sağlık ve cinsel hayata ilişkin verilerin işlenmesinde ki ilave koruma ortadan kaldırıldığı gibi bu verilerin sağlık hizmetlerinin finansmanı amacıyla işlenmesi dahi mümkün hale getirildi!

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun, sağlık verilerinin işlenme şartlarının da düzenlendiği, özel nitelikli kişisel verilerin işlenme şartları başlıkla 6. maddesinde değişiklik yapıldı. Yapılan değişiklikle, içinde sağlık ve cinsel hayata ilişkin verilerin de bulunduğu özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi şartları ortak şekilde belirlendi.

Bu kişisel veriler, maddede belirtilen diğer şartların yanı sıra;

- ▶ Kanunlarda açıkça öngörülmesi
- ▶ Sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum

ve kuruluşlarca, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması, yönetimi **ve finansmanı** amacıyla gerekli olması, ▶ İstihdam, iş sağlığı ve güvenliği, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler ve sosyal yardım alanlarındaki hukuki yükümlülüklerin yerine getirilmesi için zorunlu olması,

hallerinde de ilgililerin açık rızası aranmaksızın işlenebilecektir.

Bir başka anlatımla, sağlık verileri, ilgililerin rızası olmadan sadece, "kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir" iken bu şartın içine sağlık hizmetlerinin finansmanı amacı da eklendiği gibi

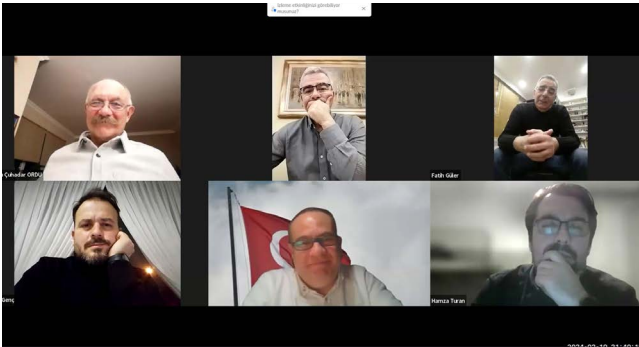
maddede sayılan diğer işlenme olanakları da ilave edilmiştir.

Sağlık hizmetlerinin finansmanı amacıyla sağlık verilerinin işlenmesi bu verilerin satılmasına olanak verebilecektir. Bu yönde düzenleme isteği 6698 sayılı kanun taslağında da mevcutken, SGK'nın kişilerin sağlık verilerini sattığı bilgileri ışığında yürütülen tartışmalar sonrasında, Komisyon görüşmelerinde '*sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması*' şeklinde düzenlenmişti.

Yapılan yeni düzenlemeyle, kişisel sağlık verileri çok geniş işlenme olanaklarına maruz bırakılmış; kişisel sağlık verilerinin pek çok yerde işlenmesi hatta bu verilerin sağlık hizmetlerinin finansmanı amacıyla satılması dahi mümkün hale gelmiştir. Bu düzenleme Anayasa'nın 20. maddesinde düzenlenmiş olan özel hayatın gizliliği kurallarına aykırı olduğundan Anayasa Mahkemesi önüne götürüldüğünde iptal edilmesi beklenmektedir.

Komisyon çalışmalarından

Ağız Diş Sağlığı Hizmetlerinde İnsangücü Planlaması ve Finansman Komisyonu 19 Şubat'ta çevrimiçi olarak toplandı. Komisyon Fatih Güler (Sorumlu MYK üyesi), Hüsnü Çuhadar, Şemsettin Serhat Doğru, Dağhan Erbaz, Töre Genç, Yusuf Sert, Hamza Turan ve Erkan Yarapsan'dan oluşuyor.

Özlük Hakları Komisyonu 12 Şubat'ta çevrimiçi olarak toplandı. Komisyon Sarkis Sözkas (Sorumlu MYK üyesi), Süleyman Selami Erçelik, Serenay Kırılı, Funda Filiz Kocamangil, Handan Tuğçe Oğuz, Demet Patoğlu Kantarcı, Aydan Tunca Akbulut, Hüseyin Tunç, Melahat Türkmen ve Uğur Can Ünlügenç'ten oluşuyor.

TDB Genel Başkanı Tarık İşmen 20 Mart Dünya Ağız Sağlığı Günü vesilesiyle bir basın toplantısı yaptı:

Koruyucu ulusal programlara ihtiyacımız var

20 Mart Dünya Ağız Sağlığı Günü dolayısıyla TDB Genel Merkezinde bir basın toplantısı düzenlendi. Basın Toplantısına; TDB Genel Başkanı **Tarık İşmen**, Genel Başkanvekili **Burak Saran**, Genel Sekreteri **Emel Eroğlu Uzer**, Genel Saymanı **Tolga Beray**, dişhekimleri odalarının yöneticileri, TDB Öğrenci Kolu Öğrenci Kolu temsilcileri katıldı.

TDB Genel Başkanı Tarık İşmen yaptığı açıklamada 'Ulusal Koruyucu Ağız-Diş Sağlığı' programlarının tüm ülke genelinde uygulanmasının önemine ve gerekliliğine değinerek bu anlamda Sağlık Bakanlığı'nın Aile Dişhekimliği uygulamasının önemli bir adım ve fırsat olduğunu ancak uygulamanın içinin iyi doldurulması ve tanımlanması gerektiğinin altını çizdi.

TDB Genel Sekreteri Emel Eroğlu Uzer de dişhekimliği fakülteleri ve kontenjan sayılarındaki endişe verici artışa değinerek, dişhekimliğinde insangücü planlaması ile ilgili olarak uzun süredir Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanı'ndan randevu taleplerine yanıt alamadıklarını o nedenle aynı gün YÖK önünde TDB Öğrenci Kolu temsilcileriyle birlikte basın açıklaması yapılacağını söyledi.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü paneli

Dental sektörde kadınlar

Dental Sektör Kadınları Çalışanları, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kapsamında Kadın Dayanışması için bir araya geldiler.

GC Türkiye'nin ev sahipliği yaptığı organizasyonda dişhekimleri, diş teknisyeni, dişhekimleri yardımcı personeli ve firma çalışanlarının oluşan grup, kadının sektördeki değerini, zorluklarını ve ümitlerini konuştular.

Moderatörlüğü Diş Teknisyeni **Hilal Gültek** ve GC Türkiye Genel Müdürü **Selen Hazne**'nin, açılış konuşmasını İstanbul Dişhekimleri Odası Başkanı **Berna Aytaç**'ın yaptığı panelin iki oturumunda toplam 14 kadın dental sektörde kadın olmakla ilgili deneyimlerini aktardılar.

Panelde Dünya Dişhekimleri Birliği (FDI) Women Dentistry Worldwide- Dönem Başkanı **Dr. Irene Marron Terrazi** ile de canlı bağlantı yapıldı. Ayrıca 12-15 Eylül 2024 tarihlerinde İstanbul'da yapılacak

FDI Kongresinde kadın sektör çalışanlarına özel bir program olacağı müjdesi de verildi. Günün genelinde el emeğinin önemi de vurgulanırken Antakyalı depremzede kadınların hazırladığı el çantaları dağıtıldı.

YÖK önünde basın açıklaması:

Henüz eğitime başlamamış fakülteler kapatılsın

TDB Genel Başkanı **Tarık İşmen** 20 Mart'ta Yükseköğretim Kurulu önünde bir basın açıklaması yaptı. Genel Başkanvekili **Burak Saran**, Genel Sekreteri **Emel Eroğlu Uzer**, Genel Saymanı **Tolga Beray**, TDB Merkez Yönetim ve Denetleme Kurulu üyeleri, Bursa Dişhekimleri Odası Başkanı **Ahmet Tunahan** ve Genel Sekreteri **Alper Altay**, Eskişehir Dişhekimleri Odası Başkanı **Cenk Ataç**, Konya Dişhekimleri Odası **Mete Algen** ve Ordu Dişhekimleri Odası Genel Sekreteri **Bahtiyar İnce**, TDB Öğrenci Kolu Merkezi Komisyonu üyeleri ve Adana, Ankara, Bursa, Denizli, Eskişehir, Isparta, İstanbul, İzmir, Konya, Mersin, Ordu, Samsun ve Zonguldak Dişhekimleri Odası Yerel Öğrenci Kolu temsilcilerinin katıldığı açıklamada İşmen, “Sayıları giderek artan Dişhekimliği Fakülteleri, öğrenci kontenjanları ve dişhekimliği eğitiminin niteliği, deprem sonrası eğitim, depremden etkilenen öğrenciler ile doktora ve uzmanlık öğrencilerinin durumuna ilişkin görüş ve değerlendirmelerimizi paylaşmak” üzere 2021 yılından bu yana 6 defa

randevu talebimize, bırakın olumlu cevap vermeyi geri dönüş dahi yapılmamıştır” dedi.

YÖK görüşmeden kaçıyor

İşmen; “Türk Dişhekimleri Birliği'nin kanunların kendisine yüklediği sorumluluklar kadar, benzer sorumluluğu bulunan makamın da bunu taşımaması gerekirken, kamu kurumu niteliğinde 50 bin dişhekimini temsil eden meslek kuruluşunun iletişim isteğinin “yok” olarak görülmesinin

her neyse nedenlerini anlaşılabilir bir keyfilik olarak görüyor ve kabul edilemez buluyoruz.

Kamu kaynaklarının etkin şekilde kullanılması, dişhekimliği eğitiminin geliştirilebilmesi, ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin niteliğinin korunabilmesi ve dişhekimliği emeğinin değerinin korunabilmesi için bir kez daha ifade ediyoruz;

► İnsan gücü planlaması yapılmadan dişhekimliği fakültesi açılmamalı,

► Nitelikli dişhekimliği eğitimi için uluslararası standartlarda akademik kadro olması, vazgeçilmez olmalı,

► Henüz eğitime başlamamış olan fakülteler kapatılmalı,

► Eğitim veren fakültelerde ise kontenjanların hızla azaltılmasını sağlayacak kararlar hiç zaman yitirmeden alınmalıdır” dedi.

TDB Öğrenci Kolu Merkezi Komisyonu Başkanı **Sıla Beşlioğlu** da, “Mevcut sorunlarımıza çözüm bulmak ve taleplerimizi iletmek üzere YÖK Başkanlığı'nın önüne geldik ancak olumsuz yanıt aldık. Biz her zaman sorunlarımızı iletmeye devam edeceğiz” dedi.

TDB Öğrenci Kolu Merkezi Komisyonu Başkanı Sıla Beşlioğlu da YÖK önünde bir konuşma yaptı.

Kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin düzenleme iptal edildi

Kişisel sağlık verilerinin Sağlık Bakanlığı tarafından merkezi bir sistemde toplanmasına olanak sağlayan Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin 378. maddesi TDB ve TTB'nin birlikte açtığı dava sonucu Anayasa Mahkemesi tarafından incelendi ve iptal edildi. Türk Dişhekimleri Birliği'nin karara dair açıklamasını yayımlıyoruz.

7 Şubat 2024 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan kararda, iptal hükmünün gerekçesi olarak, Anayasa Mahkemesinin benzeri bir konuda daha önce verdiği karara atıf yapılmıştır:

“*Kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı Anayasa'nın 20. maddesi kapsamında anayasal güvenceye bağlanmıştır. Anılan maddenin üçüncü fıkrasında herkesin, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahip olduğu ifade edilmiş; kişisel verilerin, ancak kanunda öngörülen hâllerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebileceği, kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usullerin kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Buna göre Anayasanın anılan maddesinde düzenlenen ve Kişinin Hakları ve Ödevleri başlıklı İkinci Bölümü'nde yer alan kişisel verilerin korunması hakkına ilişkin olarak CBK ile düzenleme yapılması mümkün değildir (AYM, E.2019/96, K.2022/17, 24/02/2022, § 74).*”

Bu bağlamda kişisel verilere ilişkin düzenlemenin ancak kanunla yapılacağı, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (CBK) ile düzenlenebilecek konuların dışında kalması sebebiyle yetki yönünden Anayasa'ya aykırı bulunarak (1) sayılı Kararnamenin 378. maddesi iptal edilmiştir.

AYM: Böyle bir düzenleme ancak kanunla yapılabilir

Madde, yetki yönünden Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edildiğinden, içeriğine ilişkin inceleme yapılmamıştır. Diğer bir ifadeyle, Anayasa

Mahkemesi bu Kararında, kişisel sağlık verilerinin merkezi bir sistemde toplanması ve ilgililere bu verileri gönderme yükümlülüğü getirilmesine ilişkin kuralın Anayasa'ya uygun/aykırı olduğuna ilişkin bir karar vermemiş; böyle bir düzenlemenin Cumhurbaşkanı tarafından yapılamayacağı, ancak kanunla düzenlenebileceğini belirtmiştir.

Bu konuda çıkarılacak kanunun Anayasa'ya ve uluslararası sözleşmelerle düzenlenen kişisel veri hukukuna uygun olması gerektiğinde kuşku yoktur.

Anayasa Mahkemesi, iptal sebebiyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden iptal kararının ortaya çıkardığı hukuki boşluğun doldurulabilmesi amacıyla TBMM tarafından gerekli düzenlemelerin yapılması için iptal hükmünün dokuz ay sonra (27 Kasım 2024) yürürlüğe girmesine karar vermiştir.

Şimdi ne olacak?

Kişisel sağlık verilerinin merkezi bir sistemde toplanmasına ilişkin yönetmeliklerin dayanağını oluşturan CBK iptal edildiğine göre, 27

Kasım 2024 tarihine kadar kanuni düzenleme yapılmadığı takdirde, bu kuralların dayanağı kalmadığından, diğer hukuka aykırılıkları bir yana, sadece bu sebeple dahi hukuka aykırı hale gelmiş olacaktır.

Bu konunun düzenlendiği yasa, hukuka uygun olarak ve zaman yitirmeksizin çıkarılmalıdır.

Ayrıca, Sağlık Bakanlığı tarafından yapılacak değişikliklerle yönetmelikler yeniden düzenlenmeli, Bakanlık tarafından toplanacak verinin Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 6. maddesinde belirlenen amaçlarla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olması ivedilikle sağlanmalıdır.

Anonimleştirilmiş verilerin aktarılmasına karşı değil

Hastalarımızın kişisel sağlık verilerini korumak ve meslektaşlarımızın sır saklama yükümlülüğünü sürdürmek amacıyla, kanunla izin verilse dahi gerektiğinden fazla veri toplanmasının şart olduğunu bir kez daha kararlılıkla belirtmek isteriz.

İlgili yönetmelik kuralları henüz yürürlükte ve uygulanabilir niteliktedir. Ancak bu kurallar, içerik yönünden hukuka aykırılıklarının yanı sıra, dayanağı olan düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğunun tespit edilmiş olması da gözetilerek uygulanmalıdır. Bu bağlamda, sağlık verilerinin, temel bir anayasal hak olan özel hayatın gizliliği hakkını ihlal etmeyecek ölçüde, kişisel bilgiler olmaksızın Bakanlık ile paylaşılmasında herhangi bir sakınca bulunmamakla birlikte, buna uygun bir sistem ivedilikle kurulmalıdır.

Ege'de yeni bir işbirliği doğdu

Muğla Dişhekimleri Odası 17-20 Ocak tarihleri arasında Rodos'ta bulunan meslektaşlarını ziyaret etti. Heyette Oda Başkanı **Doruk Alp**, Genel Sekreter **Barış Gireniz**, Başkan Vekili **Barış Küçük**, Yönetim Kurulu üyeleri **Gökhan Hilmi Üner** ve **Ayfer Taştan** bulundu.

Adaya ayak bastıktan sonra ilk olarak Türkiye'nin Rodos Başkonsolosu **Salim Kırcaali**'yi ziyaret eden heyet, hem Rodos'ta bulunma amaçlarını hem de gelecek dönemde artırılması planlanan ilişkilerle ilgili bilgileri paylaştı.

Sonrasında 12 Adalar Dişhekimleri Odası heyeti ile buluşulmasının ardından yapılan toplantılarla

ortak fikirlerin mutabakat altına alındığı bir 'kardeş oda' ve işbirliği anlaşması Rodos Başkonsolosumuz ve Rodos Vali Yardımcısı'nın da katıldığı bir törenle imza altına alındı.

Yapılan anlaşmanın içeriğinde iki odanın üyelerinin birbirleriyle etkileşimini artırmak ve mesleki paylaşımlarını sağlamak için belirlenecek tarihlerde Türkiye'de ve Yunanistan'da eğitim organizasyonları, sempozyum ve kongreler düzenlenmesi bulunuyor.

İşbirliğinin ilk meyvesi

Muğla Dişhekimleri Odası Başkanı Doruk Alp ile 12 Adalar Dişhekimleri Odası Başkanı **Nikolaos**

Diakogeorgiou'nun imzaladığı anlaşma sonrasında karşılıklı iyi dilekler iletili ve anlaşmanın ilk meyvesi olarak 2024 yılının son çeyreğinde Marmaris'te, iki taraftan da hem konuşmacıların hem de dişhekimlerinin katılacağı bir sempozyum planlanması konusunda görüşmelere başlandı.

Oda Başkanı Doruk Alp imzalanan anlaşmanın benzerinin çok az olduğunu ve atılan adımların örnek teşkil ederek bu tarz girişimlerin artmasını beklediğini belirtti. Oda heyetini adaya ayak bastıkları andan son güne kadar destekleyen Rodos Başkonsolosu Salim Kırcaali'ye de verdiği destekten dolayı teşekkür etti. ❶

Muğla Dişhekimleri Odası Başkanı Doruk Alp ile Yunanistan'ın 12 Adalar Dişhekimleri Odası Başkanı Nikolaos Diakogeorgiou'nun imzaladığı anlaşma sonrasında anlaşmanın ilk meyvesi olarak 2024 yılının son çeyreğinde Marmaris'te bir sempozyum planlanması konusunda görüşmelere başlandı.

17 Şubat'ta Dr. Becen Demir'in konuşmacı olduğu "Endikasyondan Dikiş İmplant Cerrahisi" konulu bir seminer düzenlendi (üstte). 11 Şubat'ta Sinop'ta düzenlenen 'Muayenehanelerde Acil Durumlar ve İlk Yardım' eğitiminden (yanda).

Sinop'ta ilk yardım eğitimi

Endikasyondan Dikiş İmplant Cerrahisi

Samsun Dişhekimleri Odası 17 Şubat günü Oda konferans salonunda **Dr. Becen Demir**'in konuşmacı olduğu "Endikasyondan Dikiş İmplant Cerrahisi" konulu bir bilimsel seminer düzenledi. Dr. Becen Demir sunum sonunda soru-cevap metoduyla ilerleyerek bilgi ve tecrübelerini paylaştı. Program sonunda günün anısına Samsun'un simgelerinden biri olan Bandırma Vapuru maket panosu Dr. Demir'e hediye edildi.

Muayenehanelerde Acil Durumlar ve İlk Yardım

Oda, 11 Şubat'ta Sinop'ta 'Muayenehanelerde Acil Durumlar ve İlk Yardım' eğitimi düzenledi. Kahvaltıyla başlayan programda **Dr. Ferda Çalışkan** acil durum yönetiminin ve ilkyardım eğitiminin önemini teorik ve uygulamalı olarak katılımcılarla paylaştı.

TDB Akademi webinar eğitimleri

Prof. Dr. Taner Yücel

Prof. Dr. Kıvanç Bektaş Kayhan

Prof. Dr. Sema Belli

Prof. Dr. Taner Yücel

TDB Akademi'nin webinar ortamında sunduğu eğitimler geçtiğimiz aylarda yoğunlaştı.

31 Ocak'ta "Neden Ağız Doktoru?" konulu çevrimiçi eğitim gerçekleştirildi.

Moderatörlüğünü **Prof. Dr. Taner Yücel**'in yürüttüğü ve **Prof. Dr. Hakan Özyuvacı**'nın katılımıyla gerçekleştirilen ve anlatımın

ardından soru-cevap kısmına geçilen eğitim bir buçuk saat sürdü.

7 Şubat'ta "Stomatitlerin Ağız ve Genel Sağlık İlişkisi ve Tedavileri" konulu çevrimiçi eğitim **Prof. Dr. Kıvanç Bektaş Kayhan**'in sunumuyla gerçekleştirildi.

28 Şubat'ta **Prof. Dr. Sema Belli**'nin sunduğu "Biyomimetik Restoratif Dişhekimliği Pratiği

ile Doğal Gülüşler, Sürdürülebilir Restorasyonlar" konulu çevrimiçi eğitimin moderatörlüğünü yine Prof. Dr. Taner Yücel yaptı.

13 Mart'ta da **Prof. Dr. Mehmet Ali Kılıçarslan**'in sunduğu "Dişhekimliğinde Uzak Kalamayacağımız Teknolojiler: Dental CAD-CAM Sistemleri" konulu çevrimiçi eğitim yapıldı.

Çanakkale’de iki bilimsel toplantı

Çanakkale Dişhekimleri Odası geçtiğimiz ay iki bilimsel toplantı düzenledi. 27 Ocak’ta Çanakkale Bahçeşehir Koleji kampüsünde Dişhekim **Önder Özdenkaya** “İmplantüstü Protezlerde Dijital Ölçü Yöntemleri ve Dijital Protez Parçaları” başlıklı bir sunum yaptı. Özdenkaya, tam günlük seminerde dijital dişhekimliğinin teşhis, planlama ve tedavi sürecinde hekim ve hastaya sağladığı imkânları örnek vakalarla anlattı.

12 Şubat’ta ÇOMÜ Dişhekimliği

Fakültesi Ağız Diş ve Çene Radyolojisi Anabilim Dalı Başkanı **Prof. Dr. Hakan Eren** Oda binasında “İmplant Planlamasında Üç Boyutlu Görüntü Okuma” başlıklı bir sunum yaptı. Sunumda, üç boyutlu görüntüleme sistemlerinin kullanımı, implant planlamasında sunduğu imkânlar ele alındı.

Yerel seçim öncesi siyasilerden oda ziyareti

CHP Çanakkale Belediye Başkan Adayı **Muharrem Erkek**, Çanakkale

le Milletvekili **İsmet Güneşhan** ve meclis üyeleri yerel seçim öncesinde Çanakkale Dişhekimleri Odası’nı ziyaret etti. Yönetim Kurulu üyeleri ve dişhekimlerinin bulunduğu ziyarette mesleğimiz ve meslektaşlarımızın birikmiş ve her geçen gün artan sorunları gidermeye yönelik TDB ve dişhekimleri odalarının TBMM’ne sunduğu talepler, dişhekimliği fakültesi ve kontenjanlarındaki artışa bağlı meslektaşlarımızı bekleyen sorunlar ve yaklaşan yerel seçimler gündeme geldi.

12 Şubat’ta Prof.Dr. Hakan Eren Oda binasında “İmplant Planlamasında Üç Boyutlu Görüntü Okuma” başlıklı bir sunum yaptı (solda). CHP Çanakkale Belediye Başkan Adayı Muharrem Erkek ve Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşhan Çanakkale Dişhekimleri Odası’nı ziyaret etti.

TBMM önünde basın açıklaması

İstanbul Buluşması

İstanbul Dişhekimleri Odası üyelerine ücretsiz olarak sunulan 2. İstanbul Buluşması 22-23 Mart 2024 tarihlerinde İstanbul Kongre Merkezi’nde gerçekleşecek. Buluşma dişhekimliği alanında bilgi ve deneyim paylaşımı için önemli bir platform olacak.

TBMM’de basın açıklaması

İstanbul Dişhekimleri Odası, 22 Şubat’ta Ankara Dişhekimleri Odası temsilcileri ve milletvekillerinin katılımıyla TBMM önünde bir basın açıklaması gerçekleştirdi.

TBMM’de grubu bulunan siyasi parti temsilcileriyle bir araya gelen İDO temsilcileri görüşmelerin so-

nunda milletvekillerinin de katılımıyla bir basın açıklaması yaptı.

İstanbul Dişhekimleri Odası Başkanı **Berna Aytaç** tarafından okunan açıklamada, dişhekimlerinin emeklilikte yaşadığı “Ek Ödeme” adaletsizliği, meslektaşların karşılaştığı mesleki zorluklar ve sektördeki çeşitli sıkıntılar dile getirildi.

İDO’nun organize ettiği ‘İstanbul Buluşması’ 22-23 Mart 2024 tarihlerinde gerçekleştiriliyor (solda). İstanbul Dişhekimleri Odası’nın 22 Şubat’ta TBMM önünde yaptığı basın açıklamasını Oda Başkanı Berna Aytaç okudu.

Antalya'dan Meclis ziyaretleri

Antalya Dishekimleri Odasi heyeti 5 Şubat'ta Antalya Valisi Hulusi Şahin'i ziyaret etti.

Antalya Dishekimleri Odasi 5 Şubat'ta Antalya Valisi **Hulusi Şahin**'i ziyaret etti. Oda Başkanı **Dr. Gassan Yücel**, Genel Sekreter **Dr. Gökhan Yıldırım** ve Yönetim Kurulu üyesi **Yasemin Dolaşık**'tan oluşan Oda heyeti dishekimlerinin sorunları hakkında da Vali Şahin'i bilgilendirdi.

7 Şubat'ta Antalya Ticaret ve

Sanayi Odası (ATSO) Yönetim Kurulu üyesi **Hatice Öz** ve Sağlık Turizmi Proje Danışmanı **Azize Kalkavan**, Antalya Dishekimleri Odasi'ni ziyaret ederek, 9 Şubat'ta ATSO ev sahipliğinde gerçekleştirilen *'Sağlık Turizmi Sektörel Paydaş Toplantısı'*na davet ettiler. Ziyarette, Antalya'nın sağlık turizmi konusundaki potansiyeli hakkında gerçekleştirilebilecek çalışmalar ve

iş birliği konuları görüşüldü.

Yine 7 Şubat'ta Döşemealtı Belediye Başkan Adayı **Menderes Dal**, Antalya Dishekimleri Odasi'ni ziyaret etti. Görüşmede başta Döşemealtı olmak üzere, kentte halk sağlığı adına alınabilecek önlemler ve kurumsal olarak neler yapabileceği konusunda bilgi alışverişinde bulunuldu.

TBMM ziyaretleri

TDB Genel Başkan Vekili **Burak Saran**, TDB Merkez Yönetim Kurulu Üyesi ve Antalya Dishekimleri Odasi eski Başkan Vekili **Dr. Selhan Kaya**, Oda Başkanı Dr. Gassan Yücel ve Genel Sekreter Dr. Gökhan Yıldırım'dan oluşan heyet 17 Ocak'ta TBMM'yi ziyaret ederek Ak Parti Antalya Milletvekili ve TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu üyesi **Dr. Tuba Vural Çokal**, İyi Parti Antalya Milletvekili **Uğur Poyraz** ve CHP Antalya Milletvekili **Cavit Arı**yla görüşti. **○**

Antalya Dishekimleri Odasi ve TDB heyetinin TBMM ziyaretleri (sırasıyla): CHP Antalya Milletvekili Cavit Arı, Ak Parti Antalya Milletvekili Dr. Tuba Vural Çokal, İyi Parti Antalya Milletvekili Uğur Poyraz.

Ali Sinan için adalet istiyoruz

Süleyman Demirel Üniversitesi Dishekimliği Fakültesi öğrencisi Ali Sinan Cirit'in 29 Eylül 2021 tarihinde kampüs içinde inşaat çukuruna düşerek hayatını kaybetmesi üzerine görülen dava sonuçlandı.

Yerel mahkemede inşaat firması yetkililerine iyi hal indirimiyle 33 bin TL para cezası verilmişti. Yapılan itiraz üzerine Antalya Bölge Ceza Mahkemesi her iki sanığa taksirle ölüme sebebiyet vermekten 4 yıl 8 ay ve 3 yıl 10 aylık hapis cezası verilmesine

hükmetti. Üniversite yöneticilerine ilişkin soruşturma henüz başlamış bile değil. Olayın üzerinden 2,5 yıl geçmesine rağmen soruşturma izinleriyle ilgili sorunlar olduğu ve dosyanın ortada olmadığı aile tarafından bildirildi.

TDB, yaptığı açıklamayla ilk günden beri olayın takipçisi olmaya devam ettiğini ve bundan sonraki süreçte de ihmali olan herkesin cezalandırılması adına Ali Sinan Cirit'in ailesinin yanında olacağını belirtti.

Sakarya 8. Kış Sempozyumu

Sakarya Dişhekimleri Odası bu sene de hafızalarda kalacak bir organizasyonla 8. Kış Sempozyumu'nu gerçekleştirdi.

24 Şubat'ta yapılan Sempozyuma birbirinden değerli sunumlarıyla beş konuşmacı, 146 dişhekimi, 10 sponsor firma ve 36 firma temsilcisi katıldı.

Prof.Dr. Doruk Koçyiğit, Prof. Dr. Baybora Kayahan, Prof. Dr. Hüseyin Kurtulmuş, Prof. Dr. Hande Şar Sancaklı ve Dr. Uğur Ergin'in konuşmacı olarak yer aldıkları Sempozyuma TDB Genel Başkanı **Tarık İşmen**, Genel Sayman **Tolga Beray**, Merkez Yönetim Kurulu üyeleri **Fatih Güler**

ve **Alper Dilek**, Merkez Denetleme Kurulu üyeleri **Esra Yamak** ve **Meltem Çağın Alkan**, Antalya Dişhekimleri Odası Başkanı **Gassan Yücel** ve Genel Sekreter **Gökhan Yıldırım**, Erzurum Dişhekimleri Odası Başkanı **Timur Eminoğlu** ve Eskişehir Dişhekimleri Odası Başkanı **Cenk Ataç** da katıldı.

Türk Dişhekimleri Birliği ve dişhekimleri odalarından çok sayıda konuşun katıldığı Sempozyumun açılışında Sakarya Dişhekimleri Odası Başkanı Gökhan Uzel (solda) destek olan tüm bileşenlere teşekkür etti.

Afyon'da ilk genel kurul heyecanı

TDB Merkez Yönetim Kurulu'nun 21-22 Kasım 2023 tarihli kararıyla kurulan Afyonkarahisar Dişhekimleri Odası geçtiğimiz 30 Ocak'ta ilk Genel Kurulunu gerçekleştirdi.

TDB tarafından atanan beş kurucu üyenin hazırlıklarını yürüttüğü Genel Kurul'da yapılan seçimler sonucunda ilk Yönetim Kurulu

Muammer Şişik (Başkan), **Fatih Türe** (Başkan Vekili), **Ahmet Şen** (Genel Sekreter), **Engin Tezcan** (Sayman) ve **Hicazi Tolunay Ertürk** (üye) meslektaşlarımızdan oluştu.

Türkiye'deki 43. dişhekimleri odası olan Afyonkarahisar Dişhekimleri Odası'na meslek örgütü mücadelesinde başarılar diliyoruz.

'Perşembe Akşamı Seminerleri'nde 25 Ocak'ta "Uyku Bozukluklarında Ağız İçİ Uygulamalar" konusuyula Doç.Dr. Aylin Çalış, 22 Şubat ta da "Çocuklarda Sık Görülen Ağız-Diş Problemleri ve Tedavi Yaklaşımları" konulu sunumuyula Prof.Dr. Dilşah Çoğulu yer aldı.

İZDO'da Perşembe Seminerleri başladı

İzmir Dişhekimleri Odası'nın uzun yıllar devam ettirdiği ve yoğun ilgi gören ücretsiz bilimsel etkinliği 'Perşembe Akşamı Seminerleri' 25 Ocak'ta başladı.

Yeni tedavi yöntemlerinin anlatıldığı ve tartışıldığı, sektördeki firmaların yeni ürünlerini tanıttığı, meslektaşlarımızın ücretsiz olarak sektördeki yenilikleri görme şansı bulduğu seminerler Haziran ayına kadar devam edecek.

Seminerlerin ilkinde "Uyku Bozukluklarında Ağız İçİ Uygulamalar" konusuyula **Doç.Dr. Aylin Çalış** meslektaşlarımızla bir araya geldi. 22 Şubat tarihinde gerçekleştirilen ikinci seminerde **Prof. Dr. Dilşah Çoğulu** "Çocuklarda sık Görülen Ağız-Diş problemleri ve Tedavi Yaklaşımları" konulu sunumuyula yer aldı.

İzmir Dişhekimleri Odası Başkanı Deniz Çağında seminerlerin

ilgi görmesinden mutlu olduklarını belirtirken "Haziran ayına kadar güçlü bilimsel seminer programı için çalışmalar yapıyoruz. Odamızın değerli Bilimsel Komite üyelerinin değerlendirmesi sonucu uygun görülerek programa yazılan 2024 yılı seminer takvimini kesinleştikçe web adresimizde ve sosyal medya platformlarında paylaşacağız" dedi.

Denizli'de bilimsel etkinlikler

Denizli Dişhekimleri Odası 13 Ocak'ta Termodental Sempozyumundaki başarılı sunumuna istinaden gelen talepler üzerine **Dr. Berk Bilgen**'in konuşmacı olduğu "Terporomandibular Rahatsızlıklar & Okluzal Splint" konusunun daha kapsamlı ele aldığı bir bilimsel etkinlik düzenledi.

18 Şubat'ta da ertesi hafta düzenlenecek bilimsel program öncesi meslektaşlarımızla beraber olmak ve özellikle Odaya yeni katılan genç meslektaşlarımızla tanışmak için bir kahvaltı organizasyonu yapıldı.

Oda, 24 Şubat'ta **Prof.Dr. Korkud Demirel** ve **Prof.Dr. Burak Çankaya**'nın sunumuyula "İmplant Tedavilerinde Cerrahi & Periodontal Risklerin Değerlendirilmesi Risk Haritaları" konulu bilimsel etkinliği yine meslektaşlarımızın yoğun ilgiyle gerçekleştirdi.

Prof.Dr. Korkud Demirel ve Prof. Dr. Burak Çankaya sunumlarının ardından Denizli Dişhekimleri Odası yöneticileriyle birlikte (üstte).

Denizli Dişhekimleri Odası 18 Şubat'ta Odaya yeni katılan genç meslektaşlarımızla tanışmak için bir kahvaltı düzenledi.

Ankara'da eğitim seminerleri

ADSM ziyaretleri

Ankara Dişhekimleri Odası Yönetim Kurulu Karapürçek ve Çankırı ağız diş sağlığı merkezlerini ziyaret etti. Ziyarete meslek sorunlarımızın kamu alanındaki yansımaları ve çözüm önerileri hakkında görüşüldü

Bölge toplantıları

Oda Yönetim Kurulu üyelerinin meslektaşlarımızla bir araya geldiği, mesleki ve güncel konuların görüşüldüğü bölge toplantıları Çankaya-2, Çankaya-3, Kastamonu ve Çankırı bölgelerinde çalışan meslektaşlarımızın katılımıyla gerçekleştirildi. Toplantıda söz alan Oda yöneticileri, başta bölgede yaşanan sorunlar olmak üzere mevzuatla ilgili sorunlar, rutin denetimler vb. konular hakkında bilgilendirme yaparak Oda çalışmalarını hakkında bilgi verdi.

ADO eğitim seminerleri devam ediyor

2024 yılı bilimsel etkinlikler kapsamında **Dr. Hatice Boyacıoğlu Erden**'in "Minimal İnvaziv Dişhekimliği için Radyolojik Yaklaşımlar" ve **Doç.Dr. Uzay Koç Vural**'ın "Anterior Estetik Kompozit Rezin Uygulamaları", **Prof.Dr. Reha Kışnişçi**'nin "Çene Kemliği Atrofileri ve Güncel İmplant Tedavileri"

ADO geçtiğimiz Ocak ve Şubat ayları içerisinde bir dizi bilimsel etkinlik gerçekleştirdi.

ve **Prof.Dr. Sadullah Üçtaşlı**'nın "Geleneksel Simantasyon? Adeziv Simantasyon? Genel Değerlendirme" konulu sunumları meslektaşlarımızın yoğun ilgisiliyle gerçekleştirildi.

TBMM'de basın açıklaması

22 Şubat'ta Ankara Dişhekimleri Odası Başkanı **Serkan Er** ve Yönetim Kurulu üyeleri ile İstanbul Dişhekimleri Odası Başkanı **Berna Aytac** ve Yönetim Kurulu üyeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde grubu bulanan milletvekilleriyle yaptıkları görüşme sonrasında son dönemde çıkarılan yönetmelikler, torba yasada geçen ve uygulanması

tasarlanan cezalar, mesleğimizin geleceğine yönelik talepler hakkında bir basın açıklaması gerçekleştirdi.

Klinik Bilimler Dergisi

ADO Klinik Bilimler Dergisinin yeni sayısı yayımlandı. 2021 yılı itibarıyla TÜBİTAK ULAKBİM TR Dizinde yer alan ADO Klinik Bilimler Dergisi, ülkemizde puanlı dergi statüsü kazanmış meslek odası dergisi olması özelliği ile tektir.

Makale başvuruları DergiPark üzerinden, yazarlardan herhangi bir ücret talep edilmeden yapılabilmektedir. [Dergiye bu linkten ulaşabilirsiniz.](#)

ADO Yönetim Kurulu Çankırı Ağız Diş Sağlığı Merkezi'ni ziyaret ederek meslektaşlarımızın sorunlarını dinledi.

Ankara Dişhekimleri Odası Başkanı **Serkan Er** 22 Şubat'ta TBMM ziyaretinde bir basın açıklaması yaptı (solda).

'2013'ü aşacağız'

FDI 2024 Dünya Dişhekimliği Kongresi 12-15 Eylül 2024 tarihlerinde Türk Dişhekimleri Birliği'nin organizasyonu ile İstanbul'da yapılacak. Dünyanın en önemli dişhekimliği kongresinin organizasyonunda bugüne dek ne kadar yol alındığını Kongre Genel Koordinatörü Prof.Dr. Sedat Küçükay ve yardımcıları Prof. Dr. Burak Çankaya, Doç. Dr. Ayça Yılmaz, Dr. Arthur Bozacıoğlu'na sorduk. FDI'nın takviminin ilerisinde gittiklerini belirten Komite üyeleri bugüne kadarki gelişmeler ışığında tarihi bir Kongre yaşanacağını öngördüklerini ifade ediyorlar.

FDI Dünya Dişhekimliği Kongresi'nin sadece 11 yıl aradan sonra tekrar Türkiye'ye verilmesini nasıl yorumluyorsunuz?

Prof.Dr. Sedat Küçükay: Çok önemli bir başarı. Bu Kongreyi düzenlemek isteyen birçok ülke var ve aralarında çok sayıda gelişmiş ülke de var; 11 yıl gibi kısa bir süre sonra Türkiye'ye gelmesi TDB'nin büyük bir başarısı.

Nisan sonunda resmi olarak sözleşme imzalandı. Sonraki süreç nasıl gelişti, neler yaptınız?

Prof.Dr. Sedat Küçükay: TDB tarafından Kongre'nin Genel Koordinatörlüğü bana önerildiğinde ilkin kabul etmedim. Çünkü çok büyük sorumluluk getiriyor ve birçok

fdi İstanbul 2024
World Dental Congress

kongrede görev almama rağmen bu sorumluluk beni ürküttü. Konuşmamızda benim seçeceğim koordinatör yardımcılarıyla bu işi yapmama izin verilirse kabul edebileceğimi belirttim. Onların da kabulüyle şu anda konuştuğumuz arkadaşlarım

Koordinatör Yardımcısı oldular. İyi ki de oldular. Bugüne kadarki çalışmalarlarıyla ne kadar isabetli bir öneri getirdiğimi görmüş oldum. Hepsi benden çok daha fazla çalışıyor, meseleye de benden daha fazla hakimler desem yalan olmaz.

Sonrasında hızla komitelerin oluşturulması gerekiyordu. Bunu yaparken de gençlerin ve tecrübelilerin bir

Prof.Dr. Sedat Küçükay:

'Bilimsel programın % 99'u kesin ama FDI konuşmacıdan taahhütname almadan kesinlikle ilan etmiyor. Şimdilik programdan isimleri kullanamıyoruz ama kısa süre içinde bunu aşmış olacağız.'

karmasını yapmamız gerekiyordu. Daha önceki FDI Kongresinde çalışmış, daha önceki TDB kongrelerinde çalışmış olan meslektaşlarımız var, onların deneyimlerinden ve genç meslektaşlarımızın enerjilerinden yararlanıyoruz. Bundan sonraki yıllarda ulusal ve uluslararası kongreleri yapacak olan kadroları da hazırlamış oluyoruz bir yandan.

Çalışmayı hantallaştırabilecek bir kalabalıktan ziyade iş yapabilecek, iyi komiteler oluşturduğumuzu düşünüyorum. O kadar hızlı ilerlediler ki bıraksak Kongreyi bugün yapacaklar. Hedef tarihimizin önünde gidiyoruz an itibarıyla.

Bilimsel program hakkında şu anda verebileceğiniz bilgiler varmı?

Prof.Dr. Sedat Küçükay: Bilimsel Komite Başkanımız **Prof.Dr. Nermin Tarhan.** FDI ile ilişkileri çok iyi bilen bir arkadaşımız. **Prof. Dr. Burak Çankaya** Bilimsel Komite'de yer alıyor ve bizim aramızda Bilimsel Komite'den sorumlu olan arkadaşımız, bilimsel program hakkında o bilgi verse daha sağlıklı olur...

Prof.Dr. Burak Çankaya: Bilimsel programın oluşturulmasında bizim yerel Bilimsel Komite'mizin tercihleri ve FDI'nın bize önerdikleri olmak üzere iki ayağımız var. Aslına bakarsanız aynı anda devam eden iki kongre gibi düşünebilirsiniz. Sekiz salonda yapılacak sunumların bazıları sadece İngilizce olarak yapılacak. Burada ağırlıklı olarak ülkemizi geliştirmiş ülkelerde akademisyen olarak temsil eden hocalarımızın sunumları da yer alacak. FDI kendi sunduğu konuşmacılarla bizim programa aldığımız konuşmacıları birleştirip her bilim dalının eşit olarak yer alacağı şekilde oturumların belirlendiği bir ana taslak oluşturdu.

Bir de sadece Türkçe olarak devam edecek bir programımız var. Burada da yine genç ve deneyimli akademisyenlerin sunumlarına dengeli olarak yer verdik. Program

fdi Istanbul 2024
World Dental Congress

ISTANBUL 2024

BRIDGING INNOVATION AND PERFECTION

Mark your calendar for Istanbul!

12-15 September 2024
Istanbul, Türkiye

aynı anda altı salonda İngilizce, iki salonda da Türkçe olarak devam edecek.

Prof.Dr. Nermin Tarhan, **Prof. Dr. Hande Şar Sancaklı** ve Forsyth Enstitüsü'nden **Prof.Dr. Alpdoğan Kantarcı** hocalarımıza da buradan teşekkür etmek istiyorum, bilimsel programa önemli katkılarda bulundular.

2013 FDI İstanbul Kongresi'ne göre de salon sayısı artmış galiba?

Prof.Dr. Burak Çankaya: Evet, o zaman altı büyük salonumuz vardı, bu Kongrede sekize çıkarıyoruz. An itibarıyla kesinleşmiş 30 civarında kursumuz olacak; dişhekimlerine,

dişhekimi yardımcılarına ve diş teknisyenlerine yönelik.

Bilimsel Komite FDI'nın beklentilerinin önüne geçerek birçok aşamayı çok erken tamamladı. Hatta bazı toplantılar için konuşurken FDI yetkilileri "bu aşamada bu toplantılara gerek duymuyoruz, çünkü bizim planımızdan çok öndesiniz" dediler.

Şu an tek beklediğimiz şey yurt dışından gelecek konuşmacılarımızın onayları. FDI'nın belirlediği konuşma alanları için her bir konuşmacıya davetiye gönderildi, gelmek isteyen konuşmacılar da bunu onaylıyor ve üç başlık sunarak bu konularda konuşabiliriz diyor. →

Organizasyon Komitesi 2013'teki görkemli Kongrenin aşılacağı konusunda iddialı.

FDI bunların hepsini topladıktan sonra birbiriyle çakışmayacak şekilde programa yerleştiriyor. Bugün itibarıyla programı yayımlamaya neredeyse hazırız diyebilirim.

Prof.Dr. Sedat Küçükay: Aslında % 99'u kesin ama FDI'nın çok katı

süre içinde bunu aşmış olacağız.

Akademisyenler açısından da FDI kongresinde konuşma yapmak önemli olsa gerek...

Doç.Dr. Ayça Yılmaz: Bu, akademisyenler için zor ulaşılabilen fırsatlardan biri. Dünyanın en

lerimizde görev alan meslektaşlarımız açısından şöyle bir handikap var, böyle bir Kongrede konuşmacı olma fırsatını kaçırmış olacaklar. Bu Kongrede konuşmacı olmak Türkiye'den bir akademisyen için önemli bir aşamadır, akademik kariyerleri için önemlidir. Buradaki çalışma arkadaşlarımız çok hak etmelerine rağmen bu Kongrede konuşmacı olamayacaklar, onların bu hakkını teslim etmem gerekiyor.

Şu noktaya da dikkat çekmek isterim; dünyada alanlarında isim sahibi olmuş yabancı konuşmacılarla Türkiye'den genç bilim insanlarının birlikte konuşacağı paneller var. Bu çok güzel bir olanak, sık da görülecek bir şey değil. Hem genç bilim insanları açısından hem de izleyici açısından güzel bir deneyim.

Başlıklarda yeni konular da yer alıyor mu?

Prof.Dr. Burak Çankaya: Mesleki her yenilik programda yerini buluyor elbette. Hatta yapay zeka gibi doğrudan mesleki olmayan konulara da değineceğiz. Teknolojik gelişmelerin mesleğimizi nasıl değiştireceğiyle ilgili sunumlarımız

Prof.Dr. Burak Çankaya

'Katılım sayısı açısından da, kullanılan alan açısından da, organizasyonda görev alan sayısı açısından da Türkiye'nin henüz görmediği kadar büyük bir kongre gerçekleştireceğiz!'

bir protokolü var. Konuşmacıdan taahhütname almadan kesinlikle ilan etmiyor. Türkiye'de biz daha esneğiz ama sanırım FDI kendi deneyimleriyle böyle bir işleyiş oturtmuş ve işi garantiye alıyor. Bizim için sakıncası yok, zaten bütün girişimlerimizi yapmış durumdayız. Tek sakıncası, şimdilik tanıtımlarımızda programdan isimleri ve başlıkları kullanamıyoruz ama kısa

önemli, en kapsamlı kongrelerinden biri. Akademisyenler için şöyle bir önemi de var, FDI'nın yayın organı **International Dental Journal**'da seçilen bildirimlerin özetleri yayımlanacak. Bu da özellikle genç akademisyen meslektaşlarımızın çeşitli başvurularında kendilerine fayda sağlayacaktır.

Prof.Dr. Sedat Küçükay: Komite-

Sosyal programda yine hem yerli hem de uluslararası katılımcıya hitap edecek etkinlikler planlanıyor.

olacak. Artık hayatımızın tamamen içindeler ve tedavilerimize de dahil oluyorlar. Bunlarla ilgili çok güzel bir panelimiz olacak. Katılımcıları da son derece önemli isimler.

Kongre katılım ücretlerinde yerli katılımcıya ciddi bir indirim sağlanmış...

Dr. Arthur Bozacıoğlu: Yerel katılımcılara 2013'te de ayrı bir ücretlendirme sağlamıştık. Bu yıl da Türk dişhekimleri diğer ülke vatandaşlarından daha düşük bedellerle kaydolacak

Bunun yanı sıra genç dişhekimlerine ve dişhekimliği öğrencilerine de ülkesine bakılmaksızın çok indirimli fiyatlar sağlandı.

Bu yıl Lütfi Kırdar Kongre Merkezi de katılmış organizasyona. Buna neden ihtiyaç duyduunuz, geçişler nasıl sağlanacak?

Dr. Arthur Bozacıoğlu: İstanbul Kongre Merkezi (ICC) her ne kadar eldekilerin en büyüğü olsa da TDB kongrelerinde bile yetersiz kaldığı oluyor. FDI Kongresi için ekstra salonlara ve fuar alanlarına ihtiyacımız vardı. Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'ni de mekanlarımızın arasına katmamız bu sorunumuzu çözdü. Operasyonel olarak bizi zorlayacak ama bu kadar büyük katılımı başka türlü kaldırmamız mümkün

olmayacak.

Bu sayede üç büyük toplantı salonu ve bir de fuar alanını Kongre mekanları arasına katmış olduk.

Prof.Dr. Burak Çankaya: Türkiye'nin sadece dişhekimliği alanında değil genel olarak gördüğü en büyük kongre olacağını düşünüyoruz. Katılım açısından da, kullanılan alan açısından da, organizasyonda görev alan sayısı açısından da Türkiye'nin

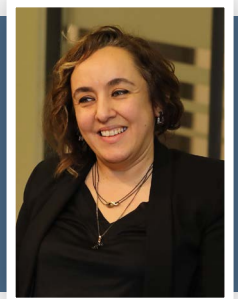
olacağız.

2013 İstanbul Kongresiyle ilgili olarak uluslararası dişhekimliği camiasında "2013 Kongresini görmediysen FDI Kongresi görmüş sayılmazsın" cümlesi dolanıyor. Bu yıl onu aşan bir başarı yakalayacağımıza inanıyoruz.

Fuarın da iki binaya bölüşürüleceğini söylüyorsunuz değil mi?

Doç.Dr. Ayça Yılmaz

'Sosyal programımızın bilimsel programla yarışır nitelikte olması için elimizden geleni yapıyoruz. Uluslararası katılımcıya da cazip gelebilecek bir bilimsel ve sosyal program için gereken formülleri uygulamaya çalışıyoruz.'

henüz görmediği kadar büyük bir kongre gerçekleştireceğiz.

Prof.Dr. Sedat Küçükay: Bugüne kadar böyle bir Kongreyi belki hep yapmak istedik ama ne fiziksel şartlar ne de katılımcı sayısı buna müsait değildi. 2024'te bunu gerçekleştirmeye çalışacağız, başarmaya da inanıyorum. Şimdiye kadar çıtamız 2013'te yaptığımız FDI Kongresiydi. Bu yılki Kongreyle çitayı biraz daha yukarıya koymuş

Prof.Dr. Burak Çankaya: Evet, bu iki salon daha önce Contemporary İstanbul fuarında kullanılmıştı. İki ayrı merkez şeklinde değil, alttan bir tünelle birbirine bağlanan tek bir kompleks olarak görmek lazım. Girişler ICC'den olduğu gibi Lütfi Kırdar'ın üst girişinden ve Rumeli salonundan da yapılabilecek.

Fuar için şu anda satışa çıkarmadığımız bir salonumuz var. Onundaki alanların % 70'i rezerve edilmiş durumda. Toplam fuar

alanımız 10 bin m²'nin üzerine çıkmış durumda.

Uluslararası katılımın yüksek olacağını göz önünde bulundurursak nasıl bir sosyal program hazırlamayı düşünüyorsunuz?

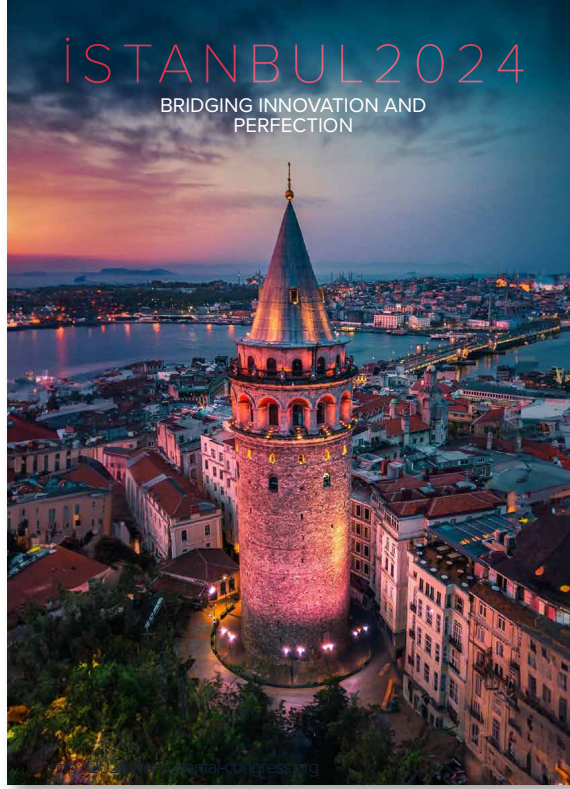
Doç.Dr. Ayça Yılmaz:

Dişhekimlerinin çoğu sanatsever insanlar. Bu da bizim sosyal programımızdan beklentiyi üst düzeye taşıyor. Sosyal programımızın bilimsel programla yarışır nitelikte olması için elimizden geleni yapıyoruz. Uluslararası katılımcıya da cazip gelebilecek bir bilimsel ve sosyal programın formüllerini uygulamaya çalışıyoruz. İstanbul zaten bütün dünyada bir cazibe merkezi. Konserler, sergiler, aklınıza bu konuyla ilgili gelecek etkinliklerin en üst düzeylilerini programımıza katmaya çalışıyoruz. Büyük bir Kongre yapıyoruz ama bir yandan da gerçekten butik bir Kongre yapıyoruz.

Prof.Dr. Sedat Küçükay: Bu Kongrenin bir görevi de gelecek binlerce dişhekimine İstanbul'u ve Türkiye'yi de tanıtmak. Onlara İstanbul'u ne kadar tanıtabilirsek, kültürümüzü ne kadar anlatabilirsek ülkelerine götürecekleri başka bir olgu eklemiş oluruz.

2013'teki de çok etkileyiciydi, açılışı da ben sunmuştum o zaman, içerikten çok etkilenmiştim. Şimdi daha iyisini yapacağız. Bütün bu çalışmalarda TDB Merkez Yönetim Kurulu ve tüm seçilmişlerinin önümüzü çok açtıklarını, istediğimiz her şeyi sağladıklarını kaydetmemiz lazım. Her Komitede MYK'dan bir arkadaş var, bu da daha hızlı yol almamızı sağlıyor, Kongrenin daha sağlam basarak ilerlemesini sağlıyor. Onlara da teşekkür ediyoruz.

Uzun süredir birlikte yürüdüğümüz organizasyon firmamız Op-

teamist'i de anlamam lazım burada, onların destekleri sayesinde sorunsuz ilerliyor organizasyonumuz, kendilerine teşekkür ediyorum.

Ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımlar nasıl ilerliyor?

Dr. Arthur Bozacıoğlu: Pandemiyle birlikte yüzyüze iletişim imkanlarının kısıtlandığı dönemde TDB de kendini çok geliştirdi. Sosyal medya başta olmak üzere alternatif iletişim kanallarını çok daha iyi

Dr. Arthur Bozacıoğlu:

'Genç dişhekimlerine ve dişhekimliği öğrencilerine geldikleri ülkeye bakılmaksızın çok indirimli katılım bedelleri sağlandı.'

kullanır durumdayız. Kongremizin dişhekimlerine duyurulmasında bu açıdan bir sıkıntı yaşamayacağımızı düşünmüyoruz. 2013'te sadece derгимiz ulaşıyordu muayenehanelere, bugün diğer araçlarla da destekleyebiliyoruz ve frekansı daha yüksek bir iletişim çalışmamız var. Erken

kayıt döneminin bitimine doğru iletlerimiz de yoğunlaşacak. Önümüzdeki günlerde bilimsel programdaki isimlerin netleşmesinin ardından programla ilgili gönderiler de hızlanacak.

Yurtdışına ilişkin tanıtımları FDI yönetiyor. En yakın olarak Dubai'deki kongre ve fuara katılacağız. Bir grup hocamız ve organizasyon firmamızın temsilcileriyle orada olacağız ve çeşitli tanıtım etkinlikleri yapacağız. 2013'teki Kongreye yoğun katılım göstermiş ülkelere yönelik özel çalışmalar yapacağız. Komşu ülkeler de bu açıdan hedefimizde tabii.

Meslektaşlarımıza bir çağrınız olacak mı?

Prof.Dr. Sedat Küçükay:

Tiyatrocular, "dünyanın en önemli işini de yapsanız sizi izleyecek biri yoksa çok da anlamı yoktur" der. Bu Kongreyi var edecek olan gelecek dişhekimleridir. Ne kadar çok dişhekimleri gelir ve bu Kongreden faydalanırsa bu Kongre o kadar var olmuş olur.

Kongrelerle ilgili sık anlattığım anekdotlardan biridir: Endodontinin duayenlerinden **Paul Wesselink** 1999 TDB Kongresi için İstanbul'a geldiğinde Kongre gazetesi için bir röportaj yapılmıştı kendisiyle.

Türk dişhekimleriyle ilgili izlenimleri sorulduğunda çok güzel bir tanımlama yapmıştı: "Dünyanın her yerinde iyi ve kötü dişhekimleri vardır. Eminin ki Türkiye'de de durum böyledir. İyi dişhekimleri hastalarına karşı sorumluluk duyan, yeni bir şey öğrenmek için kendini zorlayan ve bu kongreye gelen dişhekimleridir. Kötü dişhekimleri de burada böyle güzel bir kongre varken muayenehanesinde oturan dişhekimleridir".

Türkiye'deki bütün dişhekimlerinin iyi dişhekimleri olduğuna inanarak hepsinin Kongreye gelmesini bekliyoruz.

TDB Öğrenci Kolu Genel Kurulu yapıldı

Türk Dışhekimleri Birliği Öğrenci Kolu 11. Genel Kurulu, 10 Şubat'ta Ankara'da yapıldı. Genel Kurul, an itibariyle eğitim veren 91 dışhekimliği fakültesinde yapılan seçimle belirlenen 595 delegeden 322'sinin katılımıyla gerçekleştirildi.

Türk Dışhekimleri Birliği Öğrenci Kolu 11. Genel Kurulu, 10 Şubat 2024 Cumartesi günü Ankara'da Litai TBB Konukevi'nde yapıldı. Genel Kurul için eğitim veren 91 Dışhekimliği Fakültesinde yapılan seçimle belirlenen 595 delegeden 322'sinin katılımıyla gerçekleştirildi.

Saygı duruşu ve İstiklal Marşının okunmasıyla başlayan Genel Kurulda TDB Öğrenci Kolu 10. Dönem Merkezi Komisyon Başkanı **Ali Toprak**, yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi verdi. Dönemleri içerisinde yaşanan büyük deprem felaketine ve felaketten etkilenen dışhekimliği fakültesi öğrencilerinden, kamuda her geçen gün dışhekimliği alımlarının düştüğünden ve mezuniyet sonrası atamaların adaletsizliğinden bahsetti.

TDB Öğrenci Kolu'ndan sorumlu TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesi **Alper Dilek**, Öğrenci Kolu'nun 2 bini aşkın katılımcının olduğu başarılı bir Kongre organizasyonuna imza attığını belirttikten sonra ihtiyaçtan fazla açılmaya devam edilen fakültelerin kamu kaynaklarının israfına yol açtığına, mezunların işsizlikle karşılaştığına, ucuz

Genel Kurulda TDB Öğrenci Kolu 10. Dönem Merkezi Komisyon Başkanı Ali Toprak yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi verdi.

TDB Öğrenci Kolu 11. Dönem Merkezi Komisyonu

Aslı Lidya Çıtak	Süleyman Demirel Ü.D.F.	Isparta
Gülçin Çelik	Katip Çelebi Ü.D.F.	İzmir
Kübra Melike Gök	Akdeniz Ü.D.F.	Antalya
Mikdat Emirhan Taşdemir	Gaziantep Ü.D.F.	Gaziantep
Nagehan İpek	Osmangazi Ü.D.F.	Eskişehir
Sıla Beşlioğlu	Medipol Ü.D.F.	İstanbul
Suden Dilay Şenel	Kent Ü.D.F.	İstanbul
Ulusal Koruyucu Dışhekimliği Sorumlusu		
Muhammed Mustafa Kök	Pamukkale Ü.D.F.	Denizli
Ulusal Eğitim Sorumlusu		
Beyza Selvi	Kocaeli Ü.D.F.	Kocaeli
EDSA İletişim Sorumlusu		
Mişel Orduluoğlu	Marmara Ü.D.F.	İstanbul

insan gücü olarak hayal kırıklığı yaşadıklarına işaret etti.

TDB Öğrenci Kolu 10. Dönem Merkezi Komisyonu Avrupa Dışhekimliği Öğrencileri İletişim (EDSA) Sorumlusu **Ege Doruk Kökten**, Ulusal Öğrenci Değişim (NEO) Sorumlusu **Selim Tunahan Akçay**, Ulusal Eğitim (NTO) Sorumlusu **Mehmet Ali Keser**, Genel Sekreter **Abdurrahim Akçay** ve Ulusal Koruyucu Dışhekimliği (NPO) Sorumlusu **Sude Nur Füzün** de çalışmalarını dile getirdikleri birer konuşma yaptılar.

11. Dönem (2024-2026) Merkezi Komisyon üyeleri ve daimi ulusal görevlilerinin seçimlerine geçilmeden adaylara söz verildi. Seçimin ardından yeni Merkezi Komisyon tablodaki şekilde belirlendi.

Felaketin birinci yılında

6 Şubat depremlerinin yıldönümünde yitirdiklerimizi anarken geçen bir yılda hem yaraları sarmada hem de sorumlulardan hesap sormada ne kadar eksik kaldığımız gerçeğiyle karşı karşıya kaldık. 3-7 Şubat 2024 tarihlerinde Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Hatay'ı ziyaret eden Türk Dişhekimleri Birliği heyeti meslektaşlarımızın ve Odalarımızın sorunlarını dinledi, eksik kalan noktalarda yapılabilecekleri değerlendirdi. TDB Genel Sekreteri Emel Eroğlu Uzer bölge izlenimlerini dergimiz için kaleme aldı.

Emel Eroğlu Uzer

TDB Genel Sekreteri

6 Şubat Kahramanmaraş depremlerinin birinci yılı yaklaşırken, bir yıl boyunca bölgede yaşananların, yapılanların, yapılmayanların, sorunların, çözümlerinin tespit edilmesi; odalarımızla, meslektaşlarımızla yan yana olmanın yaşanılan büyük acıların paylaşılarak azalması, dayanışma ile aşılması amacıyla depremin en fazla etkisinin olduğu dört ile gitmeye karar verdik. İki ay önceden hazırlıklara başladık. Ve gün yaklaştıkça on ay sonra yeniden deprem bölgesinde olmanın yarattığı tedirginlikle yaşayacağımız tanıklığın zorluğu kendini iyice hissettirmeye başladı.

3 Şubat Cumartesi günü İstanbul Sabiha Gökçen havalimanından Genel Başkanımız **Tarık İşmen**, Genel Başkan Vekili **Burak Saran** ve dergi editörümüz **Hakan Sürmen**'le deprem bölgesi ziyaretimizde çıkış yeri olarak belirlediğimiz Adana'ya uçtuk. Adana Dişhekimleri Odası Başkanı ve TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesi olan **Fatih Güler**

bizi havalimanında karşıladı. Adana Dişhekimleri Odası'na geçerek yönetim kurulundaki arkadaşlarla bir araya geldik. Oda olarak depremde

Heyetimiz Malatya'da Oda Başkanı Miraçhan İnanmaz ve İnönü Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Neslihan Şimşek'in de bulunduğu meslektaşlarımızla bir yılın ardından gelinen noktayı değerlendirdi.

yaptıklarını kısa bir sunumla bizlerle paylaştılar.

MALATYA

4 Şubat Pazar sabaha karşı Malatya'ya yola çıktık. Osmaniye, Nurdağı, Pazarcık, Gölbaşı, Erkenek üzerinden, yer yer kar yağışlı, buzlu yollardan Malatya'ya ulaştık. Sevgili **Gökmen Özdal** bizi şehrin girişinde karşıladı. Oda Başkanımız **Miraçhan İnanmaz**, Yönetim Kurulu üyeleri, meslektaşlarımız ve İnönü Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Dekanı **Prof.Dr. Neslihan Şimşek**'in de bulunduğu grupla bir meslektaşımızın sahibi olduğu mekânda buluştuk.

Depremi ilk günlerinde Malatya diğer illerdeki yıkımın büyüklüğünden gölgede kalmıştı ve uğrayamamıştık. Bu eksikliği telafi etmek geçen zaman içinde de mümkün olmamıştı. Depremi, depremin yaşattığı acıları, kayıplarımızı, hayata nasıl tutunduğumuzu, yaptıklarımızı, yapamadıklarımızı ve birlikte yapacaklarımızı konuştuk. Bir arada olmak, birbirimize dokunmak bizler kadar eminim onlara da iyi geldi.

Mekânın bahçesinde bulunan konteyner kliniğimizi kontrol ettik, kurulmasında yaşadıklarımızı, zorlukları hatırladık. Konteynerlerden birisi deprem bölgesinde artık olağan hale gelen hırsızlık olaylarından payına düşeni almış, bir gece yarısı çalınmış. Gerekli girişimlerde bulunmuş ama henüz geri alınamamış. Malatya Odamızın Dişhekimliği Fakültesi'yle yakın ilişkide olması, çalışmaların ortaklaştırılması, yapılan

Malatya'da enkazların önemli bölümü kaldırılmış olsa da Doğanşehir'deki bu cami enkazı gibi kaldırılmayı bekleyenler de var.

*'İnönü Üniversitesi
Dişhekimliği
Fakültesi'ne depreme
rağmen 25 ek öğrenci
kontenjani açılmış,
inanmakta zorlansak
da olan bu ne yazık ki.'*

işbirliği ağız diş sağlığı hizmetlerinin sunumu ve hizmetlere ulaşımı kolaylaştırması açısından çok önemli ve değerli.

Neslihan Hocamızla birlikte Dişhekimliği Fakültesi'ne gittik. Bir araştırma görevlisini, sekreterlerini ve onun oğlunu kaybetmişler depremde. Mevcut binada sonradan ek olarak yapılan binayla birleşim yerinde ufak bir hasar dışında bir sorun olmamış. Yeni fakülte binası yeni eğitim öğretim yılına yetişecek gibi görünüyor. Deprem sonrasında fakültemizin araştırma görevlilerinin barınması için iki konteyner talebi olmuştu ve TDB tarafından karşılanmıştı, bu iki konteyner hâlâ kullanılıyor. Yüz yüze eğitim devam

ediyor. Öğrencilerin barınma sorunu tıp ve dişhekimliği öğrencilerine öncelik verilerek yurtlarda dört kişilik odaların sekiz kişilik olarak düzenlenmesiyle geçici olarak çözülmüş. Gerçek bir

Malatya Dişhekimleri Odası eski Başkanı Gökmen Özdal'ın işaret ettiği boşlukta 6 Şubat'a kadar Oda merkezinin de bulunduğu bina vardı (üstte). İnönü Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Neslihan Şimşek Fakülte binasında ek binayla birleşim hattı dışında bir sorun olmadığını bildirdi.

Malatya'da sağlam yapı stoğunun yetersizliği nedeniyle Sağlık Bakanlığı'nın bazı birimleri de konteynerlerde hizmet veriyor (solda). Malatyalı bazı gençler depremde yalnız bırakılmışlığı duvar yazılarıyla ifade etmiş.

çözüm olmamakla birlikte geçici de olsa barınacak bir yer bulabilmiş öğrenciler.

İnönü Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'ne depreme rağmen 25 ek öğrenci kontenjanı açılmış, inanmakta zorlansak da olan bu ne yazık ki. Hafta sonu olduğu için öğrencilerle bir araya gelme olanağımız olmadı. Neslihan Hocamız çalışmalarından dolayı kutlamak gerek.

Malatya ADSM depremde hasar görmemiş, bir hafta sonra açılmış, kısa bir süre acil hizmetler verilmiş, sonrasında normal çalışma düzenine geçilerek tüm poliklinik hizmetleri verilmeye başlanmıştı. Kamusal ağız diş sağlığı hizmetleri açısından büyük bir sorun yaşanmadığı tekrar ifade edildi.

Oda binası da kayıp

Şehir merkezindeki depremde yıkılan oda binamızın olduğu alana gittik. Fotoğraflarını gördüğümüz yıkılmış oda binasının enkazı kaldırılmış, hiçbir şey kurtarılamamış enkazdan. Girişi şu sokağa bakıyordu, pencere bu taraftaydı, üst katta yan tarafta şunlar vardı diye odanın emektar çalışanı **Mustafa Bey** bir kaybın acısı ve üzüntüsüyle anlatıyor uzun yıllar çalıştığı mekânı.

Eski çarşı tümüyle yıkılmış, aynı yerde modern yeni bir çarşı inşaatına başlanmış. Yan tarafta yıkımlar devam ediyor, makineler hem yıkmak hem de yeniden yapmak için gürültüyle çalışıyor, her yer toz duman, yerler erimiş kar suyuyla çamur, güneş ısıtıyor havayı ayaza rağmen.

Depremi birinci yildönümü bölgede trafiği de yoğunlaştırmış. Kent meydanı da oldukça kalabalık, yaşam tüm bu yıkıma rağmen aynı hızla akıyor gibi. Marketler, mağazalar açık, küçük esnaf yol kenarlarına dizilmiş konteynerlerde çalışmaya devam ediyor.

Enkazların kaldırıldığı alanlar içinde yaşayanlardan izler taşıyor; kağıtlar, küçük eşyalar, komşu

Enkazların kaldırıldığı alanlar içinde yaşayanlardan izler taşıyor; kağıtlar, küçük eşyalar, komşu bina duvarlarında kalan fayanslar, dolaplar... O yaşamlar artık yoklar.

bina duvarlarında kalan fayanslar, dolaplar... O yaşamlar artık yoklar.

Duvar yazılarına yansıyan...

Tüm bunları düşünürken o kalabalığın, tezgahların arasından yıkılmış bir evin duvarına henüz bir gün önce yazılmış bir duvar yazısı içimi acıtıyor: "Sizin 14 Şubatınıza kaç gün kaldı bilmiyorum ama bizim 6 Şubatımıza üç gün kaldı!" Sevgililer gününü yücelten düzen sizin olsun, biz acılarımızı birlikte sağaltacağız, hayata birlikte umutla sarılacağız ve yeni bir hayat kurmanın olanağına tutunacağız diyorum içimden...

Oda konteynerinin bulunduğu yere giderek Mustafa Bey'in ve konteyneri kurulduğu yerde gözetken diş teknisyeni arkadaşımızın hazırladığı kahveler eşliğinde sohbeteye devam ediyoruz. Karanlık olmadan yola çıkalım diyoruz, Adıyaman'da arkadaşlar bekliyor bizi. Vedalaşyoruz, hepimiz yürekten sarılıyoruz, şehir çıkışına kadar bize eşlik ediyor arkadaşlar.

Malatya Dişhekimleri Odası hizmetlerini şimdilik bir diş laboratuvarının önüne yerleştirilen bu konteynerde veriyor.

Yol boyunca yeni yerleşim yerlerindeki yıkımı görüyoruz, yepyeni binalar, büyük çoğunluğu hasarlı, yıkık çatlak duvarlar, uçşan perdeler, hiçbir yaşam belirtisi olmayan evler. Bir yerde yanlış var, çok yerde çok yanlış var, olmalı, yoksa bu nasıl olabilir, insanın aklı almıyor.

Malatya, ilk kez gördüğüm bir şehir, eski halini bilmiyorum, sadece birkaç fotoğraf, çokça anlatılanlardan ibaret. Ama tahmin edebiliyorum, biz buradayız, bir yere gitmiyoruz diyenler oldukça bu şehir yeniden kurulur, kurulacaktır. O zaman yeniden dostlarımızla gülümsemekten utanmayacağımız günlerde Malatya'nın sokaklarında dolaşacağız elbette, hep bir ağızdan kocaman gülersek...

ADİYAMAN

Akşam saatlerinde Adıyaman'a ulaştık. Oda Başkanımız **Mahir Taştan** Oda konteynerinin bulunduğu alanda bizi karşıladı. Adıyaman Tabip Odası Başkanı **Dr. İsmail Tosun** da yanımıza uğradı. Oda konteynerinde biraz vakit geçirdik, durum tespiti yaptık. Akşam yemeğinde Oda Genel Sekreteri **Yusuf Zeytin** de bize katıldı. Yol boyunca şehrin karanlık sokaklarından geçtik. Enkazların bir bölümü kaldırılmış ama ana caddelerde bile hala yıkılmış, ağır hasarlı binalar var. Sağlam görünen binalarda hiçbir yaşam belirtisi yok, tek tük yanan ışıklar görünüyor sadece.

Sabah buluşarak ilk ziyaretimizi yapacağımız Adıyaman Ağız Diş Sağlığı Merkezi'ne geçtik. Başhekim **Abdullah Karakuş** bizi kapıda karşıladı. Depremde genç meslektaşımız **Ebru Ök Er** hayatını kaybetmiş, yedi çalışma arkadaşları da artık hayatta değil. ADSM'de tüm ağız diş sağlığı hizmetleri veriliyor. 69 dişhekimi var, üç tanesi ücretsiz izinde. Polikliniklerde çalışan meslektaşlarımıza uğradık, hasta aralarında sohbet etmeye çalıştık. Herkesin kaybı var ve acıları büyük, yüzlerinden okunuyor, öte yandan hayat da devam ediyor bir şekilde.

Adıyaman Dişhekimleri Odası'nın konteyner klinik ve barınma, dinlenme konteynerleri →

TDB heyeti Adıyaman'da meslektaşlarımızı da kliniklerinde ziyaret ederek var olan durum ve ihtiyaçlarla ilgili görüşlerini aldı (yanda). Adıyaman Dişhekimleri Odası Başkanı Mahir Taştan TDB heyetini depremden bu yana hizmetlerini sürdürdükleri 'konteyner Oda'da karşıladı (altta).

TDB heyeti depremde yaşamını yitiren meslektaşımız Ebru Ök Er'in çalıştığı Adıyaman Ağız Diş Sağlığı Merkezi'ni de ziyaret ederek Başhekim Abdullah Karakuş'la görüştü (altta). Heyet, Adıyaman Dişhekimleri Odası'nın konteyner klinikleri için bahçesini tahsis eden meslektaşımız Sinan Allahverdi'yi de ziyaret ederek teşekkür etti (yanda).

Deprem anı olan 04:17'de duran ve Adıyaman'da acının anıtı haline gelen saat kulesi önünde bir kez daha yitirdiklerimiz anıldı.

için bahçesini tahsis eden meslektaşımız **Sinan Allahverdi**'yi kliniğinde ziyaret ettik, teşekkürlerimizi ilettik. Muayenehaneleri, poliklinikleri yıkılan, yeni kurdukları kliniklerinde çalışmaya başlayan meslektaşlarımızı ziyaret ederek sorunlarını not aldık ve yaptıklarımız, yapabileceklerimiz hakkında bilgi verdik.

Uzmanlık öğrencileri dertli

Adıyaman Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi prefabrik birimlerde hizmet veriyor. Dekan Vekili **Prof. Dr. Nihal Hamamcı** bize eşlik ederek klinikleri gezdirdi. Çok az sayıda klinik mevcut ve zor şartlarda eğitim ve hizmet veriliyor. İlk üç sınıf online

Adıyaman'da enkazların bir bölümü kaldırılmış ama ana caddelerde bile hala yıkılmış, ağır hasarlı binalar var. Sağlam görünen binalarda hiçbir yaşam belirtisi yok, tek tük yanan ışıklar görünüyor sadece.

KAHRAMANMARAŞ

Öğle saatlerinde Adıyaman'dan ayrılarak Kahramanmaraş'a doğru yola çıktık. TDB Merkez Yönetim Kurulu eski üyelerinden **Mehmet Ağaoglu** bizi karşıladı. İlk durağımız Kahramanmaraş Ağız Diş

Sağlığı Hastanesi. Mesai saati bitmiş olmasına rağmen Başhekim **Yılmaz İspiroğlu** bizi bekledi ve deprem sonrasında yaşananları özetledi. Depremde hastane binası çok az hasar almış, ➔

Kahramanmaraş Ağız Diş Sağlığı Hastanesi Başhekim Yılmaz İspiroğlu'na yapılan ziyarete TDB Merkez Yönetim Kurulu eski üyelerinden Mehmet Ağaoglu da katıldı.

eğitim görüyor, ikinci dönem yüz yüze eğitime geçmeyi planlıyorlarmış.

Öğrenci Kolu temsilcileri ve uzmanlık öğrencileriyle görüştük. Sorunları çok, özellikle uzmanlık öğrencileri eğitimlerinin yetersiz olduğunu, eğitim verecek öğretim üyesinin sayısının çok az olduğunu, neredeyse sadece poliklinik hizmeti verdiklerini, ünit sayısının da çok az olduğunu ifade ettiler ve başka bir fakültede eğitimlerine devam etmek istediklerini belirterek yardım istediler. Sorunlarının çözümü için destek sözü vererek Dekan **Prof. Dr. Yasin Çiçek** ile görüşmeye geçtik.

TDB heyeti, prefabrik birimlerde hizmet veren Adıyaman Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nin sorunlarıyla ilgili olarak Dekan Vekili Prof. Dr. Nihal Hamamcı ve Dekan Prof. Dr. Yasin Çiçek'ten bilgi aldı.

Sütçü İmam Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nde Dekanlık görevini yürüten Tıp Fakültesi'nden Prof.Dr. Kamile Gül ve Başhekimliği yürüten Dişhekimi Dr. Eda Çetin Özdemir ile oldukça yararlı bir görüşme yapıldı (solda). TDB heyeti Kahramanmaraş'taki meslektaşlarımızla da bir araya gelerek taleplerini not etti.

taşıyıcı sistemlerde herhangi bir sorun olmamış, ufak tadilatlar yapılmış sadece. Haziran 2023 itibarıyla MHRS açılarak normal çalışmaya geçmişler. Deprem öncesi 83 olan dişhekimi sayısı şimdi 86 olmuş. Ortalama günde 1500 hastaya hizmet verdiklerini ifade etti başhekim İspiroğlu. Mesai saati bittiği için meslektaşlarımızla görüşme olanağımız olmadı ne yazık ki.

Dişhekimliği fakültelerinde sorunlar benzeşiyor

Sütçü İmam Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'ni ziyaretimizde Fakültede profesör ünvanlı öğretim görevlisi olmadığından Dekanlık görevini yürüten Tıp Fakültesi Dahili Tıp Bilimleri Bölümünden **Prof.Dr. Kamile Gül** ve Başhekimliği yürüten Dişhekimi **Dr. Eda Çetin Özdemir** ile görüşmemiz oldukça yararlı geçti. Sağlık Bakanlı-

Uzmanlık öğrencileri eğitimlerinin yetersiz olduğunu, eğitim verecek öğretim üyesinin sayısının çok az olduğunu, neredeyse sadece poliklinik hizmeti verdiklerini ve başka bir fakültede eğitimlerine devam etmek istediklerini belirtiyor.

ğ'ndan gelen dişhekimlerinin özlük haklarındaki sorunlar için notlarımızı aldık. Yeterli öğretim üyesi olmadığı için doktora öğrencisi kabul edemediklerini, 400'e yakın öğrencileri olduğunu, deprem sonrasında kısa sürede yüz yüze eğitime

başladıklarını, kampüste bulunan kız öğrenci yurdunun ağır hasarlı olduğunu, öğrencilerin barınma sorunu olduğunu ifade ettiler.

Akşamüstü Oda üyesi meslektaşlarımızla bir araya geldik. Depremin üzerinden geçen bir yıl içinde neler yaşadıklarını dinledik. Her türlü olumsuz koşula rağmen çabuk toparlandıkları,

büyük ölçüde normal çalışmaya başladıklarını anlattılar, teşekkürlerini dile getirdiler. Tüm deprem illerinde yaptıklarımız konusunda bilgi verdik kendilerine. Kucaklaşarak ayrıldık, daha güzel günlerde bir araya gelme sözü vererek. →

6 Şubat gecesi 04:17'de Antakyalılar ve ülkenin her tarafından anma için gelen binlerce yurttaş ellerinde 'bahur'lar, yüreklerinde yitirdiklerimizin acısıyla Asi kıyısına yürüdü.

Hatay Dişhekimleri Odası Başkanımız Nebil Seyfettin'in okuduğu basın açıklamasının ardından 105 saniyelik bir saygı duruşu yapıldı (solda). Anmanın ardından yurttaşlar ellerindeki karanfelleri Asi'nin karanlık sularına bıraktı.

HATAY

5 Şubat Pazartesi 22.00 civarında yağmurla ve sisle iyice ağırlaşan bir havada Hatay'a girdik. Ülkenin dört bir yanından depremin birinci yılında en çok kaybın verildiği, en fazla yıkımın olduğu Hatay'a kaybedilenleri anmak için gelenlerin yoğun trafiğinde karanlıkta zor seçilen kadim kent Hatay'ı görmeye çalışarak ilerledik.

Hatay Oda Başkanımız **Nebil Seyfettin** ve değerli eşi Eczacı **Cumana Seyfettin** depremin ilk günlerinde bile tüm acılarına rağmen herkesi konuk ettikleri evlerine, sonsuz bir misafirperverlikle hazırladıkları büyük sofralarına her zamanki içtenlikleriyle aldılar bizi. Geceyarısına uzayan sohbetle ara vererek 04.17 deki anmaya kadar biraz dinlendik.

Geceye Hatay belki de bugüne kadar görmediği bir sisle girmişti, sis daha da yoğunlaşmış birkaç saat içinde. Arabalarıyla gelenler epeyce uzak bir noktaya bırakıp yürüyerek ilerliyorlar anmanın yapılacağı alana. Hepimizin yüzü yere eğik, gözlerimiz yaşlı, ellerimizde karanfellerle sisin içinde

Sisin içinde görünmeyen Asi Nehri'ne bıraktık karanfellerimizi... Yakınlarını, sevdiklerini kaybedenlerin, her şeyini yitirenlerin neler hissettiğini sadece tahmin edebilmek...

uzaktan belli belirsiz seçilen meşalelere doğru yürütürüz çamur içindeki yoldan.

O sonsuz 105 saniye...

6 Şubat Platformu adına hazırlanan açıklamayı Oda Başkanımız Nebil Seyfettin okuyacak. İleride Valiliğin önünde devletin anma töreninin anonsları geliyor, polis gelenleri oraya yönlendirmeye çalışıyor. Biz Asi Nehri'nin kenarında sessizliğin içinde bekliyoruz. Tam zamanında yetişebildik açıklamaya. Acı ve hüznü dolu açıklamayı Nebil Başkan dirayet göstererek okudu ve 105 saniye sürecek saygı duruşuna davet etti, kaybettiklerimizin anısına. 105 saniyenin depremde ne denli uzun bir süre olduğunu söylemeye gerek yok, bitmek bilmeyen bir sarsıntı...

Sisin içinde görünmeyen Asi Nehri'ne bıraktık karanfellerimizi... Yakınlarını, sevdiklerini kaybedenlerin, her şeyini yitirenlerin neler hissettiğini sadece tahmin edebilmek... Dayanması çok zor...

Defne stadının yanında kurduğumuz ilk klinik ve barınma konteynerlarının olduğu alanda

Deprem sonrasında acil ağız dış sağlığı hizmetlerinin sunulması için oluşturulan alan bugün ihtiyacı olan meslektaşlarımızın konteyner klinikleri olarak kullanılıyor. Hatay Dişhekimleri Odası da bu alanda konteynerde hizmet veriyor.

Depremde yitirdiğimiz genç meslektaşlarımızdan Koray Kaya için mezarı başında yapılan anma törenine TDB yetkilileri de katıldı (solda). Kadrosundan beş meslektaşımızı yitirdiğimiz Hatay ADSM'nde Başhekim Mahmut Koyuncu'dan sorunlar hakkında bilgi alındı.

bulunan Hatay Dişhekimleri Odası ve muayenehanelerini kaybeden meslektaşlarımızın dönüşümlü kullandıkları klinik konteynerlarda buluştuk Hataylı dostlarımızla, sarıldık, konuştuk çokça.

Programımız yoğun, hepimizin yüzünde acı ve hüznün.

Yaylıca Köyü'ne gidiyoruz önce. 1994 doğumlu Hacettepe Ü.D.F. mezunu meslektaşımız **Koray Kaya**'yı mezarı başında anacağız. Annesi ve kardeşiyle birlikte enkaz altında kalmış Koray, yanyana yatıyorlar şimdi. Baba perişan, tüm aile bir arada, ellerimizi tutuyorlar, can dayanmaz böyle büyük kayba, gözyaşları sel oluyor...

Annesi ve kardeşiyle birlikte enkaz altında kalmış Koray, yanyana yatıyorlar şimdi. Her kaybın trajik bir hikayesi var, tercihler farkında olmadan belirliyor hayatımızı. Sabah değil akşam yola çıksa iki kardeş şimdi hayatta olacaktı, kimbilir.

Her kaybın trajik bir hikayesi var, tercihler farkında olmadan belirliyor hayatımızı. Sabah değil akşam yola çıksa iki kardeş şimdi hayattalardı, kimbilir.

Ağız diş sağlığı hizmetleri deprem öncesine dönmüş

Depremde yıkılan Hatay ADSM'ne geçiyoruz sessizce. ADSM geçici yeni yerinde sürekli birbirine eklenen konteynerlerle geniş bir alana yayılmış. Başhekim **Mahmut**

Koyuncu ve meslektaşlarımız girişte karşıyorlar bizi. Beş dişhekimini beş de sağlık çalışanı kaybı var ADSM'nin.

Küçük bir anma töreni yapıyoruz; sonrasında meslektaşlarımızla konuşuyoruz nasıllar, ne yapıyorlar, talepleri var mı, soruyoruz. 10 günlük periyotlarla dönüşümlü çalışıyorlar, tüm işlemler yapılıyor ve MHSR'leri açık. Yaşamları zor, şehir dışına gidip gelenler var, ailelerini şehir dışına çıkaranlar.

ADSM'de çalışan Dişhekimisi **Ahmet Kemal Ural**'ın ailesiyle buluşup Antakya Asri Mezarlığına gidiyoruz, unutmadığımız, yanlarında oldu →

Ağız diş sağlığı bakım ürünleri üreticisi firmaların sağladığı konteynerler bir süre acil ağız diş sağlığı hizmetleri için kullanıldıktan sonra şimdi muayenehane kuracak bina bulamayan meslektaşlarımıza muayenehane olarak hizmet veriyor.

TDB Genel Başkanı Tarık İşmen Fakülte'den arkadaşı Adnan Kimyon'un İskenderun'daki mezarı başında yapılan anmada Kimyon'un anlatırken zor anlar yaşadı.

ğumuz için çok teşekkür ediyorlar, yaptığımızın çok değerli olduğunu ifade ediyorlar. Başsağlığı ve sabır dileyerek ayrılıyor.

Meslek örgütleri ve sendikaların ortak basın açıklaması için Tabipler Birliği yerleşkesine gidiyoruz. TTB, TDB, TMMOB, KESK ve DİSK'in bulunduğu platformda örgüt başkanları kısa birer konuşma yapıyorlar. Acımız büyük evet ama öfkemiz de büyük diyoruz, yaşananların, yapılmayanların takipçisi olacağız.

DİSK'in Defne Belediyesi'nin tahsis ettiği alanda yapacağı psikososyal destek merkezinin temel atma törenine katılıyoruz. Deprem bölgesinde en büyük ihtiyaçlardan birisi de kuşkusuz bu büyük depremin yarattığı travmanın rehabilitasyonu. İşlevini yerine getireceğine kuşku yok bu merkezin.

Geride çokça acı, çaresizlik, yokluk, yoksulluk, belirsizlik, haksızlık, hukuksuzluk, cezasızlık kalıyor. Yanlarına kâr kalmamalı tüm bunlar. Bedelini halk ödememeli sadece.

'Unutmak yok, affetmek yok'

15.00 de Maksim Alanında yürüyüş ve basın açıklaması var. Sesimizi duyuracağız, "Unutmak yok, affetmek yok", "Helalleşmek yok, hesaplaşmak var."

İskenderun'a geçiyoruz. Meslektaşımız Adnan Kimyon'u akrabaları ve dostlarıyla birlikte mezarı başında anacağız. Her anmada gerçek anlamda bir dağılma yaşıyoruz, dayanma gücü diliyoruz sevdiklerine, sözün bittiği yerlerden biri çünkü, bulmakta zorlanıyoruz doğru sözcükleri, büyük bir çaresizlik bir de duyduğumuz...

Artık akşam oldu, hava karardı ve dönüş yoluna girdik Adana'ya doğru ilerliyoruz, trafik yoğun, bu kez siyasetçiler çakarlı arabalarıyla hızla geçip gidiyorlar, her şeyi geride bırakarak kaçır gibi. Geride çokça acı, çaresizlik,

yokluk, yoksulluk, belirsizlik, haksızlık, hukuksuzluk, cezasızlık kalıyor. Yanlarına kâr kalmamalı tüm bunlar. Bedelini halk ödememeli sadece.

Diğer kentlerin yeniden kurulması çok zaman almayabilir ama Hatay'ı yeniden kurmak öyle yakın zamanda olacak bir şey değil, bu çok açık...

Hatay'ı yeniden kuracağız

Kadim şehir, kültür mozaığı, sonsuz hoşgörü ve bir arada yaşam kültürü. Yedi kez yıkıldı sekiz kez kuruldu. Yeniden

kuracağız bizler, yakın ya da uzak zamanda, önemli değil, onu ruhuna uyan şekilde hep birlikte dayanışmayla, sevgiyle, emekle yeniden kuracağız, yürekten inanıyorum. Yakın zamanda büyük bir sofrada güzel günlere diyeceğiz, türküler söyleyeceğiz her dilde Asi'nin kenarında, adına yakışan asilikle hesap soracağız...

6 Şubat'ta Antakya merkezinde düzenlenen yürüyüşte 'Unutmak yok, affetmek yok', 'Helalleşmek yok, hesaplaşmak var' sloganları dikkat çekti. Yürüyüşe Osmaniye Dişhekimleri Odası yöneticileri de katıldı.

Adıyaman Dişhekimleri Odası Başkanı Mahir Taştan:

Atamalarda deprem bölgesine öncelik bile sağlamadılar

Son bir yıl nasıl geçti, yaralar ne kadar sarılabildi Adıyaman'da?

Bir yıl büyük oranda yıkımlarla geçti, halen de tamamlanmış değil. Asbest tehlikesinden dolayı yerinde ayıklama yapılmıyacaktı ama o kurala da uyan yok, ortalık toz duman. 10-15 sene sonra başka hastalıklarla yüzyüze kalmamayı umuyoruz.

Yeniden inşaya yönelik herhangi bir faaliyet var mı?

Emlak Konut'un devraldığı yerlerde inşaat faaliyeti başladı. Bunların hepsi özel mülktü; Emlak Konut yapıyor ama yapıp sahiplerine mi teslim edecek yoksa satacak mı bilimiz yok. Onun dışında vatandaşın deprem öncesinde ruhsatını aldığı yerlerde inşaatlar yapılabiliyor ama henüz yeni ruhsat verilmiyor.

Nüfusun ne kadarı geri döndü?

Büyük kısmı geri döndü. Özellikle yaz aylarında dönüş başladı; büyük oranda

tarıma dayalı olduğu için yaz aylarında nüfusun % 60-70'i geri döndü. Gelenlerin bir bölümü konteynerlerde kalıyor, yaklaşık 40 bin civarında konteyner var. Çadırda kalan pek kalmadı. Onun dışında da Adıyaman'ın iç kısımlarında eskiden yüzüne bakılmayan tek katlı evlere yöneldi insanlar.

Konteynerlerde yaşam sağlıklı değil tabii. Genellikle konteynerler de kalitemli değil, yağmur alıyor vs. Altyapısı da düzgün yapılmadığı için çok problem yaşanıyor.

Dişhekimlerinden kenti terk edenler ne kadardı?

Deprem öncesinde 110 civarında olan sayımız deprem sonrasında 80'e kadar düştü. Başka yerlere taşındılar kayıtlarını ama birçoğu umduğunu bulamayınca, başkalarının yanında çok düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalınca "kendi kentimde gerekirse konteynerde çalışırım bundan iyidir" diye düşünmeye başladılar. Tayinle giden kamu çalışanı meslektaşlarımız gittik-

leri yerlerde kaldılar ama dönüşler ve yeni üyelerle birlikte şu anda eski üye sayımızın da üzerine çıktık.

Konteyner klinikler çalışmaya devam ediyor mu?

Biz Aralık sonuna kadar konteynerlerde devam edilebilir demistik. Konteynerler uzun süre çalışılabilecek yerler değil çünkü, ben de bir süre konteynerde çalıştığım için biliyorum. Şu anda iki meslektaşımız kaldı konteynerde devam eden ama bir yandan da sağlam bina çok az kaldığı için muayenehaneye uygun yer bulmak da çok zor.

Sekiz poliklinik tümüyle yıkıldı. Burada devletin yapmadığını Birlik yaptı. Devletten ne bir faizsiz kredi desteği geldi, ne de KOSGEB desteği.

Dişhekimliği Fakültesi de yıkılmıştı galiba?

Evet, ilk üç yıl uzaktan eğitim yapıyor, dördüncü ve beşinci sınıflar geliyor ama mediko sosyal birimini dönüştürdüler, orada hem öğrenci eğitimi hem de asistan eğitimi vermeye çalışıyorlar. Asistanlar bu durumdan çok şikayetçi, bir yıldır eğitim alamadıklarını söylüyorlar.

Kentin ayağa kalkması için şu anda neye ihtiyaç var?

Öncelikle binalara ihtiyacımız var, onun için de imar planlarının yapılması lazım. TOKİ'nin inşaatları devam ediyor ama 200-300 konutluk bir yer. 40-50 bin insandan bahsediyoruz.

Son derece yetersiz; insanlar birkaç yıl daha konteynerde yaşamaya devam edecek gibi görünüyor.

Dişhekimlerinin nasıl bir desteğe ihtiyacı var?

Deprem sonrasında TDB elinden gelen desteği yaptı. Afet çok büyüktü ve büyük bir bölgeyi etkiledi. Devlet bize ulaşamamışken TDB'ye eleştiride bulunmak gerçekçi değil; TDB gücünün üzerinde bir destekte bulundu.

Devlet dişhekimlerini ayağa kaldırmak için hemen hiçbir şey yapmadı. En azından atamalarda deprem bölgesi hekimlerine öncelik verilmesini istemiştik, onu bile yapmadı.

Başka yerlerde de deprem bekleniyor, bundan ders çıkarıp büyük bir depremde ilk üç gün, ilk 10 gün, ilk bir ay ne yapılacağını planlarının yapılması gerekir. Bir planın var olduğunu zannediyorduk ama yaşadığımız deprem sırasında olmadığını ya da uygulanmadığını gördük. Hem ülke olarak hem de dişhekimleri olarak bir eylem planımız olması lazım.

Adıyaman'da sağlam kalmış az sayıda binanın arasında böyle geniş boşluklar var artık...

Hatay Dişhekimleri Odası Başkanı Nebil Seyfettin:

Daha yıkımlar bile tamamlanmadı

Bir yıl sonra Hatay ne durumda, biraz bahseder misiniz?

6 Şubat'ta Kahramanmaraş merkezli iki depremin yıkımından iki hafta sonra 20 Şubat'ta Hatay merkezli bir deprem daha yaşadık, bu unutuluyor zaman zaman. İlk depremlerin ardından üç dört gün devlet kurumları Hatay'a ulaşmadı. En büyük kaybımız bu geç kalınması olayından kaynaklandı. Özellikle asker ilk günden itibaren müdahaleye gönderilseydi bizim tahminimiz en az 3-4 bin insanımız bugün yaşıyor olacaktı. Tüm deprem bölgesi için 50 bin civarında can kaybı olduğu söylense de kendi bilgilerimizden bunun çok çok üzerinde olduğunu tahmin ediyoruz.

Deprem her ne kadar Maraş merkezli görünse de asıl darbeyi Hatay'a vurdu. Can kayıplarının % 77'si burada gerçekleşti. Geç ulaşıldığı gibi sonrasında verilen hizmetlerden de gördüğü yıkımla oranlı bir pay alma-

dığını düşünüyoruz. Bugün hala ağır hasarlı binaların yıkımı bitmedi, yıkılan binalardan hala cesetler çıkıyor. Henüz hiçbir vatandaşa bir konut teslim edilmedi.

Bugün itibarıyla barınma, elektrik, sağlık, güvenlik, eğitim başta olmak üzere yıkıcı sorunlarımız devam ediyor. Kenti terk eden 500 bin civarındaki insanımızın geriye dönüş hızı da oldukça düşük. Mesleğimiz de başta olmak üzere insanların mesleklerini kendilerini sağlamak için devletin şu ana kadar hiçbir katkısı olmadı.

Bazı ilçelerde yıkımın sınırlı olduğunu düşünürsek 500 bin çok büyük bir oran, değil mi?

Elbette, Hatay'ın nüfusu zaten 1,7 milyon civarındaydı; 450 bin civarında da resmi kayıtlı Suriyeli vardı. Depremden sonra Suriyeli nüfusta azalma değil artış yaşandı. Suriye'nin deprem bölgesinden buraya geçişler

6 Şubat anmasında Platform adına basın açıklamasını Hatay Dişhekimleri Odası Başkanı Nebil Seyfettin okudu.

oldu ve geri de dönmediler.

En büyük kayıp nerede yaşandı?

Hatay'da en büyük zararı Antakya merkezi gördü. Antakya'yı haritadan silindi kabul ediyoruz çünkü Antakya'yı Antakya yapan, medeniyetler şehri denmesini sağlayan tarihi değerlerin hepsini kaybettik. Katolik kilisesi, protestan kilisesi, ortodoks kilisesi, havra, cemevi, cami; hepsinin en güzel örnekleri yok oldu. Ölüm sayısının en yüksek

olduğu yer de Antakya'ydı, onu Defne, Samandağ ve Kırıkhan takip etti.

Depremde Hatay kadar olmasa da büyük yıkım yaşayan diğer illerle karşılaştığımızda bazısında konutlar bile teslim edilmeye başladı. Belediyeler inşaat ruhsatı vermeye başladı vs. Hatay'da bize "burası riskli alan ilan edilmiştir, bekleyeceksiniz diyorlar. Ne zaman ne şekilde kentin ayağa kaldırılacağı ya da insanların yeniden inşa için önlerinin açılacağı belirsiz.

İmar planlarının yapılması mı bekleniyor?

Hükümet yetkilileri, henüz daha yıkım sıcakken zemin etüdü uygun olmayan hiçbir yere izin verilmeyecek, Asi nehrinin iki yakasında 150 m. derinliğinde bir imarsız şerit olacak, şehrin tamamında dört kattan fazla yükseklik verilmeyecek gibi açıklamalar yaptılar. Yine, binaların yapılmasını TOKİ üstlenecek, kimse yerinden edilmeyecek, en fazla mahalle içinde

6 Şubat'ta gündüz saatlerinde Antakya'da yapılan yürüyüşte deprem yıkımında sorumluluğu olanların cezazırlıkla kurtulmamaları talebi yükseltildi.

Prefabrik yapılarda hizmet vermeye başlayan Hatay ADSM'nde de yitirdiğimiz meslektaşlarımız için bir anma töreni düzenlendi.

kaydırmalar yapılabilir gibi vaatler verildi. Evini kendisi yaptıracaklar için 750 bin TL hibe verilecek, 750 bin TL de düşük faizli kredi verilecek dendi.

Bir süre sonra şehrin neredeyse üçte ikisini kaplayan bir alanı rezerv alan ilan ettiklerini öğrendik, dolayısıyla belediyelerin ruhsat verme imkanı ortadan kalktı. Yeniden yapım işini devlet üstlenecek ama benim o bölgedeki mülkümü ne düzeyde teslim edecek belli değil. Geriye dönüşle ilgili bir adım atılmıyor. Bu belirsizlik, geleceğe dair umut beslemeyi de engelliyor.

Hala çadırda yaşayan kaldı mı?

Var hala ama büyük kısmı konteynerlerde yaşıyor. Sadece Antakya merkezde 45-46 bin konteyner var. Bunların çoğu son derece kalitesiz, tüm yağmuru, soğuğu içine alan barınaklar. Daha geçen gün Samandağ'da iki çocuk elektrik kontağından öldü. Konteynerde geçen her gün orada yaşayanlar için eziyete dönüyor.

Dişhekimlerinin durumunun net bir bilançosunu

çıkardınız mı?

İlk depremde 11 meslektaşımızı kaybettik. 187 ağır, beş de orta hasarlı olmak üzere 192 muayenehane yıkıldı ya da yıkılacak. Bunların büyük bölümü de Antakya merkezde yer alıyordu. TDB bu meslektaşlarımıza Afet Fonu'ndan ve yapılan bağışlardan iki kerde toplam 25'er bin TL destek sağladı. Yine sektör bileşenlerimiz

'Sağlık Bakanlığı'ndan çok basit bir isteğimiz oldu; atamalarda depremdede dişhekimlerine öncelik tanınsın. Bu çok kolay yerine getirilebilecek talebi bile karşılamadılar.'

den DİŞSİAD'dan destek gördük. Kimi ünit gönderdi, kimi otoklav gönderdi, kimi malzeme gönderdi.

Acil ağız diş sağlığı hizmetleri ne kadar sürdü?

Yaklaşık üç ay boyunca çeşitli belediyelerin ve ağız diş sağlığı bakım ürünü üreten firmaların sağladığı mobil

kloniklerde TDB'nin organize ettiği gönüllü meslektaşlarımız halkın acil ihtiyaçlarını gidermeye çalıştı. Kayseri, Isparta, Eskişehir, Konya gibi birçok belediye mobil kliniğe çevrilmiş otobüsler gönderdi. Firmaların sağladığı mobil kliniklerle toplam 16 noktada acil ağız diş sağlığı hizmeti verdik.

Değişik Oda bölgelerinden toplam 148 meslektaşımız bu hizmetleri gönüllü olarak verdi. Onbinlerce depremdede vatandaşımız buralarda ağız diş sağlığı hizmeti aldı. ADSM'nin tekrar prefabriklerde hizmet vermeye başlamasının ardından Mayıs sonunda bu süreci tamamladık ve söz konusu konteynerleri muayenehane olarak kullanmak üzere meslektaşlarımıza tahsis ettik. Yine TDB aracılığıyla firmaların sağladığı cihazları muayenehanelerini yeniden kurmaya çalışan meslektaşlarımıza ihtiyaç göre dağıtmaya çalıştık.

Şehri terkeden meslektaşlarımızın sayısını biliyor musunuz?

İlk aylarda 75 meslektaşımız Hatay'ı terketti. Bunlar sadece kaydını aldılar, kaydını almadan geçici olarak kenti terkedenler de

oldu. Son bir iki ayda 14-15 meslektaşımız dönmeye başladı.

Sağlık Bakanlığı depremdede meslektaşlarımızın konteyner muayenehanelerde çalışabilmesi için sağlık müdürlüklerine ve Odaya yerini bildirmek koşuluyla bir esneklik sağlamıştı. Bu şekilde yaklaşık 35 meslektaşımız Antakya, Defne, Samandağ ve Kırıkhan'da çalışmaya başladı. Şimdilik 2024'ün sonuna kadar bu izin uzatıldı. Fakat bu sadece konteynerler için geçerli, betonarme bir binaya geçeceği zaman yeniden ruhsat almak zorunda. Bu da imkansız yakın, binaların hiçbiri sağlam değil ama senden depreme dayanıklı raporu istiyor.

Hükümetten talepler neydi, yerine getirildi mi?

Sağlık Bakanlığı'ndan çok basit bir isteğimiz oldu; atamalarda depremdede dişhekimlerine öncelik tanınsın. Bu çok kolay yerine getirilebilecek talebi bile karşılamadılar.

Hatay'ın ayağa kalkması için acilen yapılması gerekenler neler?

Öncelikle yıkılan binalarımızın yerine ne yapılacağıyla ilgili somut bir bilgi bekliyoruz. Bir an önce imar planlarının hazırlanması lazım. Fakat Antakya'nın neredeyse yarısı tarihi miras; başka yere taşınamayacak yapılar var, bu şehri tekrar ayağa kaldırmak o kadar kolay değil.

Bizim camiamız ve Türk Dişhekimleri Birliği bizim için imkanları dahilinde elinden geleni yaptı, yapmaya da çalışıyor ama ekonomik yönden güçlü bir meslek örgütü değiliz, bu yönümüzü güçlendirmemiz gerekiyor.

Malatya Dişhekimleri Odası Başkanı Miraçhan İnanmaz:

KOSGEB desteğinden dişhekimleri de yararlandırılmalı

Deprem sonrası bir yıl nasıl geçti Malatya'da?

Malatya'da yıkımın büyük kısmı ikinci depremde oldu, o yüzden yıkım çok büyük olmasına rağmen can kaybı diğer kentler kadar yüksek değildi. Resmi rakamlara göre 1243 kişi yaşamını yitirdi.

Ağız diş sağlığı hizmetlerinde çok büyük aksama olmadı. Ağız Diş Sağlığı Hastanesi ve Fakülte çalışmaya devam etti.

Bir yıl enkaz kaldırma çalışmalarıyla geçti. Bugün itibarıyla sona yaklaşmış durumda ama henüz imar ve yapılaşma aşamasına geçemedik. İhtilafli binalar haricinde yıkım çalışmaları bitti gibi. Camı çerçevesi sökülmüş ama ayakta duran hayalet binalar biraz da insanların psikolojisini kötü etkiliyor. Bir yılda hala enkaz kaldırma aşamasında olmak Türkiye gibi bir ülke için biraz geri kalmışlık görüntüsü oluyor bence.

Evleri yıkılanlar konteynerde mi devam ediyor yaşamaya?

Evet, 123 bin kişi hala konteynerde yaşıyor. Çok büyük konteyner kentler kuruldu. 850 bin olan merkez nüfusunun önce hızlı bir göçün ardından bir yılın sonunda geri dönüşlerle bugün yeniden 550 bin seviyesine ulaştığı tahmin ediliyor. Aradaki farkın büyük bölümünün kalıcı göç olduğunu düşünüyorum.

Yeniden inşa için imar planları mı bekleniyor?

Eski Malatya dediğimiz merkezimizi malesef kaybettik. Ekonominin can damarı, küçük esnafın da yoğun bulunduğu çarşımızı tamamen kaybettik. Buralarda tek tük ayakta kalan binalar da yıkıldı, daha derli toplu bir proje uygulanıyor şimdi.

Konteynerlerde kalan insanların tamamı kendilerine bir ev teslim edilmesini bekliyor ama daha ortada bir plan bile yok. Sanırım bu bir alışılmış çaresizlik durumu. Benim öngörüm, 5 Şubat'a dönmemiz en az 15 yıl sürer.

Malatya Dişhekimleri Odası Başkanı Miraçhan İnanmaz yıkılan Oda binalarının bulunduğu noktada TDB Genel Başkanı Tarık İşmen'e kentteki meslektaşlarımızın durumuyla ilgili bilgi veriyor.

Dişhekimlerinden kaybımız olmuş muydu Malatya'da?

Malesef bir meslektaşımızı, İnönü Ü.D.F. Periodontoloji Anabilim Dalı öğretim üyesi bir meslektaşımızı ilk depremde kaybettik. Ticari merkezin komple çökmesinden dolayı birçok meslektaşımızın kliniği yıkıldı. 310 olan sayımız şu an 255 civarına düştü. Yaklaşık 55 meslektaşımız nakil alıp Malatya'dan ayrıldı.

Malatya'da kalan meslektaşlarımızın bir bölümü polikliniklerde çalışmaya başladı, bir bölümü de Tecde başta olmak üzere kentin daha az hasar alan bölgelerinde yeni yerlerini tutup çalışmaya başladılar.

Konteyner klinikler Malatya'da da kurulmuş muydu?

Evet, biz zaten Oda binamızı da kaybettik. TDB tarafından gönderilen konteynerlerden birini Oda binası olarak düzenledik. Diğer Odalarımızın ekipman des-

tekleriyle altyapımızı tekrar oluşturduk.

Yine TDB tarafından organize edilen yardımları aynı ve nakdi olarak iki parçada depremde meslektaşlarımıza ilettik.

Meslektaşlarımızın yarım kalan tedavilerini sürdürbilmeleri için iki konteyner kliniği merkezi bir noktada hizmete sunduk. Meslektaşlarımız dönüşümlü olarak buralarda hastalarını görebildiler. Üç ay kadar bu şekilde devam ettikten sonra ihtiyaç azalınca bu faaliyeti sonlandırdık.

Dişhekimlerinin nasıl bir desteğe ihtiyacı var?

KOSGEB desteğinden örneğin eczacılar yararlanabilirken teknik birtakım tanımlamalardan dolayı yararlanamıyoruz. Bu olsaydı önemli bir destek olacaktı. İkinci olarak, Sağlık Müdürlüğü rutin kontrollerine döndü ama dişhekimleri henüz kendilerine gelebilmiş değil; denetlemelerin de biraz esnetilmesi gerekir.

Yıkımların tamamlanmaya yaklaştığı kentin merkezinde geniş bir alan yeni çarşı olacak şekilde yeniden inşa ediliyor.

Kahramanmaraş Dişhekimleri Odası Başkanı Fatih Yıldırım:

Desteklerin bir süre daha devam etmesi lazım

Maraş'ta deprem sonrası bir yıl nasıl geçti, yaralar sarılabildi mi?

Maraş'taki yıkım büyük ama çoğunlukla çarşı bölgesinde yoğunlaştığı için konutların yoğun olduğu bölgede yıkım az olduğu için kayıplarımız Hatay'daki kadar büyük olmadı. Yine de resmi rakamlarla 12 bin civarında kaybımız var.

Geçen bir yılda hasarlı binalarda yıkımlar yapıldı, hala da devam ediyor. Enkazların önemli bir bölümü kaldırıldı. Hatay'a, Adıyaman'a göre nispeten daha iyi durumdayız.

Binaların hasar tespiti yapıldı ama o süreçte mülk sahiplerinin itirazları üzerine ağır hasarlı denilen binalar orta hasarlıya, orta hasarlı denilenler hafif hasarlıya döndü. İlk başta mı tespitler iyi yapılamadı, bilemiyorum. Ağır hasarlılar yıkılıyor, orta hasarlılarda güçlendirme yaparak devam etmeye izin veriyorlar.

İlçelerde en çok hasar alanlar hangileriydi? Oralarda yaşam nasıl revam ediyor?

Elbistan, Pazarcık, Afşin ve Türkoğlu'nda hasar büyüktü. Çoğunlukla konteynerde yaşıyor insanlar ama az sayıda çadırda kalan da var. Ama inşa faaliyeti henüz başlamış değil. Maraş merkezde, örneğin Azerbaycan Bulvarı'nın yeniden inşasını Azerbaycan hükümeti üstlendi ve yapımına başladılar.

İmar planı aktif faylara göre yeniden yapıldı. Benim muayenehanemin olduğu caddede binalar 8-9 katlıydı

örneğin, yeni planda 3-4 kat olarak öngörülmüş. Buralarda hak sahibi olanların durumuna ilişkin nasıl bir düzenleme yapılacak, bilmiyoruz.

Konteynerlerde yaşam koşulları nasıl?

Konteynerde yaşamak zor tabii. Bazı konteynerlerin kaitesi çok kötü. An itibarıyla yaklaşık 25-30 bin civarında insanın konteynerlerde yaşadığını tahmin ediyoruz. Evi olup konteynerde yaşıyor görünenlerin de olduğu söyleniyor bu arada, yardımlardan faydalanabilmek için...

Konteyner klinikler çalışmaya devam ediyor mu?

Yeni kliniğini hazırlayan bir meslektaşımız kaldı, diğerleri kalıcı yerlerine taşındılar. Kliniklerin çoğu dağa doğru olan daha yeni binaların olduğu bölgeye kaydı. 60-70 civarında klinik bu bölgeye taşındı.

Depremin ardından dışarı ilk göç dalgası geçtikten sonra peyderpey meslektaşlarımız geri dönmeye başladı. Muayenehanesi yıkılmış olanlar hastalarını diğer arkadaşların muayenehanelerinde görmeye başladı. Birkaç meslektaşımız TDB'nin sağladığı konteyner kliniklerde çalışmaya başladı. Bu süreçte de uygun binalar bulup yeni muayenehanelerini hazırlamaya başladılar, birçoğu da yeni yerlerine geçti.

Kalıcı olarak Maraş'ı terkeden oldu mu?

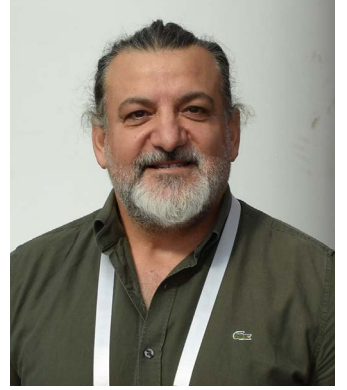
Maraş çapında sayımız

300'ün üzerindeydi, şu anda 250 civarındayız. Yeni mezun olup muayenehane açanları da düşünürsek kalıcı olarak gidenlerin 50-60'tan fazla olduğunu söyleyebiliriz.

Deprem sonrasında birçok meslektaşımız kamuya geçmek istedi, bir kısmı geçebildi. Serbest çalışan meslektaşlarımızın hem uğradıkları yıkımdan dolayı hem de kent halkının ekonomik durumunun kötü olmasından dolayı muayenehanelerini ayağa kaldırmak için desteğe ihtiyaçları var. Nihayetinde halkın öncelikleri de değişti. 56 klinik ağır ve orta hasarlı olarak tespit edildi. 15-20 meslektaşımıza ünit, otoklav gibi TDB'nin sağladığı cihazları temin ettik. Bu arkadaşlarımız bu desteklerle muayenehanelerini açtılar.

Dişhekimlerinin nasıl bir desteğe ihtiyacı var?

Dişhekimleri bir süre daha dayanışma desteğinin devam etmesini istiyor. TDB bugüne kadar sağladığı

desteği DişSiAD'ın da yardımıyla bir süre daha devam ettirebilirse, cihaz olabilir, sarf malzemesi desteği olabilir, meslektaşlarımızın ayağa kalkması için önemli bir katkı olacak.

Meslektaşlarımızın devletten de sadaka istemiyor, faizsiz ya da düşük faizli kredi sağlanmasını istiyor. Eczacılara sağlanan kişi başı 400 bin TL tutarındaki KOSGEB kredilerinden biz faydalanamıyoruz.

Maraş'ın kent olarak ayağa kalkması içinse çok zaman lazım; büyük bir afet bu. İnşaat ruhsatlarının verilmeye başlamasıyla toparlanma da başlayabilir.

Kahramanmaraş'ı ziyaret eden TDB heyeti kamuda ve serbest çalışan meslektaşlarımızla bir araya gelerek taleplerini dinledi.

İnönü Ü.D.F. Dekanı Prof.Dr. Neslihan Şimşek:

Deprem sonrası kontenjanlarımız arttı

Fakültenizin deprem öncesindeki durumundan biraz bahseder misiniz?

Kuruluşu daha önce olmakla beraber 2009'da ilk öğrencilerimizi aldık. Aynı yıl hasta hizmeti vermeye de başladık. Ben kuruluştan bu yana Fakülteyim. Hatta endodontist olarak Fakültenin ilk hastasına da ben bakmışım. Depremden kısa bir süre önce de Fakülte Dekanlığına atandım.

Burada Malatya Dişhekimleri Odası'yla özellikle deprem sonrasında iyi bir diyalogumuz gelişti. Miraçhan Bey ve ekibiyle uyum içerisindeyiz, inşallah ortak çalışmalar da yapabiliriz.

Deprem sonrası kadronuzdan kaybettikleriniz ya da ayrılanlar oldu mu?

Bir periodontoloji asistanımızı kaybettik. Benim sekreterimi de iki yavrusuyla birlikte kaybettik. Öğrencilerimizden kaybımız olmadı çok şükür.

Deprem sonrası sadece iki hocamız ayrıldı. Buna karşılık yedi öğretim üyesi kadromuza katıldı. Aslında kadromuz eskisinden daha güçlü şu anda.

Fakülte binası zarar gördü mü?

Bizim binamız az hasarlı olarak tespit edildi. Önce iki kat olarak başlamıştık, sonra iki kat daha eklendi, o da yetmeyince yanına bir blok daha eklendi ve bugünkü 9800 m²'lik binamıza ulaştık. Depremde daha kozmetik diyebileceğimiz hasarlar

oluştı, onları giderdik ve eğitime devam ettik.

Normalde kaç öğrenci alıyordunuz?

Her yıl 100 öğrenci alıyorduk ama bu yıl depremden dolayı kontenjanları artırdılar, 125 öğrenci aldık.

Deprem sonrası kontenjan mı artırıldı?

Deprem bölgesinin cazibesini artırmak için sanırım, evet kontenjanımız arttı. Yabancı uyruklular hariç 125 öğrenci aldık. Yalnız, talepte bir düşme yok; bütün kontenjanlar doluyor. Uzmanlıkta da aynı şekilde, kazananlardan gelip kayıt yaptırmayan yok.

'Her yıl 100 öğrenci alıyorduk ama bu yıl depremden dolayı kontenjanları artırdılar, yabancı uyruklular hariç 125 öğrenci aldık. Yalnız, talepte bir düşme yok; bütün kontenjanlar doluyor.'

Bu arada, Bingöl Üniversitesi'nin dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerini de okutuyoruz. 30'ardan 60 öğrenci de oradan geliyor. Bingöl Ü.D.F.'nin binası yok,

gece aydınlatmalarının olmamasından dolayı ben korkuyorum açıkçası.

Kentin ayağa kalkması için şu anda neye ihtiyaç var sizce?

Biz tabii bir yıl içerisinde evlerimiz teslim edilir diye düşünüyorduk ama mesela benim hak sahipliğim bile hala onaylanmadı. Ağır hasarlılar hak sahibi oluyor, orta hasarlılar

öğretim üyesi de yok, asistanı da yok. Kadrosunda bir iki öğretim üyesi var; dolayısıyla öğrencileri yıllardır bize geliyor. Hatta kontenjanları artmış, seneye 90 öğrenci gelecektmiş.

Kentin bugünkü genel durumunu nasıl gözlemliyorsunuz?

Valiliğin açıklamasına göre kent merkezinde ağır hasarlı binaların %92'si yıkılmış durumda. Dolayısıyla henüz yıkımlar bile bitmedi. Serbest çalışan dişhekimlerinin önemli bir bölümünün kenti terk etmesinden dolayı Fakültemize ciddi bir hasta akını oldu. Kent nüfusu azaldı ama çeperden ve başka illerden gelenler bizim yoğunluğumuzu artırdı.

Bu konuda biraz kaygılıyız. Ben Malatyalıyım. Malatya bir kadının gece yarısı sokakta rahat yürüebildiği bir şehirdir. Deprem sonrası hem demografik yapının değişmesinden hem de

da güçlendirme yapıp yenileme istiyorsa ya yerinde dönüşümü ya da TOKİ kurasına girmeyi tercih ediyor. Benim oturduğum 250 dairelik sitede hemen herkes bu şekilde hak sahipliğinin tanınmasını bekliyor. Ona göre kararımızı vereceğiz çünkü TOKİ'nin blokları hem şehirden çok uzak hem de kurayla ediniyorsunuz.

Arazi fiyatları astronomik arttığı için başlangıçta hayalini kurduğumuz 300-500 m² arsa üzerine müstakil ev yapma fikrinden vazgeçmek zorunda kaldık. Toparlanmak çok uzun zaman alacak gibi duruyor ama ben Malatyalıyım, memleketimden vazgeçemem. Ben de bırakıp gidersem kim kalacak. Yeni Camii'nin önünden geçerken yüreğim burkuluyor hala.

Gittiğim sinema salonları yıkıldı, oturduğum kafeler yıkıldı, okuduğum okul yıkıldı. Buraların hepsinin ayağa kaldırılması çok ciddi bir zaman istiyor.

Malatya Dişhekimleri Odası
Yönetim Kurulu üyesi Özgür Erdoğan:

Şehrin bir an önce inşa edilmesi lazım

Depremde doğrudan zarar gördünüz mü?

Evimde hasar oluştu. Ağır hasarlı tespit edilmişti, mahkeme sürecinde orta hasarlıya çevrildi. Kliniğim az hasarlıydı, itiraz üzerine orta hasara döndü.

Öyle olunca kliniği taşımak zorunda kaldık.

İlk başlarda en büyük sıkıntımız asayiş problemiydi. Çok fazla hırsızlık olayı oluyordu. Bir gün geldik, binanın dış kapısını götür-

müşler, bir gün geldik su sacyalarını sökmüşler. Şikayet ediyorduk ama polisler de binalara girmiyordu. Sonunda çıkmak zorunda kaldık.

Dişhekimlerinin sorunları

neler?

Klinik için sorunsuz bina bulmak zor tabii. Şimdi daha çok, zemini daha iyi olan Tecde caddesinde yoğunlaşmaya başladı klinikler.

Malatya büyük miktarda göç verdi ve bunun bir kısmı dönmedi. Bu da şehrin normale dönmelerini uzun süre etkileyecek. İnsan azaldığı zaman ister istemez ticaret de yavaşlıyor; diğer her şey de bundan

etkileniyor.

İnsanlar neden dönmüyor?

Şehrin bir an önce inşa edilmesi lazım. İmar planlarının hazır olduğu söyleniyor. Nereye kaç kat izni verileceği belli diyorlar ama şu anda sadece Emlak Konut'un şehir merkezindeki inşaatları başladı. Yerinde dönüşüm nasıl olacak, şu anda bir belirsizlik var.

Malatya Dişhekimleri Odası üyesi Mikail Yanık:

İnsanların psikolojisi bozulmuş durumda

Depremde doğrudan zarar gördünüz mü?

Evimizde sorun yoktu ama muayenehanemizin olduğu bölge sorunliydu. İlk depremde epey bir hasar almıştı ama cihazlarımızı çıkarabiliriz diye düşünüyorduk. İkinci depremde önündeki arkasındaki binalar yıkılınca böyle bir imkan da kalmadı. Ağır hasarlı binalara girilmesine izin verilmiyordu ama enkazlar kaldırıldıktan sonra peyderpey gidip risk de alarak cihazlarımızı çıkardık. Tomografimiz falan vardı, tekrar bu cihazları edinmemiz bu koşullarda mümkün olmayacaktı. Ben daha 4-5 yıllık hekimim, bütün biriki-mim orada, mecburiyet bir

yerde.

İlk başta şehir terk etmeyi de düşündük ama şehrin giriş çıkışları da sorunliydu. Bir süre sonra yakıt problemi başladı çünkü arabalar-daydık, öyle ısınıyorduk. Paranın geçmediği günler yaşadık. Bebeği olanları falan kendi arabamıza aldık. Bir yandan farklı haberler geliyor. Yıkılmış binaların ardından sesler geliyor... Kötü günlerdi.

Dişhekimlerinin sorunları neler?

Merkezde sağlam bina bulmak zor. Olanların kiralari da anormal yükseldi. Büyük sıkıntı var. Ben 8-9 ay sonra tekrar çalışmaya başlayabildim. Özellikle orta gelirli

insan grubunda büyük bir eksilyme olduğu için hasta profilimiz de zayıflamış durumda tabii.

Konteyner klinikler de birkaç ay işlev gördü ama dişhekimliği gibi bir mesleğin uzun süre buralarda yapılması mümkün değil; çok fazla alet edevatımız var.

Normale nasıl dönülebilir?

Daha ağır hasarlı binaların yıkımı ve enkaz kaldırılması bile tamamlanmadı. Yeni bina olarak sadece TOKİ'ler yapılıyor ama bunların sayısı da çok düşük ve konut olarak yapılıyor. Şehir merkezinde işyeri binası olabilecek bir inşaat henüz yok. Bu olmayınca göçle gi-

denler geri dönmediği gibi yeni göçler de veriyoruz.

Demografik yapı da değişiyor; Malatyada şehrin yerlisi kalmayacak bu gidişle. Özellikle akademik mesleklerden insanların göçü insan kalitesi anlamında da bir zayıflama getirecek. Şehrin toparlanma süreci açısından bu da bir dezavantaj.

En büyük sıkıntımız da insanların psikolojisinin bozulmuş olması. Ufak ufak da olsa sürekli sallanıyoruz. Bir yanda ölüm korkusu, bir yanda ekonomik problemler halkın psikolojisini bozmuş durumda.

Adıyaman ADSM Başhekimisi Abdullah Karakuş:

Dört ay sonra normal çalışma düzenine döndük

Deprem sırasında Adıyaman'da mıydınız?

Evet, kendi evimdeydim ama bir sebepten o saatte uyanıktım. Hemen çocukları topladım ama o kadar şiddetliydi ki bir odadan bir odaya geçmemize bile izin vermedi, ayakta zor durabiliyorduk. Dua ederek depremin durmasını bekledik. Yedinci kattaydık, deprem durumca telefon ışıklarıyla merdivenden indik ama rdaha alt katlarda yan duvarlar merdivene devrildi, binadan çıkmak da epey güç oldu.

Çekirdek aileden kaybımız olmadı ama yeğenlerimi kuzenlerimi kaybettik. 15 yakınımızı depreme kurban verdik.

Adıyaman ADSM ne durumdaydı?

Ben o sırada başhekim değildim. Deprem ertesinde herkes can derindeydi tabii; ADSM'nin durumunu düşünme imkanı yoktu. Köyde babamın evi vardı, akrabalarımızla 16 hane oraya sığındık. Sabaha

karşı -6 derecelere düşen hava şartlarında ailelerimizi korumaya çalışıyorduk. Zor saatlerdi, akrabalarımızdan arkadaşlarımızdan haber almaya çalışıyorduk.

Adıyaman ADSM'miz az hasar aldı. İncelemelerin tamamında az hasarlı olarak tespit edildi. Depremin üçüncü günü köyreyken komşum geldi, "hocam dişim çok ağrıyor, ne yapabiliriz" dedi. ADSM'ye geldik, kendi odamı açtım girdik, bütün dolaplar devrilmmişti tabii.

Hastamın işini hallettikten sonra binanın durumuna baktım. Görünürde ciddi bir şey yoktu, sadece çatlaklar vardı ve eşyalar devrilmmişti. O dönemki başhekimimiz ve başhekim yardımcımızın da büyük emekleriyle bunlar toparlandı. Onarım ve boyanın ardından hizmete girdi.

O sırada mobil klinikler de devreye girmiştir...

Evet, TDB'nin gönderdiği mobil klinikler de hizmet verdi o süreçte; onlara da

çok teşekkür ediyoruz. Onların da katkılarıyla hastalarımızın acil ağız diş sağlığı hizmetleri fazla aksatılmadan o dönemi atlattık. Mayıs ayında ADSM'de esnek çalışma düzeninde çalışmaya başlamıştık, Haziran'da da büyük oranda normal çalışma düzenine dönmüş olduk.

ADSM çalışanlarımızdan Ebru Ök meslektaşımızı depremde yitirdik. Toplamda da sekiz personelimizi kaybettik. Mekanları cennet olsun. Yaralı olup hala tedavileri devam eden personelimiz var, onlara da acil şifa diliyorum.

Kadronuzdan kenti terk eden çok oldu mu?

Hayır, çok olmadı. Burada kalacak yeri olmayan arkadaşlarımız gittiler. Bir süre çevre illerde kaldılar; esnek çalışma koşullarında gelip gittiler. Kalacak yer temin edildikten sonra tekrar dönmüş yerleştiler. Adıyamanlı olmayıp kendi memleketle-

rine dönenler oldu; çünkü burada ev bulmak vs zordu, bu da gayet doğal.

Şu anda ADSM olarak normale döndünüz mü?

Ben başhekim olduktan sonra bütün birimlerle defalarca toplantı yaptım, arkadaşlarımızı organize etmeye çalıştım. Oların desteğiyle birlik beraberliğimiz de sağladı. ADSM'miz şu anda deprem öncesi duruma, hatta pandemi öncesi duruma yaklaştı.

Arkadaşlarımızın barınma sorunlarını her ne kadar tam olarak çözümesek de onların özverisiyle bu sorunu da gidereceğiz.

Kentin normale dönmesi için neler yapılması lazım?

Yeniden inşa sürecinin hızlanması lazım. Bürokratik işlemler yavaş yürüyor. Devletimiz sağolsun, birçok yerde TOKİ aracılığıyla kalıcı konutlar yapıyor. Şehir ister istemez biraz yer değiştirecek. Elimizi taşın altına koyup hep beraber şehirlerimizi tekrar ihya etmek durumundayız.

Adıyaman ADSM Başhekimisi Abdullah Karakuş TDB heyetine ADSM binasının durumuyla ilgili de bilgi verdi.

Adıyaman Ü.D.F. öğretim üyesi Prof.Dr. Nihal Hamamcı:

Buraya destek olunması gerekiyor

Depremi nasıl yaşadınız? Fkülteniz nasıl etkilendi?

Deprem sırasında ailemle beraber Adıyaman'daydım. Binamız ağır hasar aldı ama çıkabildik. Teyzem ve kuzenim dahil olmak üzere akrabalarımızdan kayıplarımız oldu. 19 öğrencim ve bir asistanımı da kaybettik. Cuma günü sınav yaptığım öğrenciler Pazar günü yoktu. Büyük bir trajedydi.

Fakülte binamız şehir merkezindeydi; yıkılmadı ama ağır hasarlıydı. Dört beş yıl önde bina elden geçirilmişti. Ünitler falan eklenmişti. Temel ihtiyaçları karşılayan bir Fakülte durumuna gelmişti. Depremden sonra kullanılamaz hale geldi. Geçici olarak şu anda bulunduğumuz eski semt polikliniği düzenlendi ve hızlı bir şekilde hasta hizmeti vermeye başladık.

Tüm ihtiyaçlarımızı karşılayacak bir yapı değil ama

prefabrik eklemeler yapıldı, ünit sayısı da artırıldı.

Bu yıl öğrenci almaya devam ettiniz mi?

Evet, 70 öğrenci aldık. Önceki yıllarda da 100 civarında öğrenci alıyorduk. Şu andaki fiziki altyapımız yeterli değil ama ek prefabriklerle biraz daha iyileştirmiş olacağız. Öğretim üyelerimizden de ayrılanlar oldu. Şu anda ilk üç sınıf online eğitimde, dördüncü ve beşinci sınıflar yüzyüze eğitime devam ediyor. İkinci dönem ikinci sınıftan itibaren yüzyüze eğitime başlatacağız.

Buraya destek olunması gerekiyor. Örneğin, öğretim üyemiz yok; diğer üniversitelerden buraya geçici görevle öğretim üyeleri görevlendirilebilir. Her yere üniversite açılmaması gerekir ama kapatılmıyorsa da desteklenmesi gerekir. Fakülte açarken sadece bina değil öğretim üyesi, altya-

pısı, bunların hepsini değerlendirerek açmamız gerekiyor. Yoksa kaliteli bir dişhekimi nesli yetiştirememiş olacağız.

Uzmanlık öğrencileri eğitim alamadıklarından şikayetçi...

Onların çeşitli sıkıntıları var; barınma sıkıntılarıyla ilgili olarak rektörlük yurtlarda kalabilme imkanı sağladı. Altyapı ve ünit yetersizliğiyle ilgili sıkıntıları var. Yapılacak prefabriklerle bunu gidermeyi planlıyorlar.

Kentin ayağa kalkması için şu anda neye ihtiyaç var sizce?

İyi bir planlamayla, hızlı bir şekilde, merkezi hükümetten de yardım alınarak

işlerin ilerlemesi gerekiyor.

Bu bölgenin toparlanması sadece buradaki insanların başarabileceği bir şey değil. Buraya ciddi anlamda destek olunması lazım. Bunun da düzgün yapabilecek insanlara emanet edilmesi lazım. Sadece para, yardım gönderilmesi yeterli değil, bunları denetleyen mekanizmaların da olması gerekir. ○

Adıyaman Ü.D.F. uzmanlık öğrencileri:

Eğitim alamıyoruz!

Adıyaman Ü.D.F.'ni ziyaretimizde Fakülte yöneticilerinin yanı sıra uzmanlık eğitimi alan öğrencilerle de görüştük. İsimlerini vermek istemeyen ortodonti ve cerrahi uzmanlık öğrencileri altyapı ve eğitici yetersizliği sebebiyle gereken eğitimi alamadıklarından şikayet etti.

► Fotoğraf çekim odamız yok, vaka odamız yok, bunlar ortodonti için çok önemli. Ünit sayısı yetersiz, sekiz kişiyiz, dört ünitemiz var. Sadece bir eğiticimiz var, bu ciddi bir sorun. Gelip denetlemelerine rağmen bir sonuç elde edemedik. Dilekçemize de dönüş yapılmadı. Gerekirse idari mahkemeye başvuracağız.

► Eğitim alamıyoruz. Bir yılımızı doldurduk; aynı

durumdaki arkadaşlarımız farklı üniversitelerde birçok şeyi öğrenmişken biz burada hiç kendimizi geliştiremedik.

► En az altı ay, bir yıl daha buranın böyle tek eğiticiyle devam edeceği görülüyor. Normalde buranın kapanması lazım ama kapatılmıyor.

► Enkaz altından yaralı çıkan bir arkadaşımız var; travmalar oluşmuş durum-

da. Geçiş hakkı aldı ama aradaki sürede buraya gelmesinde ısrar ediliyor. Hastası olmadığı halde zorla burada tutulmaya çalışılıyor.

► Mazeretsiz geçiş hakkımız olmasına rağmen gitmemize izin verilmiyor. "Bu deveyi birlikte güdeceğiz" diyorlar ama sınavla kazanılmış bir eğitim hakkımız var, o elimizden alınmış durumda. Çok mağduruz.

► Dört hocamız vardı, iki hocamız istifa etti. Diğer hocalarımızın biri başhekim zaten, idari işleri var. 13 asistanız burada, sadece bir hocamız ilgilenmeye çalışıyor ama yetemiyor tabii.

► Tedavi hizmeti için buraya uzman atasalar çok daha verimli olacak. Biz buraları kazanmak için çok çalıştık, halkın hizmet alma hakkı var tabii ama bizim de eğitim almamız lazım.

TDB Merkez Yönetim Kurulu'nda Ağız Diş Sağlığı Hizmetlerinde İnsangücü Planlaması ve Finansman Komisyonu ve Sağlık Turizmi ve Ağız Diş Sağlığı Hizmetlerine Yansımaları Komisyonu'ndan sorumlu olarak görev yapan meslektaşımız Fatih Güler'e dişhekimliği kontenjanlarının kontrolsüzce artırılmasının istihdama nasıl yansıtacağını sorduk. Geçici bazı önlemlerle birkaç yıl sorunun idare edilebileceğini belirten Güler var olan kontenjanlarla dört beş yıl sonrasının karanlık görüldüğüne işaret etti.

TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesi Fatih Güler:

Üzerimize bir çığ geliyor

Öncelikle sizi biraz tanıyabilir miyiz?

1986'da Gazi Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nden mezun oldum. Sonrasında Adana'da muayenehanemi açtım, 10 yıl kadar hem muayenehanemde hem devlet hastanesinde çalıştım. Kamudan istifa ettikten sonra bir poliklinik oluşturdum ve o zamandan bu yana kendi polikliniğimizde çalışıyorum. Adana Dişhekimleri Odası'nda Denetleme Kurulu üyeliği, Yönetim Kurulu üyeliği, Saymanlık, Genel Sekreterlik gibi görevlerde bulundum. Şu anda da Oda Başkanlığı görevini sürdürüyorum bir yandan. Üç çocuğum var, bir oğlum dişhekimliği son sınıf öğrencisi, biri konservatuvar mezunu, kızım da altıncı sınıfa gidiyor.

TDB Merkez Yönetim Kurulu'nda sorumlu olduğunuz alanlardan biri Ağız Diş Sağlığı Hizmetlerinde İnsangücü Planlaması ve Finansman Komisyonu... Komisyonun çalışma alanından biraz bahsedebilir misiniz?

Merkez Yönetim Kurulu'nda görev almadan önce de bu Komisyon'da çalışıyordum. 2022'de İstanbul'da yapılan Çalıştay'da da ilgili çalışma grubunda görev almıştım. Fakülte sayısı, fakülte kontenjanları, mezun olacak dişhekim sayısı, mevcut dişhekim sayısı ve bunun ülkeye dağılımı gibi

verileri ele alıyoruz. Kamuda ne kadar dişhekim çalışıyor, serbest çalışan, üniversitelerde çalışan kaç dişhekim var; bu gibi verilerle bir projeksiyon yapmaya çalışıyoruz. Başka yan dallarda dişhekimlerinin istihdamını nasıl artırabiliriz, dişhekim işsizliğinin önüne nasıl geçebiliriz gibi meselelere kafa yoruyoruz.

Dental sektörde dişhekim istihdamının

Dişhekimliği fakültelerinin kontenjanları 9127'ye yükseldi

YÖK frene basmıyor

Bu yıl öğrenci almaya başlayan Batman Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'yle birlikte eğitim veren fakülte sayısı 91'e, kontenjan sayısı da 9127'ye yükseldi. Geçtiğimiz yıla göre 320 artış gösteren kontenjanların daha da artmasının en önemli sebebi deprem bölgesindeki fakültelerin kontenjanlarını bir miktar düşürmesi. Onun dışında, özellikle bazı vakıf üniversitelerindeki kontrolsüz artış devam ediyor.

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) 2023 Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunu yayımladı. Bu yıl Batman Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nin de öğrenci almaya başlamasıyla eğitim veren fakülte sayısı 91'e çıktı. Öğrenci kontenjanı ise geçen yıla göre 320 artarak 9127 oldu. Artışın bu kadarla kalmasında 6 Şubat 2023'te yaşanan ve 11 il'i etkileyen deprem felaketinin ardından bölgedeki dişhekimliği fakültelerinin kontenjanlarındaki düşüşün de etkili olduğu anlaşılıyor. Başta

serbest dişhekimisi olarak sürdürüyor. Kamu + serbest çalışan dişhekimisi sayısı ise 179. Oda üyesi olup kamuda çalışan, muayenehanesi olmayan dişhekimisi sayısı 1664. Kamuda çalışıp oda üyesi olmayan hekim sayısı ise 16.851. 2023 yılı tamamlanmadan aktif çalışan dişhekimisi sayısı, gerek kamuda, gerekse özelde Sağlık Bakanlığı'nun öngörüsünün çok üzerinde. Açıkça adı koyalım. Yıllardır ülkede dişhekimisi enflasyonu var.

Dişhekimisi enflasyonunun bedelleri Türkiye'nin nüfus artış hızı, ağız diş sağlığı hizmetlerine olan talep üzerinden yapılan projeksiyonlar,

ÖSYM'nin 2023 yılı üniversite kontenjanlarını açıklamasının ardından 205. sayımızda bu verilerin önümüzdeki 10 yılda yol açacağı tabloyu gözler önüne sermiştik.

Güler, dental sektörde dişhekimlerinin daha fazla yer almasının hem istihdama hem de sektörün hizmet kalitesine fayda sağlayacağını belirtiyor.

artırılması da bu kapsamda yaptığımız önerilerden biri. Ankara'da yapılan son Meslek Sorunları Sempozyumu'nda DİŞSİYAD temsilcisinden dental sektörde yönetici konumunda çalışacak kişilerin biyomedikal mühendisi olma zorunluluğunun getirilmesi düşüncesi olduğunu öğrendik. Dişhekiminin de bu kapsama alınması için öneride bulunacağız.

Aslında medikal, dental, ilaç gibi tıpla ilgili bütün sektörlerde konuya hakim olmayan, alaylı insanların çalıştırılması büyük arge harcamalarıyla ortaya çıkarılmış ürünlerin doğru kullanılmamasına, israfa ve milli servet kaybına yol açıyor. O yüzden bu alanlarda bahsettiğimiz alanlarda akademik eğitimden geçmiş personel çalıştırılması zorunluluğunu bir öneri olarak raporumuza koymuştuk.

Sorunun boyutu düşünüldüğünde bu tür çözümlerin yeterli olacağını düşünüyor musunuz?

Üzerimize bir çığ geliyor. Herhangi bir alanda 300-500 kişinin istihdam edilmesi bile bir katkıdır. Bunun yanında sağlık turizmi hızla gelişiyor biliyorsunuz. Bu kapsamda sadece Antalya'ya 400-450 bin kişinin ağız diş sağlığı hizmeti almak üzere geldiği belirtiliyor. Bu alanda istihdamın arttığını ve daha da artacağını öngörüyoruz.

Sağlık Bakanlığı'nın teşkilat yapısında dişhekimi sayısının çok düşük olduğunu görüyoruz. Bürokrasi kısmında çalışanları kastediyorum. Hizmet veren dişhekimi sayısına göre idari kadrolarda dişhekimi sayısı oldukça düşük kalıyor. Önceden olduğu gibi illerde ağız diş sağlığı şubelerinin kurulmasının buralarda idari kadrolarda daha fazla dişhekiminin istihdam edilmesini sağlayacağını düşünüyoruz.

'Fakülte kontenjanları sabit kalır ya da artarsa 2028-2029'lardan itibaren içinden çıkamayacağımız bir hale gelecek gibi görünüyor. Milli gelir mucizevi bir şekilde 40 bin dolara çıksa bile bu kadar dişhekimine çalışma alanı bulamayabiliriz.'

Sağlık Bakanlığı'nın kamu hizmet birimlerindeki istihdamı artırmasını talep ediyor musunuz?

Evet. Bakanlık aile dişhekimliğiyle birlikte üç dört yıl içinde yaklaşık 10 bin yeni dişhekimi istihdamına hazırlanıyor. Yakında ilk atamaları yapılacak. 2-12 yaş arası çocuklara yönelik koruyucu uygulamalar yapılacak. Bir de, 85 yaş üzeri nüfusu aile dişhekimlerine dağıtacaklar, ki bu da yaklaşık 650 bin civarında bir nüfusa denk geliyor.

Geçtiğimiz günlerde Meclis Genel Kurulunda kabul edilen yasa değişikliğiyle muayenehanelerde dişhekiminin yanında dişhekimi çalıştırabilmesi de istihdama olumlu bir katkı yapacaktır.

Yine, son yıllarda hızla artan yeni dişhekimliği fakülteleri eğer eğitim vermeye devam edeceklerse ciddi anlamda öğretim üyesi ihtiyaçları olduğu ortada. Buralarda da bir istihdam alanı yaratılacaktır.

Bakanlığın Ankara'da ağız diş sağlığı alanında bir araştırma hastanesi kurulacağını açıkladı, uzmanlık eğitimi de vermek üzere... Başka illerde de böyle projeler var, bunlarında istihdama katkı sağlayacağı söylenebilir.

Ağız diş sağlığı hizmetlerine olan talepte ciddi bir artış yaşanmadan istihdamın yer değiştirmesi sorunu çözer mi?

Talepte belli bir artış var; aksi takdirde şu ana kadar mezun olan dişhekimleriyle şimdiden büyük bir kriz yaşanması gerekiyordu. İster sağlık turizminin gelişmesiyle olsun isterse de halkın ağız diş sağlığını yavaş yavaş bir ihtiyaç olarak görmeye başlamasıyla olsun, hizmete talepte belli bir artış olduğunu söyleyebiliriz.

Tabii bunun bir doğal sınırı var. Çeşitli

Sayılan 105'i bulan fakültelere ve yıllık 10 bini aşan kontenjanlarla Türkiye'de mesleğini aktif olarak yapan 50 bin dişhekimine önümüzdeki beş yılda 50 bin daha eklenecek.

istihdam yöntemleriyle belki üç dört yıl daha mezun olanlar bir şekilde iş bulabilirler ama bu kontenjan sayıları sabit kalır ya da artarsa 2028-2029'lardan itibaren içinden çıkamayacağımız bir hale gelecek gibi görünüyor. Milli gelir mucizevi bir şekilde 40 bin dolara çıksa bile bu kadar dişhekimine çalışma alanı bulamayabiliriz.

Sağlık turizminin belli illerde hızlı bir gelişme gösterdiğini görüyoruz. Bu konuda riskler neler?

Dünyanın hemen her tarafında, tıbbın her alanında hastalar ulaşım olanakları geliştikçe, hizmete kolay ve hesaplı ulaşabilecekleri yerleri tercih etmeye başladılar. Bunu tercih eden insan sayısı tüm dünyada hızla artıyor. Bizden de akciğer kanseri için Küba'ya gidiyorlar, imkanların daha zayıf olduğu dönemlerde birçok tedavi için yurt dışına gidilirdi, hatırlarsınız. Şimdi birçok tedavide Türkiye de tercih edilen ülkeler arasında. Genel tıp alanında Orta Asya ülkelerinden, komşu ülkelerden başta olmak üzere geniş bir coğrafyadan Türkiye'ye geliyor insanlar.

Burada tabii ekonomik faktörler ön plana çıkıyor, değil mi?

Tek sebep o değil. Ucuz olmamız bir faktör, doğru ama hızlı tedavi süreci de önemli. Ülkesinde bir yıl bekleyeceği tedaviyi burada bir haftada alabiliyor. İmplant tedavisi alacak bir kişi bir haftalık bir tatil alıp geliyor, implantları yapıyor, üç ay sonra da gelip üstyapısını yaptırıyor. Tabii bir de iyi hizmet alıyor. Evet, bazı komplikasyonlar duyuyoruz ama Türkiye'de genel olarak ağız diş sağlığı hizmetlerinin kalitesi iyi durumda.

Batı ülkelerinde son zamanlarda küçümseme anlamında söylenen 'Turkey teeth' lafının büyük oranda anti propaganda olduğunu düşünüyorum. Evet, sıkıntılı klinikler var; muvazaalı kliniklerde yanlış işler yapıldığını duyuyoruz ama doğru iş yapanların ezici çoğunluk olduğunu söyleyebilirim.

Sağlık turizminde başka ülkelere hizmet almaya giden insanla-

'Ucuz olmamız bir faktör, doğru ama hızlı tedavi süreci de önemli. Ülkesinde bir yıl bekleyeceği tedaviyi burada bir haftada alabiliyor. Tabii bir de iyi hizmet alıyor. Evet, bazı komplikasyonlar duyuyoruz ama Türkiye'de genel olarak ağız diş sağlığı hizmetlerinin kalitesi iyi durumda.'

rın bu hizmeti kendi ülkelerinde neden alamadığı gibi konular ayrı bir tartışma konusu ama şu anda sağlık turizmi bir dünya gerçeği. Herkes her yere gidiyor. Ortalama ömür uzadıkça da tedavi gereksinimleri çoğalıyor.

Afrika'da sağlık altyapısı hâlâ son derece zayıf. Hizmet ihtiyacı var, bu altyapı kurulana kadar Türkiye gibi bu alanda öne çıkan ülkelere alınacak bu hizmeti. İdeal olan elbette herkesin kendi ülkesinde kendi kasabasında almasıdır hizmet ama bu koşullar yoksa, Türkiye'nin de bu seçenekler arasında olmasında bir zarar yok bana göre.

Sağlık turizminde aracı kurumlar, reklam, hasta takibi gibi tartışmalı konular da var...

Aracı kurumlar meselesiyle ilgili olarak Çalıştay'da bazı hazırlıklar yapıldı. Yeni Yönetmelikte bunların da iyi bir denetime tabi tutulmasını sağlayacak düzenlemeler yapılması önerildi. Antalya Dişhekimleri Odamızın bu konuda bir çalışması var. Bakanlık da bazı yanlış işlerin Türkiye'nin bu konudaki imajına zarar verdiğinin farkında. Sadece ağız diş sağlığında değil genel tıpta da benzer şeyler yaşanmış.

Bu konuda bizim camia olarak uzun zamandır aşırı temkinli yaklaşımımız da süreçlere müdahil olmamızın önüne geçti diye düşünüyorum. Daha erken aşamada sürecin

Özellikle düşük gelirli Güney Asya ülkelerinde sağlık turizmi gelişmiş ülkelerin gümrük uygulamalarını delen bir ihracat yöntemi olarak rağbet görüyor.

Unemployment: İşsizlik
Guaranteed job: Güvenceli iş

içine dahil olarak ortaya çıkacak komplikasyonları önleme noktasında gayret gösterebilirdik diye düşünüyorum. Sağlık turizmini bir hizmet ihracı olarak görerek istihdama ve ekonomiye katkı potansiyelini değerlendirmek gerekir. Toptan reddetmek yerine etik dışına çıkmadan, düzgün şekilde nasıl yapılabilir üzerine düşünmek gerekir.

Muayenehanelerin sistem dışında kalması kaygısı olsa da Sağlık Turizmi Yetki Belgesi alanlar arasında muayenehanelerin de olduğunu görüyoruz. Dişhekiminin ve bir personelin dil bilme zorunluluğu var, bu muayenehaneleri zorlayan bir konu. Burada bir esneklik sağlanabilir belki.

Sakıncalı bulduğunuz noktalar var mı?

Aracı kurumların tedavi sürecini yönlendirmeye çalışmaları, olayı tedavi sürecini planlamaya kadar

'Sağlık turizminde Aracı kurumların tedavi sürecini yönlendirmeye çalışmaları, olayı tedavi sürecini planlamaya kadar vardırımları ciddi bir problem ve kesinlikle önüne geçilmesi lazım.'

vardırımları ciddi bir problem ve kesinlikle önüne geçilmesi lazım. Muvazaalı polikliniklerin, sadece bu konuyla ilgili olarak değil genel olarak da çok sıkı denetimlerle engellenmesi gerekir. Eczacılıkta olduğu gibi muvazaanın önüne geçecek bir yasanın çıkması lazım.

Adana Dişhekimleri Odası'nda uzun yıllar çeşitli görevlerde bulundunuz. Şimdi de TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesisiniz. Meslek örgütünde ya da gönüllülük esasıyla çalışan bir sivil toplum kuruluşunda görev almak sizin için nasıl bir tatmin sağlıyor?

Kendini aydın olmaya aday gören bir insan olarak bunun koşullarından biri olarak görüyorum meslek örgütünde çalışmayı.

Sadece meslektaşlarımıza değil, insanımıza ve memleketimize hizmet olarak görüyorum. Mesleğin doğru uygulanmasını sağlamaya çalışmak,

meslektaşın hakkını savunurken ona giden hastanın hakkını da koruyarak yapılması gereken bir görev olarak görüyorum. Dediğim gibi, memleket hizmeti olarak görüyorum, o yüzden de ciddi bir adanmışlıkla yapıyorum bu görevi.

Çok içselleştirerek çalışıyorum bu alanda. Bu kadar önemsemesem bu kadar yorulmam belki. Siyasette bir yere sığarım gibi bir mantıkla da girmiş değilim. Sadece meslek politikaları yönünden bakıyorum, önceliğim o.

Doç.Dr. Hülya Çevik Aras:

Uzun ve yorucu bir sürece hazır olmak gerekiyor

Marmara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nden mezun olduktan sonra 2003 yılında doktora için İsveç'e giden meslektaşımız Doç.Dr. Hülya Çevik Aras bugün halen çalışmalarını Göteborg'da sürdürüyor. İsveç'te dişhekimliği eğitiminin o kadar da zorlu olmadığını aktaran Aras, bununla birlikte dişhekimliği yapabilmek için üniversite düzeyinde İsveççe bilme zorunluluğu olduğunu, bunun da oldukça meşakkatli bir süreç olduğunu hatırlatıyor.

Sizi biraz tanıyabilir miyiz?

48 yaşında, evli iki kız çocuk annesiyim. 2003 yılının Ekim ayından beri İsveç'in Göteborg şehrinde yaşıyorum.

Dişhekimliği bilinçli bir seçim miydi?

Aslında değil. Kimya mühendisliği okumak isterken yazdığım tek dişhekimliği fakültesi olan Marmara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'ne girdim. İyi ki de öyle olmuş. Mesleğimi halen severek yapıyorum.

Öğrencilik yılları nasıl geçti? Örnek aldığınız bir hocanız var mıydı?

Marmara'da okumak sadece benim için değil tüm diğer dönem arkadaşlarımla söylediği gibi oldukça

yorucu ve stresliydi. Ama çok iyi bir eğitim aldığımı mezun olduktan sonra anladık diyebilirim. Bu zor öğrencilik dönemlerimde çok güzel arkadaşlıklar, dostluklar kurdum. Öğrencilik yılları yine de güzeldi.

İsveç'te bizdeki karşılığı Oral Diagnoz ve Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak çalışıyorsunuz. Mezuniyet sonrası bu alana nasıl yöneldiniz?
Doktora eğitimime 2001

yılında Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı'nda başladım. Klinik bilimlerden çok temel bilimlere ilgilim vardı. Tükürük bezleri ve salgısının ağız diş sağlığı üzerindeki etkisi öğrenciliğimden beri →

Doç.Dr. Hülya Çevik Aras Göteborg'un 80 km kuzeyindeki Trollhättan bölge hastanesinde 'Oral medicin' kliniğinde uzman dişhekimisi olarak çalışıyor.

İlgimi çekiyordu. Fizyoloji doktorasına tükürük bezi fizyolojisi ve fonksiyonlarını çalışmak üzere başladım. Fizyoloji bölümünde gastrointestinal hormonların inflamasyon üzerine etkilerini çalıştım. Deney hayvanları üzerinde inflamasyon modellerini öğrenerek laboratuvar deneyimi kazandım.

Yurt dışına gitme fikri nasıl gelişti?

Esasında doktora yapmak istediğim konu tükürük bezi ve salgısı üzerineydi. Türkiye’de o dönem bu konuları çalışan kimse olmadığı için sadece bilimsel makaleleri takip ederek ilerlemeye çalışıyordum.

Doktoramın ikinci senesine başlarken aynı bölümde doktorasını o zaman yeni bitiren bir dostum, **Prof. Ayhan Bozkurt**, bana yurtdışı fikrini verdi. Böylece, çalışmalarımı beğendiğim, ilgiyle takip ettiğim **Profe-**

Doç.Dr. Hülya Çevik Aras Göteborg’da çalışma arkadaşlarıyla...

sör Jörger Ekström’e metodlarını öğrenmek istediğimi yazdım.

2003 yılına girerken attığım mailin ardından Profesör Ekström, beni bölümüne iki aylığına konuk öğrenci olarak davet etti. Hayvan deneyleri tecrübem olduğu için metodları kısa zamanda öğrendim. Ancak bu konuda deneyimi olan bir hocanın desteği olmadan

çalışmamı sürdürmem zor olacaktı. Profesör Ekström, doktoramı İsveç’te yapmak istersem bana yardımcı olacağını söyleyince benim için yeni bir dönem başlamış oldu.

Doktoranıza Profesör Ekström ile çalışma imkânı sizi çok mutlu etmiş olmalı. Her iki ülkede doktora öğrencisi olarak çalışma imkânı buldunuz. Şartlara dair neler söylemek istersiniz?

Şartlar çok farklı, tabii ki. İsveç’in bilimsel anlamda ekonomik gücü çok daha yüksek. Türkiye’de doktora yaparken doktora kadrom yoktu, haftada iki, üç akşam Kızılay’a bağlı dişhekimliği kliniğinde acilde çalışıyordum. İsveç’te tüm doktora öğrencilerine kadro bağlanıyor. Maaşsız çalışan kimse yok.

Yine İsveç’te laboratuvar ortamları, hayvan deneyi yapılan ortamların hepsinin belirli standartları koruması gerekiyor. Bu bakımdan farklar vardı.

Geçim sıkıntısını çözme zorunluluğu

Olmadan doktora odaklanabilmek, çalışmalarınızı sürdürmek için yeterli kaynaklara sahip olmak en belirgin farklardı anladığım kadarıyla. Peki doktora sonrasında kalmaya nasıl karar verdiniz?

Eşim de Türkiye’den benimle beraber gelmişti. Dört yılın sonunda İsveç’e, sosyal hayata,

‘Marmara Ü.D.F.’nde gördüğümüz eğitimle karşılaştırırsam, İsveç’te dişhekimliği eğitimi o kadar zorlu değil. Pratik anlamda bizim o dönemlerde aldığımız tecrübeyi edinmeden mezun oluyorlar.’

düzene alıştık. Buradaki dinginlik, sakinlik, yorucu İstanbul hayatından sonra hoşumuza gitti. Doktoramı bitirmeden iki sene önce ilk kızım dünyaya geldi. Ben doktora yaparken eşim de çalışma hayatına girmişti. Oturmuş bir düzenimiz vardı ve memnunduk. O yüzden →

Bir orman yürüyüşünde kızıyla birlikte.

'İsveç çocuk hastaların düzenli muayenesini ve gerektiğinde tedavisini ülke genelinde en az 18 yaşına kadar ücretsiz yapıyor. Benim yaşadığı Göteborg bölgesinde yaş uygulaması daha da yüksek.'

Türkiye'de üç ilde aile dişhekimliği pilot uygulaması başladı. Ancak uygulamalar 2-12 yaş arası çocukların ücretsiz muayenesi, ağız diş sağlığı eğitimi, fissür örtücü ve florür uygulamalarıyla sınırlı. İsveç'te aile dişhekimliğinde tedavi ve yaş skalası çok daha geniş kapsamlı ve başarılı. Başarı ve istikrar nasıl sağlanıyor?

kalmaya karar verdik.

Süreç içinde karşılaştığınız zorluklardan bahsedermisiniz?

Doktora sonrası zor bir süreçti. Bir yandan akademik kariyerime devam edip 'post-doc' yaparken bir yandan İsveç'te dişhekimliği olarak çalışabilmek için dışarıdan tamamlama sınavlarına girdim. Tamamlama sınavlarına girebilmenin ilk şartı, üniversite düzeyinde İsveççe dili eğitimi. Bir sene kadar dil eğitimini tamamlamak için hazırlandım. Daha sonra tamamlama sınavlarını verdim. Toplum

ağız sağlığı kliniklerinden birinde altı ay staj yaptıktan sonra diplomamı alıp aynı klinikte dişhekimliği yapmaya başladım.

İsveç'te dişhekimliği eğitimi, mezuniyet sonrası iş bulma ve çalışma koşulları, özlük hakları gibi konular üzerinden değerlendirme yapabilir misiniz?

Ben Marmara Üniversitesi eğitimiyle karşılaştırırsam, İsveç'te dişhekimliği eğitimi Marmara'daki kadar zorlu değil. Pratik anlamda bizim o dönemlerde aldığımız tecrübeyi edinmeden mezun oluyorlar. Özellikle protez,

cerrahi gibi alanlarda çalışma hayatına atıldıktan sonra tecrübe kazanıyorlar. Teorik eğitime daha çok önem veriliyor diyebilirim.

Yeni mezunlar, *Folk-tandvård* adı verilen toplum ağız sağlığı kliniklerini tercih ediyor. Çünkü aynı klinikte çalışan tecrübeli hekimler, yeni mezunlara iki sene kadar destek oluyor, bir nevi klinikte danışman hocalık yapıyorlar. Göteborg merkezinde tecrübesiz yeni mezunların iş bulması bazen zor olabiliyor. Göteborg dışına yakın merkezlerde iş imkânı daha kolay.

Evet, İsveç çocuk hastaların düzenli muayenesini ve gerektiğinde tedavisini ülke genelinde en az 18 yaşına kadar ücretsiz yapıyor. Benim yaşadığı Göteborg bölgesinde yaş uygulaması daha da yüksek. Hastalar 24 yaşına kadar ücretsiz bakılıyor.

Folk-tandvård adlı toplum ağız sağlığı klinikleri tüm ülke genelinde aynı aile dişhekimliği sistemiyle çalışıyor. Her bir kliniği yöneten şefler ve onların üzerinde de yöneticiler var. Dişhekimleri, diş hemşireleri ve diş hijyenistleriyle takım halinde çalışıyor. Tüm hastalar →

İsveç'in ikinci büyük kenti Göteborg 60 bin öğrencisiyle İskandinavya'nın en büyük üniversite şehri.

Batı Götaland ili toplum ağız diş sağlığı kliniğinde.

sisteme kayıtlı. Her bir hastanın muayene zamanı hemşireler tarafından takip ediliyor. Mektup veya SMS sistemiyle hastaların ebeveynlerine muayene zamanlarının geldiği hatırlatılıyor.

Genelde sağlıklı çocuklar 1,5-2 senede bir muayeneye çağrılıyor. Çürük aktivitesi yüksek olanlar, florür uygulaması ve ağız hijyeni iyileştirmesi için hijyenist veya diş hemşirelerince daha sık, senede 2-3 sefer çağırılıyor.

Ayrıca ortodontik tedavi ihtiyacı olan çocuklar da ücretsiz olarak bu tedaviyi alabiliyor. Ama buna estetik ortodonti dahil değil. Belli şartları var. Sadece ortodonti uzmanları çocuğun tedavi ihtiyacı olup olmadığına karar veriyor.

Bu başarı, araştırmalar ve hastaların sürekli takibinin sağlanmasıyla elde ediliyor. Sağlık Bakanlığı'nın yaptığı senelik kontroller de var. Çocuk muayenelerinde çürük aktivitesi artmış mı, ağız sağlığı daha iyiye mi, kötüye mi gitmiş senelik olarak takip ediliyor. Hem devlet hem üniversite,

hem de FoU adı verilen klinik araştırma merkezleri buna destek veriyor. Üniversite ile ortak çalışan bu merkezler, özellikle klinik çalışmalara destek oluyor. Klinik araştırma yapmak isteyen klinisyenler için eğitim imkânı sağlıyorlar. Kinik proje fikirleri olan hekimler hem tıp alanında hem de dişhekimliği alanında projelerine destek finans alabiliyorlar. Ben yaklaşık altı senedir FoU adı verilen bu araştırma geliştirme merkezinde akademik destek personeli olarak çalışıyorum.

İsveç'in koruyucu sağlık politikalarında

sosyal bir devlet olduğu açıkça görülüyor. Çocuk büyümek söz konusu olduğunda bu desteği İsveç'te yaşayan bir anne olarak nasıl hissettiniz, deneyimlediniz?

Doğum sonrası ebeveyn izinleri burada Türkiye'ye nazaran daha uzun. Bir yıllık süreyi anne ve babanın eşit olarak paylaşma hakkı var. Kreşler bir yaşından itibaren çocukları kabul ediyor. Kreşler ücretli ancak devlet büyük kısmını karşılıyor.

Son olarak yurt dışında çalışmak ya da doktora yapmak isteyen öğrencilere, dişhekimlerine ne önerirsiniz?

Uzun ve yorucu bir süreçte hazır olmaları gerekiyor. Ayrıca İsveç (diğer İskandinav ülkeleri gibi), diğer Avrupa ülkelerine göre daha içine kapanık insanların olduğu soğuk bir ülke. Sosyal hayata adapte olmak zaman alıyor. Dişhekimliği yapmak isteyenler için süreç, daha da uzun. İsveççeyi üniversite seviyesinde konuşup yazmak gerekiyor. Bu da yeni gelmiş birisi için en az 2-3 sene demek. Doktorasını yapıp dönmeyi düşünenler İngilizce konuşarak yaşayabilirler.

Öğrencilere tavsiyem, üniversitede okurken değişim programıyla yurt dışına gidebiliyorlarsa, İs-

'Dişhekimliği yapmak isteyenler için süreç uzun. İsveççeyi üniversite seviyesinde konuşup yazmak gerekiyor. Bu da yeni gelmiş birisi için en az 2-3 sene demek.'

veç veya hangi ülke olursa oradaki yaşamı tecrübe etmeleri. Herkes için yaşanılan tecrübe farklı olabilir. Yine doktora yapma veya dişhekimliği olarak çalışabilme koşullarını öğrensinler. ○

Doç.Dr. Aras'ın çalıştığı Malmö Dişhekimliği Fakültesi'nde bir doktora öğrencisinin yarı dönem sınavı.

Süt dişleri ve beyaz yalanlar

Dünyanın her coğrafyasının farklı esprilere güldüğünü bilmek nasıl ilginçse bazen hiçbir yerde okumadığın bir anlatının farklı kültürdeki insanlar tarafından tekrarlandığını duymak da bence bir o kadar ilginç. Süt dişi çekildiğinde yastığın altında para bulacağın hikayesini ilk nerede duymuştum yoksa kendim mi uydurmuştum hiç emin değilim ama birçok çocuk hastamın benden duyduğunu biliyorum. Bu hikayeyi o kadar çok anlattırdım ki, koşullar gereği benle muayenehaneye gide gele büyüyen oğlum da tabii ki defalarca dinlemişti benden. Dinledikçe de inanmış. Nasıl inanmasın, annesi o kadar çocuğa yalan söyleyecek değil mi ya... İlk süt dişi anaokulunda sallanınca yutmasın diye oradaki görevli

çekip almış; bu hikayeden haberi olmayan görevli süt dişini çöpe atınca nasıl üzülmüştü oğlum. Olsun onun annesinde hikaye çoktu. Hemen o sayılmaz benim koltuğumda alınan dişler için geçerli demiştim üzüntüsü bir anda geçivermişti... Sonra bir gün "Anne o hikayeyi sen uydurdun değil mi" diye sormasından birkaç gün sonra seyrettiğimiz filmdeki Alman bir dişhekimi de hastasına benzer bir hikaye anlatınca "bak gördün mü o da biliyor gelen diş perisini" demiştim. Baktım ben ne dersem diyeyim ikna olmamış gözlerle bakıyor yüzüme, "çocukların perisi anne ve babasıdır zaten" demiştim, gülmüş ve bana sarılmıştı... Bu kitabı bana tavsiye eden meslektaşım Zeynep Erdoğan'a bir kez daha teşekkür ederim.

Küskün Kahvenin Türküsü Carson McCullers

Çev. İpek Babacan
T. İş Bankası Kültür Yayınları
7. baskı 2012

BİR AİLE SORUNU

(...) Andy parmağıyla hafta boyunca sallanan dişiy-le oynayarak onlara bakıyordu.

"Andy, koca adam!" dedi Martin. "O kötü diş hala senin ağzında mı? Gel de bir bakayım."

"Dişi çekmek için ipim var." Çocuk cebinden dolaşmış bir iplik çıkardı. Virgie bunun bir ucunu dişime, öbür ucunu da kapının koluna bağlama-mı, sonra da kapıyı küt diye kapatmamı söyledi." Martin cebinden temiz bir mendil çıkarıp bununla sallanan dişi özenle yokladı. "Bu diş bu gece benim oğlumun ağzından çıkacak. Çıkmazsa korkarım ailede bir diş ağacımız olacak." →

“Ne olacak?”

“Diş ağacı” dedi Martin. “Tısrıdığın bir lokmayla birlikte diş yutarsan, diş senin midende köklenir, sonra yaprak yerine küçücük sivri dişlerle dolu bir diş ağacı çıkarır midende.”

“O babacığım” dedi Andy. Ama dişini ufacak kirli baş parmağıyla işaret parmağı arasında sıkı sıkı tutuyordu. “Hiç öyle ağaç olmaz. Ben hep görmedim.”

“Hiç görmedim.” (s. 140)

* * *

Çocukların odasına girince kapıyı kapatıp o akşam ilk kez bir güvence duydu. Marianne kendini yere attı, kalktı ve “Babacığım, bana bak” diyerek yine kendini yere atıp kalktı. Andy, parmağıyla dişini tutarak, iskemlede oturuyordu. Martin banyo musluğunu açtı, lavaboda ellerini yıkadı, sonra oğlunu banyoya çağırdı.

“Şu dişe bir daha bakalım.” Martin klozete oturup Andy’yi dizlerinin arasına almıştı. Çocuk ağzını açtı, Martin diş yakaladı. Biraz salladı çabucak çevirdi ve bembeyaz süt dişi çıkıverdi. Andy’nin yüzünde ilk anda dehşet, şaşkınlık ve sevinç karışımı bir ifade belirledi. Ağzına bir yudum su alıp lavaboya tükürdü. “Baba bak! Bu kan. Marianne!” (s. 143)

* * *

“Dişimi yastığın altına koyuyorum. Sabaha yirmi-beş sent bulacağım orada.”

“Niye?”

“Bunu biliyorsun, babacığım. Johnny dişini koyduğu yerde yirmibeş sent bulmuş.”

“Parayı oraya kim koyuyor?” diye sordu Martin.

“Ben periler gece yarısı koyuyor sanırdım. Ama benim çocukluğumda on sentti bu.”

“Yuvada böyle söylüyorlar.”

“Kim koyuyor parayı?”

“Anneler babalar” dedi Andy. “Yani sen!”

Martin, Marianne’in üstüne yorgani sıkı sıkı örtüyordu. Kız çoktan uyumuştı. Martin soluğunu tutarak eğilip kızın alnını öptü; uyurken başının

Carson McCullers

Carson (Lula) McCullers
1917 yılında

Georgia’nın Columbus

şehrinde doğdu. Beş

yaşından itibaren piyano

dersleri almaya başladı. 17

yaşında New York Juilliard

School of Music’e müzik eğitimi için gitti, ancak okula

devam etmeyerek kendini yazı çalışmalarına verdi.

Columbia ve New York Üniversiteleri’nde yaratıcı yazım dersleri aldı. Story dergisinde öyküleri yayımlandı.

1937 yılında pek başarılı olmayan bir yazar olan Reeves

McCullers ile evlendi. Yazarın ilk romanı ve bazı edebiyat

eleştirmenlerine göre en iyi eseri Yalnız bir Avcıdır

Yürek 1940’da yayımlandığında, Amerikan edebiyat

çevrelerinde büyük ilgi gördü. Eşinin 1953 yılındaki

intiharı McCullers’in hayatını altüst etti.

30’lu yaşların başında geçirdiği felç nedeniyle sol

tarafını kullanamayan McCullers 1967 yılında öldü. 20.

yüzyılın en önemli yazarlarından biri olarak kabul edilen

yazarın Yalnız Bir Avcıdır Yürek, Kadransız Saat gibi

kitapları da Türkçeye çevrildi.

yanında, avcu yukarıya dönük duran ufacak elini de öptü.

“İyi uykular, Andy.”

Uykulu bir mırıltı ile yanıt aldı. Martin bir dakika bekleyip cebindeki bozuk paraları çıkardı ve yastığın altına yirmibeş sent sıkıştırdı. Odadaki gece lambasını yanık bıraktı. (s. 144)

Kongre

Kurs

Sempozyum

28. Balkan Stomatoloji Kongresi

25-27 Nisan 2024

Budva - Karadağ

<https://e-bass.org/28thcongress/>

45. Asya Pasifik Dişhekimliği Kongresi

2-5 Mayıs 2024

Taypey - Tayvan

www.45thapdc-2024.org.tw/program

IDEX 2024 Ağız-Diş Sağlığı Cihaz Ve Malzemeleri Fuarı

8-11 Mayıs 2024

İstanbul Fuar Merkezi

İstanbul

Dünya Dişhekimleri Birliği FDI 108. Kongresi

12-15 Eylül 2024

İstanbul Kongre Merkezi - İstanbul

www.fdiworlddental.org

Fransa Dişhekimleri Birliği (AFD) Kongresi

26-30 Kasım 2024

Paris - Fransa

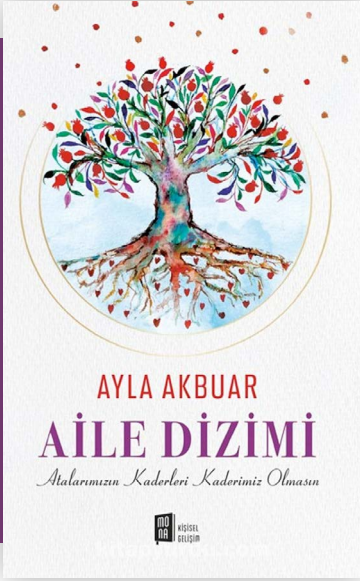
www.adfcongres.com

Greater NewYork Dental Meeting

29 Kasım - 4 Aralık 2024

New York - ABD

www.gnydm.com

Ayla Akbuar:

Aile dizimi, sorumluluktan kaçma yöntemi değil

'Aile dizimi' üzerine çalışan meslektaşımız Ayla Akbuar bu az bilinen alanda uzunca bir süre eğitim almış ve 16 yıl yaptığı dişhekimliğini bırakacak kadar özümsemiş bir meslektaşımız. Akbuar'la psikolojiden 'aile dizimi'ne, oradan Japon ve Türk geleneksel sanatlarına uzanan bir söyleşi yaptık. Akbuar, aile dizimi hakkında bilgi verirken bazı şeylerin atalarımızdan kaynaklandığını öne sürmenin sorumluluğu üzerimizden atma anlamına gelmediğini özellikle kaydediyor.

Sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

1964 İstanbul doğumluyum. İlkokula çok erken yaşta özel izinle başlatılmış bir çocuktum. 15 yaşında hayalim olan İ.Ü. Psikoloji'ye haylice yüksek bir puanla girdim. Ancak okula girdikten sonra profesör hocalarımdan birinin "psikoloğun hayalindeki gibi bir meslek yaşamı vaat etmediği ve beni lisede psikoloji hocasının beklediğini" söylemesinden travmatik bir şekilde etkilenip o yıl okulu bıraktım ve tekrar üniversite sınavına girdim.

Dişhekimliği fakültesini de annemin arzusu olduğu için yazdım. İstanbul Ü.D.F. 1985 mezunuyum. Mesleğimi çok severek 16 yıl yaptım. Muayenehanede çalışmaya devam ederken hobim olan resim ve özellikle minyatür sanatına biraz daha akade-

mik yaklaşmak istedim.

1993 yılında MSÜ Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları bölümüne girdim. Bir yandan hekimlik yaparken diğer yandan akademiye gidip 1997'de mezun oldum. Yurt içi ve yurt dışında çeşitli sergilerim oldu. 1996'da Japonya Nagoya Üniversitesi'nde misafir öğrenci olarak bulundum. Sergiler açtım, Türk sanatı üzerine konferanslar verdim. Hekimliğim 2001 yılına kadar devam etti. Muayenehane ortamının tekdüzeliğini hobilerimle zenginleştirmeye çalıştım.

Aktif dişhekimliğini bırakma kararını nasıl aldınız?

İstanbul Ü.D.F. Toplum Ağız Diş Sağlığı bölümünden **Prof.Dr. Gülçin Saydam**'ın yürüttüğü birkaç projede birkaç yıl boyunca aktif rol almış-

tım. Proje dahilinde anne baba ve çocuklara eğitimler de yer alıyordu.

Tamamen tesadüf eseri bu projeden haberdar olan bir psikoloji profesörünün bana

kurumlara yönelik eğitimler konusunda iş teklif etmesiyle, önceleri hekimlikle paralel, ki saat 17'e kadar eğitimler vererek saat 18'den bazen gece yarısına kadar →

muayenehanede çalışarak, uzun yıllar geçirdim. Ancak bir süre sonra çok yorucu olmaya başlayınca tercihim psikoloji temelli eğitimlerden kullanmak durumunda kaldım. Tekrar eski gözağrım psikoloji beni çağırırdı yani. Bu süreçte Psikoloji yüksek lisansı yaptım. Kurumsal eğitimler 17 yıl sürdü.

Geriyeye dönüp baktığınızda dişhekimliği yaptığınız yıllarda hayatınızdaki olumlu ve olumsuz gelişmeler nelerdir? Üzerine hiç düşündünüz mü?

Hiç düşünmez olur muyum? Öncelikle şunu söylemem lazım, hekimliği çok severek yaptım. Ancak maddi ve manevi olarak beklentilerimin karşılandığını düşünmüyordum. Hekimlikle temasta olduğum hastalarımın harika iletişimlerini vardı ancak ben insanların daha derinine ulaşmak istiyordum.

Dediğim gibi eğitimecilik süreci benim psikoloji ile yıllar önce kopardığım bağlarımı tekrar kurma vesile oldu. Şimdi kendimi daha genişlemiş ve daha çok insana, potansiyelimden çoğuyla destek olduğumu hissediyorum.

'Aile Dizimi' ile tanışıklığınız nasıl gerçekleşti? Neden bu alanda eğitim almayı tercih ettiniz?

Bir boşanma sürecinden geçiyordum. Faydası olacağını düşünerek Psikolog Mehmet Zararsızoğlu'na gittim. Bireysel terapinin yanı sıra aile dizimi de yapıyordu.

Gerek bu süreci hasar-

sızca atlatmamda gerekse sonraki dönemdeki ruh halimde o kadar olumlu etkisi oldu ki, bu yöntemi öğrenmeli ve herkesin faydalanmasını sağlamalıyım dedim. Ve bir yandan psikoloji yüksek lisansı yaparken diğer yandan Dr. Zararsızoğlu'ndan 900 saat aile dizimi eğitimi aldım. 18 yıldır aile dizimi yapıyorum.

Aile dizimi nedir? Psikoterapi yöntemlerine göre bir üstünlüğü var mıdır?

Herhangi bir yöntemin diğerine göre üstün olduğunu düşünmüyorum. Kişinin ihtiyacına uygun yöntem vardır. Elbette ehil bir uygulayıcı tarafından yapılması kaydıyla. Aile dizimi yaşamımızdaki tikanlıkların, yoksunlukların sadece bizim seçimizden değil atalarımızdan da kaynaklanmış olabileceğini öne süren bir terapi yöntemi.

Bazılarının öne sürdüğü

'Aile dizimi yaşamımızdaki tikanlıkların, yoksunlukların sadece bizim seçimizden değil atalarımızdan da kaynaklanmış olabileceğini öne süren bir terapi yöntemi.'

gibi sorumluluktan kaçınmak için sığınan bir yöntem asla değil. Aksine kişinin kendi yaşamı üzerinde daha fazla sorumluluk almasına vesile oluyor diyebilirim, her terapi yönteminde olduğu gibi.

Atalarımızın yaşadığı ani ölümler, kayıplar,

şavaş, göç, hak yeme hak yenme, miras kavgaları, kız kaçırma, tecavüz vs gibi travmalar, gelecek nesillere genler yoluyla taşınmış bireyin tam potansiyeli ile hayata yönelmesine ve seçimler yapmasına engel olabilir.

Aile dizimi ile hem atalarımızın, hem içine doğduğumuz ve kurduğumuz ailelerin dinamiklerine çalışarak bireyin boynundaki o görünmez zincirlerden bağımsızlaşmasını hedefliyoruz. Mutlaka psikoloji bilgisi ve eğitimi almış, aile dizimi eğitimini yetkin bir uzmandan ve (50-100 saat gibi kısa değil) gerekli sürede almış, tecrübeli bir uzman tarafından yapılması gerekiyor.

Maalesef dişhekimliğinde hala kurtulamadığımız sahte dişhekimleri gibi sahte aile dizimcileri de ortada çok sayıda var. İzlediği bir diziyi seyretmiş,

iki defa dizime katılmış birçok eğitimsiz kişinin dizim yaptığını şahit oluyorum. Hasta olarak, danışan olarak sorumluluğumuz hizmet verecek kişinin yetkinliğini kontrol etmek olmalı.

Aile dizimi yetkin biri tarafından yapıldığında birçok yönetime nazaran çok daha etkin ve daha kısa sürede gerçekleşen bir terapi yöntemi. Bugüne dek binlerce kez yaptım. Olumsuz bir durum hiç yaşamadım. Dizimlerin zarar vereceğine dair duyduğunuz her şey yetkin olmayan biri tarafından yapılmış olmalarıyla ilgilidir. Bence herkes en azından içine doğmuş olduğu aile ve kurduğu aileye dair dizim yaptırmalı.

Mona Kitap tarafından yayınlanan "Aile Dizimi-Atalarınızın Kaderleri Kaderimiz Olmasın" O

**bir Türk uzman tarafın-
dan alanında yazılan ilk
kitap olma özelliği de
taşıyor. Kitabı yazmaya
nasıl karar verdiniz?
Çalışmalarınızı nasıl
sürdürdünüz?**

*'Atalarımızın yaşadığı
ani ölümler, kayıplar,
savaş, göç, hak yeme hak
yenme, miras kavgaları,
kız kaçırmaya, tecavüz vs
gibi travmalar, gelecek
nesillere genler yoluyla
taşınıp bireyin tam
potansiyeli ile hayata
yönelmesine ve seçimler
yapmasına engel
olabiliyor.'*

Uzun yıllar binlerce aile dizimi yaptıktan sonra haylice birikimim oluşmuştu. Danışanlarım bu konuda aydınlatıcı bir kitaba ihtiyaç olduğunu söylüyorlardı. Aslında pandemi buna vesile oldu. Pandeminin ilk üç ayı herkes gibi hiçbir şey yapmadan evde oturmaya mahkum kalınca kitabı yazmak için büyük bir itki duydum. Pandeminin armağanı, hiçbir şey yapma zorunluluğunda olmama hali buna aslında vesile oldu. Saatlerce yazma lüksüne sahip oldum. Zaten kısa sürede de yazıp bitirdim.

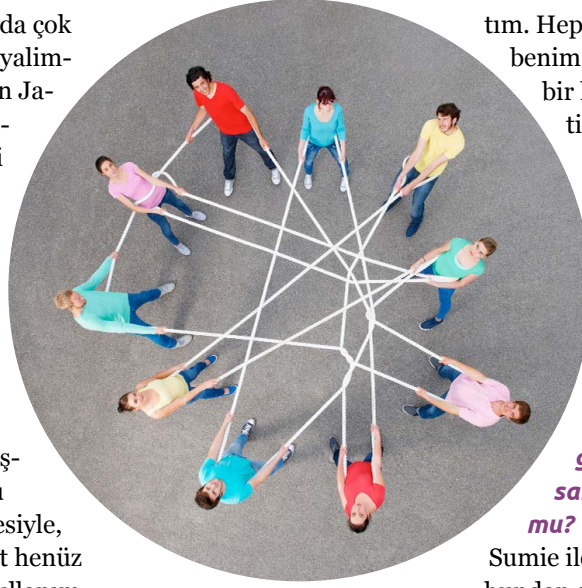
Sizinki aslında sanatla iç içe de bir yaşam. MSÜ Güzel Sanatlar Fakültesi'nde Geleneksel Türk Sanatları'nı bitirdiniz. Japonya'da bu konuda sergiler açtınız. O süreç nasıl başladı, ilerledi anlatabilir misiniz?

Kendimi bildiğimden beri Japonya ve kültürüne

aşığım. Bu konuda çok okumuştum. Hayalimde de hep bir gün Japonya'da yaşayacağım düşüncesi vardı.

Güzel sanatlarda okurken, Japon ve türk geleneksel sanatlarındaki yöntem ve malzeme benzerlikleri ilgimi çekmişti. Biraz da bunu öğrenme bahanesiyle, o zaman internet henüz bu kadar aktif kullanımda değildi, Japonya'daki bütün ilgili üniversitelere mektup yazdım, burslu öğrenci olarak beni kabul ederler mi diye. Bir tanesi kabul etti ve gittim.

Gitmeden bir kursa yazılıp derdimi anlatacak kadar Japonca öğrendim. Kısa dönem burslu öğ-

renci olarak geleneksel Japon resmi eğitimi gördüm. Çeşitli, tesadüf mü dersiniz tevafuk mu bilemem ama çeşitli fırsatlar çıktı önüme ve sergiler açtım, Türk geleneksel sanatlarını anlatan Japonca seminerler verdim. Harika insanlarla tanış-

tım. Hepsinden önemlisi benim için çok önemli bir hayali gerçekleştirdim.

Japon resim sanatı Sumie ile tanışıklığınız da orada başladı sanırım. Sumie sanatı ile geleneksel Türk sanatları benziyor mu?

Sumie ile çok yıllar sonra bundan sekiz yıl önce tanıştım. Geleneksel Japon ve geleneksel Türk sanatlarından çok farklı.

Tezhip ve minyatür keskin kuralları olan, dışına çıkılması doğru olmayan birer sanat. Zamanında benim ruhumun ihtiyacını karşıladığına eminim. Ancak artık ben de, ruhumun ihtiyaçları da çok farklı.

Sumie, bir tür zen meditasyonu yapmak gibi. Elbette kendince kuralları var, ancak katı ve engelleyici değil. Sadece boyalar, fırça ve kağıtta kaybolup gitmenin keyfini size anlatamam. Dışhekimliği yaparken yorulan, sıkışan tüm ruhlara sanatın bir dahıyla uğraşmasını öneririm. Dünyanın şartları bu kadar zorlayıcıyken, dışhekimliğinin sorumluluğu bu kadar ağırken hepimizin hafiflemeye çok ihtiyacı var.

Bundan sonrası için planlarınız neler?

Bitirdiğim bir romanım var. Son düzeltmelerini yapıyorum uzunca bir süredir. Bir de gene herkesin ihtiyacı olduğunu düşündüğüm bir konuda bir psikoloji kitabı var sırada yazmak istediğim. ○

Meslektaşımız Ayla Akbuar 2022'de yayımlanan Aile Dizimi kitabının ardından önümüzdeki günlerde bir roman ve bir psikoloji kitabı yayımlamaya hazırlanıyor.

Kayıt 1

Duhul 1

Cumhuriyet'in 29 Ekim 1923 tarihinde ilanıyla birlikte kadınların kamusal alana girmesini sağlayan yasal ve yapısal reformlar hızlanır. Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun 3 Mart 1924'te çıkarılmasıyla tüm eğitim kurumları Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlanırken, kızlar da erkeklerle eşit haklarla eğitim görmeye başlar.

Cumhuriyet, kadınların kamusal alana girmesini sağlayan reformların yanında başka alanlarda da köklü değişikliklere gider. Bu değişikliklerden önce zihniyetlerin değişmesini sağlamak gerekiyordu ki yapılan köklü değişikliklerin devamlılığı sağlansın.

Bu zihniyet değişiklikleri önce sanatçılarda, yazarlarda, şairlerde görülür. Burada en büyük sıkıntı o kişilerin Cumhuriyet öncesi yazıp çizdiklerinin zihniyet değişikliğinden sonra karşılımlarına çıkması ve inandırıcı bulunmayıp eleştiriliyor olmalarıydı.

İşte bu kişilerden birisi de **Cenap Şahabettin**'di. Dilde muhafazakârlığı savunması, Türkçülerle giriştiği tartışmalar, İttihatçılar ve **Enver Paşa**'yı tutması, sonra yermesi, **Cemal Paşa** ile olan yakınlıklarının menfaate dayandığı, kadın hakları aleyhindeki yazıları, yeni kurulan cumhuriyetin ileri gelenleri tarafından affedilmez. Bu durum onu dışarıya kapalı bir kişi haline getirir. O da çareyi evine sığınıp yazı yazmakta bulur. Evinden pek çıkmayıp kendini Cumhuri-

yet'e sevdirmek için yazılar yazmaya başlar.

Aslında şimdi anlatacağım olay bile onun fikirlerinin değişmiş olduğu ve eleştirilenler tarafından affedilmesi için yeter! Ama o eleştiriler şair ölene kadar hep devam eder. Bahsettiğim olayı hemen anlatayım; şairin evde yazılarına daldığı bir esnada evinin kapısı çalar. Yardımcısı kapıyı açtığında karşısında bir bey ile genç bir kız duruyordu. (Adını bilemediğim için Beyefendi Misafir diyeceğim erkek olan misafire) Beyefendi Misafir, Şair ile görüşmek istediğini ve arkadaşı olduğunu söyler. Cenap Şahabettin de yardımcısına misafirleri evin salonuna almasını söyler.

Önce üstünü başını sonra masasını düzeltir. ➔

Aynı zamanda cilt hastalıkları uzmanı bir hekim olan Cenap Şahabettin İttihat Terakki'nin eski liderlerine yakınlığı nedeniyle Cumhuriyet döneminde gözden düşmüş bir yazardı.

* Şair, yazar. Aşk-ı Salacak, Küçük Bir Ada'nın Not Defterinden Bolaman, Balkondan Düşen L, Yakışıklı Yelkovan Hazinedar'ın yayımlanmış kitaplarıdır.

Bu bir alışkanlıktır. Ve salona gider. Uzun zamandan beri görmediği dostuna sarılır. Diğer misafir zayıf, cılız ve kısa boylu bir genç kızdır. Cenap Şahabettin, bu genç kıza tam “*adınız nedir? Siz kimsiniz?*” diye soracakken, genç kız daha hızlı davranarak “*Merhaba efendim adım Ayşe Şadiye Yusuf*” der. Beyefendi Misafir, hemen atlar; “*Ayşe Şadiye yeğenimdir. Daha doğrusu çok yakın bir dostum olan Kuleli Askeri İdadisi muallimlerinden Binbaşı Yusuf Bey’in kızıdır.*” Cenap Şahabettin, “*Ayakta kalmayalım efendim. Şöyle buyurun oturup konuşalım*” der ve eliyle bordo kadife döşemeli koltukları gösterir.

Beyefendi Misafir ve şair otururlar. Beyefendi Misafir, “*Bizim bir maruzatımız var*” deyip konuşmasına devam edecekken koltuğa oturmuyup ayakta duran Ayşe Şadiye, Beyefendi Misafir’in konuşmasını bitirmeden sabırsız ve heyecanlı bir şekilde biraz da yüksek bir sesle şaire doğru; “*Efendim ben okumak istiyorum.*”

Cenap Şahabettin şaşırır ama genç hanımın bu heyecanlı hali de hoşuna gitmiştir; “*Okuyabilirsin tabii bak Tevhid-i Tedrisat kanunu da çıkıyor. Elbette okursun.*” “*Ama ben Darül Fünun’da Dişçilik Okulu’nda okumak istiyorum.*” Cenap Şahabettin’in şaşkınlığı iyice artar, çünkü o genç hanımın lisede okumak istediğini sanır. “*Çok şaşırıttın beni. Seni daha küçük sandım. Emin misin genç hanım?*” Beyefendi Misafir araya girer, “*Ayşe Şadiye kızımız Çamlıca Lisesi mezumudur. Çok zeki ve akıllı bir kızımızdır. Ama tutturdu ben dişçi olacağım diye.*”

Ayşe Şadiye, şairin sorusuna cevap verir, “*Çok eminim efendim. Biliyorsunuz senelerden beri her sahada olduğu gibi, ilim ve fen sahalarında da genç kızlarımızın şayan-ı iftihar bir terakki eseri gösterdikleri inkâr edilemeyecek bir hakikattir. Ben de onlar gibi olmak, dişçi olmak ve Cumhuriyetimize yakışır bir nefer bir kadın olmak istiyorum.*”

Ayşe Şadiye, bu sözleri söylerken sesi daha da gür çıkar ama biraz da heyecanla çatallanır. Genç hanımın bu heyecanı, azmi ve isteği karşısında şair de heyecanlanır. “*Peki, bu fikrine mani olan nedir?*” Ayşe Şadiye, cevabını hiç düşünmeden şak diye yapıştırır. “*Siz, yani siz erkeklerin bağnaz fikirleri ve peşin hükümleriniz.*”

Cenap Şahabettin, bu cevap karşısında ne diyeceğini şaşırır. Çünkü cumhuriyet öncesi söyledikleri savunduğu şeylerin yine karşısına çıktığını düşünür. Ama Ayşe Şadiye’nin bunlardan haberi yoktur. Ve ‘siz’ derken Cenap Şahabettin’i değil erkeklerin ön yargılarını kastediyordu.

Ayşe Şadiye, nefessiz kaldığı yerden devam eder. “*Efendim ben kayıt için okula gittiğimde okul müdürü Server Kamil Bey’in nahoş ve kırıcı bir davranışıyla karşılaştım. Beni karşısında görünce, evimde oturup rokokolu işlememi ve kayıtların*

Gazeteci Ömer Sami Coşar'ın Güvendiren'le 1968 yılında yaptığı röportajın kupürü.

kapandığım söyleyerek tersledi. Bu da benim çok ağrıma gitti. Server Kamil Bey gibi Avrupa görmüş bir büyük hocamızın bu zihniyeti beni çok üzdü. Olayı babama anlattım. O da sizin arkadaşınız olan Beyefendi Misafir’e durumu anlattı. Beyefendi Misafir Bey de bu konuda sizin yardımcı olabileceğinizi söyledi. Ve şimdi karşınızdayız.”

Cenap Şahabettin, ayağa kalkar, “*Genç Hanım, ben ne yapabilirim? Nasıl yardımcı olabilirim?*” Bu soruya tam Beyefendi Misafir cevap verecekken Ayşe Şadiye yine atlar. “*Efendim, bildiğimiz kadarıyla Server Kamil Bey sizin tanıdığınız ve dostunuz, siz de tanınmış bir yazar ve şairimizsiniz. Sizden benim okula kayıt edilmem ve benim için bir tavsiye mektubu yazmanızı istirham ederim.*”

Cenap Şahabettin, bu talebi şöyle kısa bir şekilde düşünür. Evet, Server Kamil Bey’i iyi tanıyordu ve o da kendisi gibi hekimdir. Aslında onun modern biri olduğunu düşünür ve Ayşe Şadiye’ye neden böyle davrandığına anlam veremez. Ve Server Kamil Bey’e bir mektup yazmaya karar verir. Beyefendi Misafir’e bakar, karşısında duran daha doğrusu heyecandan yerinde duramayan cılız kısa genç hanıma bakar ve “*tamam*” der.

Genç kız sevinçle “*Yaşasın*” diye küçük bir çığlık atarak elini çıkarır. Şair ve Beyefendi Misafir, şaşkınlıkla ona bakarlar. Ayşe Şadiye’nin zayıf yanakları hem sevinç hem utanç ile pembeleşir. Cenap Şahabettin, o gün Tıp Medresesi Dişçi-

'Dişçi Mekteb-i Alisi' protez laboratuvarında (1926).

lik Okul Müdürü Server Kamil Bey'e bir mektup yazar. Ayşe Şadiye mektubu bizzat elden Server Kamil Bey'e verir. Ve Ayşe Şadiye Yusuf, Dişçilik Okulu'nda eğitime başlar.

20 Temmuz 1926 günü Cenap Şahabettin, yine bordo kadife döşemeli koltuklardan birine oturmuş, çayını yudumlarırken bir taraftan da Cumhuriyet gazetesini okumaktadır. Birden gözleri gazetenin sayfasındaki bir habere takılır ve yüzünde bir gülümseme belirir: "... Kaç sene evvel fen ve edebiyat fakültelerinde muvaffakiyet gösteren hanımlarımız, bir müddet sonra hukuk ve tıp fakültelerine de girmişlerdir. İki sene evvel ilk mezunlarını hayata atan hukuk fakültesinden sonra bu sene de tıp fakültesinin dişçi şubesi ilk 'tabibe'sine diplomasını vermiştir. Bu şerefi

birinci olarak kazanan Şadiye Yusuf Hanım'ın bu mazhariyetini tebrik eder, kendisine muvaffakiyetler temenni eyleriz."

Evet, Ayşe Şadiye Yusuf, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın dişhekimi olmuştur. Hem de 175 kişi olarak başladıkları okula kalmadan mezun olan 35 kişiden biri olarak. Yani Cumhuriyet tarihimizin bir kadının kadın dişhekimi olmasında, hem de ilk kadın dişhekimi olmasında bir şairin mektubunun payı vardır. Payı vardır dedim, tamamen onun sayesinde demedim çünkü Ayşe Şadiye, Cenap Şahabettin ile görüştiklerinde bir şeyi özellikle söylemez. Ayşe Şadiye Yusuf'un o gün söylemediği şey; Cenap Şahabettin'den yardım isterken aslında zaten kayıt olmuştur okula. Okul müdürü Server Kamil Bey'in onu istemez tavrından dolayı işini sağlama almak adına kayıt olduğunu söylememiştir. Ama Server Kamil Bey, ona "Bir genç kızın bu okulda ne işi var?" dediğinde çantasından çıkardığı kâğıdı Server Kamil Bey'e sinsi bir gülüşle gösterir: **Kayıt 1, Duhul 1**. Yani okula ilk kayıt olan kişidir. Tıpkı daha sonra Cumhuriyet tarihinin ilk kadın dişhekimi olarak tarihe kaydolması gibi.

KAYNAKLAR

- Türk Diş Hekimliğinin Öncü İsimleri : "Ayşe Şadiye Yusuf(Güvendiren)/ Arş.Gör. Göksun Özyazıcı - Arş.Gör. N. Büşra Çetinkaya
- <https://www.tdb.org.tr/tdb/v2/yayinlar/TDBD/106sayi.pdf> ilk kadın dişhekimimizin 40 yıl önce yayımlanmış röportajı: Dişçi mektebinden Afganistan'a

VEFAT

Ankara Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Erkan Kutlu
(2005 Gazi Ü.D.F. mezunu)
11 Aralık 2023 tarihinde
yaşamını yitirmiştir.

Ankara Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Tanju Atak
(1977 Gazi Ü.D.F. mezunu)
8 Ocak 2024 tarihinde
yaşamını yitirmiştir.

Ankara Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Mehmet Gümgör Karagözlü
(1972 İstanbul Ü.D.F. mezunu) 10
Ocak 2024 tarihinde
yaşamını yitirmiştir.

Ankara Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Dr. Altan Güngör
(1991 Gazi Ü.D.F. mezunu)
15 Ocak 2024 tarihinde
yaşamını yitirmiştir.

Ankara Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
İbrahim Küçük
(1992 Ankara Ü.D.F. mezunu)
13 Şubat 2024 tarihinde
yaşamını yitirmiştir.

Ordu Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Okan Kasapoğlu
(1988 Ankara Ü.D.F. mezunu)
19 Şubat 2024 tarihinde
yaşamını yitirmiştir.

İzmir Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Leman Banaz Yenice
(1981 Ege Ü.D.F. mezunu)
21 Aralık 2023 tarihinde
yaşamını yitirmiştir.

İzmir Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Sedat Celil Bullaloğlu
(1985 Ege Ü.D.F. mezunu)
18 Ocak 2024 tarihinde
yaşamını yitirmiştir.

İzmir Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Tülin Demir
(1989 Ege Ü.D.F. mezunu)
17 Şubat 2024 tarihinde
yaşamını yitirmiştir.

Ailelerinin ve yakınlarının acısını paylaşıyor, başsağlığı dileriz.

Üç şehirle VESTFALYA

Kimi zaman kısa seyahatlere birçok şehri sığdırabilirsiniz. Aslında bu bir sonraki seyahat rotanızı belirlemek açısından size fikir verme açısından yararlı olabilir. Biraz yorucu olsa da birbirine yakın şehirleri kimi zaman günübirlik gezilerle veya birkaç güne sığdırarak seyahatinizi renklendirebilirsiniz. Bu yazımızda birbirine yakın olan üç şehri panoramik gezi tadında anlatmak istedim. Umarım okurken keyif alırsınız.

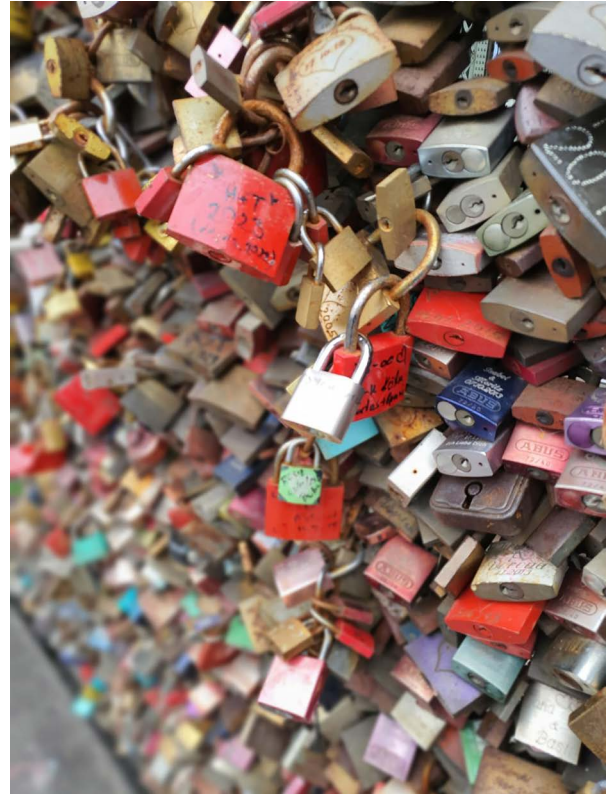
Ren Nehri'nin büyüleyici şehri Düsseldorf

Adını yine **Ren** nehrine akan **Düssel** Nehri'nden alır. Şehir tarihi ve modern dokunun mükemmel karışımını sunuyor. Aslında Düsseldorf şehrinin turistler için en büyük avantajı konum olarak farklı şehir görmek istenildiğinde 45 dakika - 1 saatlik mesafelerde birçok şehre ulaşılabilmesidir. Mesela iki yılda bir düzenlenen IDS fuarının yapıldığı **Köln**'e 45 dakika, alışveriş konusunda epey bir üne sahip olan Hollanda'nın **Roermond** şehrine 45 dakika, **Dortmund**'a 1 saat mesafededir. Bu nedenle günübirlik turlarla birçok şehri rahatça gezebilirsiniz.

Şehrin merkezi, **Altstadt** olarak bilinen Eski Şehir'de bulunuyor. Bu bölge dar sokakları, renkli binaları ve tarihi yapılarıyla adeta bir açık hava müzesini andırıyor. Burada *Rheinuferpromenade* adı verilen nehir kıyısı boyunca yürüyüş yapabilir ve güzel manzaralar eşliğinde keyifli vakit geçirebilirsiniz.

Düsseldorf'un alışveriş caddeleri moda tutkun-

larını cezbedecek birçok seçenek sunuyor. Königsallee (Kö), dünyaca ünlü markaların mağazalarını bulabileceğiniz lüks bir alışveriş caddesi olarak öne çıkıyor. →

Aşkını ölümsüzleştirmek isteyen aşıklar Köln'ün Hohenzollern Köprüsü'nü bu hale getirmiş.

Düsseldorf'un Martin-Luther meydanındaki Adalet Bakanlığı binasının önünü Demirci ve Oğlu heykeliyle Kayzer Wilhelm heykeli süslüyor.

Königsallee Caddesi/Bulvarı, Düsseldorf'un en canlı ve en popüler caddelerinden biri. Düssel Nehri'nin beslediği bir kanalı içine alan bu cadde, boylu boyunca uzanan alışveriş merkezi, hediyelik eşya dükkanları, mağazaları, kafeleri, galerileri ve restoranları ile ünlü.

Yerel halk tarafından kısaca "Kö" olarak isimlendirilen ve Düsseldorf'ta birçok ünlü markanın da mağazasının bulunduğu cadde, geceleri de oldukça güzel bir manzara sunuyor. Ağaçlarla kaplı bir kanal boyunca uzanan cadde, oldukça zarif bir atmosfere sahip. Bu caddenin ortasından geçen kanal da 19. yüzyılın başında

inşa edilmiş. Peyzaj mimarisi **Weyhe** tarafından yapılan kanal, 200 yılı aşkın süredir estetik bir şekilde ışılıyor.

Sanata ve kültüre ilgi duyanlar için Düsseldorf keşfedilecek birçok yer sunuyor. K20 ve K21 gibi çağdaş sanat müzeleri, eserlerinizi büyüleyici bir şekilde sergiliyor.

Halka açık bir televizyon kulesi olan Rheinturm, yaklaşık 240 metre yüksekliğiyle Almanya'nın en yüksek televizyon kulesi ve şehrin en yüksek yapısıdır. Turistlere açık olan bu yapıdan Düsseldorf'u kuşbakışı izleyebilirsiniz.

Düsseldorf aynı zamanda bir gastronomi başkenti olarak da

bilinir. Şehirdeki restoranlar, farklı mutfaklardan lezzetler sunuyor. **Altbier** adı verilen geleneksel bir bira türü ise Düsseldorf'un meşhur içeceği. Türk yemeklerinden vazgeçemeyip, tercihiniz Türk restoranı olacaksa yoğun bir Türk nüfusunun yaşadığı bu şehirde birçok seçeneğiniz olacaktır.

Kolonya Şehri Köln

Köln, eski adıyla Kolonya, Almanya'nın dördüncü, **Kuzey Ren-Vestfalya** eyaletinin en büyük şehridir. 1700'lü yıllarda ilk kez Köln'de üretilen kolonya da ismini bu şehirden alır.

Düsseldorf gibi Köln de Ren nehri kıyısındadır. Meşhur Dom meydanına gidip Köln Katedrali'ni görebilir ya da Ren nehri kıyısında yürüyüş yapabilirsiniz. Köln Katedrali UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesi'ne alınmış, çok ihtişamlı bir yapı. Katedrali bulmanız çok zor olmayacaktır. Çünkü sürekli olarak şehrin farklı noktalarını gezerken, fotoğraf çekmeye başladığınızda kadrâjınıza girecektir.

Hohenzollern Köprüsü, katedral ile birlikte şehrin en önemli noktalarından biridir. Katedralin olduğu bölgeyi nehrin karşı kıyısına bağlıyor. Görsel olarak da oldukça güzel. Bir diğer önemli özelliği ise üzerinde binlerce asma kilit olması. Aşkını ölümsüzleştirmek isteyen aşklar buraya kilitlerini asmışlar. →

Rheinturm, yaklaşık 240 metre yüksekliğiyle Almanya'nın en yüksek televizyon kulesi

1248 yılında yapımına başlanan ve 632 yıl sonra 1880'de hizmete açılan Köln Katedrali Avrupa'nın en görkemli yapılarından.

Siz de yanınızda kilit getirip binlerce kilit arasında yerinizi alabilirsiniz. Açıkçası o bölgede kilit satanlara rastlamadığımdan önerim yanınızda kilidinizi getirmeniz.

Altstadt (Eski Şehir) olarak adlandırılan bölge Köln Katedralini de kapsayan şehrin eski kısmıdır. Bu bölgedeki yapılar mimarisıyla dikkat çekmek-

tedir.

Schokoladenmuseum (Çikolata Müzesi) de yoğun talep gören duraklardan birisi. 3000 yıllık çikolata tarihini sergileyen müzeye çikolata tutkunları ve meraklı gezginler ilgi gösteriyor.

Noel dönemine denk gelirsiniz Köln'ün Noel pazarları ışıltılı süslemeler altında keyifli zaman geçireceğiniz duraklar arasındadır.

İki yılda bir düzenlenen dünyanın en önemli dişhekimliği fuarı IDS de dahil birçok fuara ve etkinliğe ev sahipliği yapan Koelnmesse de önemli merkezlerden biridir.

Alışverişin kalbi Roermond

Düsseldorf veya Köln'e geldiyseniz 45 dakika mesafedeki Roermond'a zaman ayırmanızı öneririm. Tabii ki bu konuda bahar veya yaz aylarını tercih etmeniz işinizi kolaylaştıracaktır. Soğuk ve yağışlı havalarda çok keyif verdiği söylenemez. 57 bin kişilik nüfusa rağmen şehre geldiğinizde gördüğünüz kalabalık sizi şaşırtabilir. Büyük bir outlete sahip olan şehre birçok ülkeden akın akın insan alışveriş için geliyor. Bu nedenle ziyaret etmeyi düşünürseniz haftasonunu tercih etmemenizi öneririm. Özellikle haftasonu neredeyse her mağazanın önünde sıra beklemeniz gerekiyor.

Güzel yemek yiyebileceğiniz, yürüyerek bir çok noktaya ulaşabileceğiniz bu şehirde işin içerisine alışveriş girerse size bir gün yetmeyebilir. Konaklama açısından da küçük bir şehir olmasına rağmen birçok seçeneğe sahip. Benim tavsiyem gitmeden önce outletin sayfasından krokisine bakıp mağazaların yerlerini belirleyip kendinize bir rota çıkarmanız. □

Düsseldorf'un televizyon kulesinden görünümü (altta). Hollanda'nın Almanya sınırındaki küçük kasabası Roermond tam bir alışveriş cenneti (yanda).

Sürekli Dişhekimliği Eğitimi Kredilendirilmiş Soruları

Soruların yanıtlarını en geç **15 Nisan 2024** tarihine kadar SDE Yüksek Kurulu Kızırmak Mah. 1446. Cad. Alternatif İş Merkezi No: 12/38 Çukurambar Çankaya / Ankara adresine mektupla, 0.312.430 29 59'a faksla ya da tdb@tdb.org.tr adresine e-mail ile gönderen meslektaşlarımızdan en az 7 soruyu doğru cevaplayanlar 6 SDE kredisi almaya hak kazanacaklardır.

1 İç ve dış mine epitellerinin birbirine yapışık şekilde koleden aşağıya uzayarak meydana getirdiği ve diş köklerinin oluşumunu sağlayan yapı aşağıdakilerden hangisidir?

- Epstein İncileri**
- [a] Damakta orta hat
[b] Kretlerin lingual yüzlerinde
[c] Alt dudakta
[d] Maksillada dental kretin sırtları
[e] Damakta orta hat

2 Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

- [a] Büyüme ve gelişme değerlendirilmesi – Hays-Nance analizi
[b] Model Analizi – Steiner analizi
[c] Klas II Divizyon 1 - Çenelik
[d] Klas III – artmış overjet
[e] Klas II Diz 2 – derin kapanış

3 Mekanik, kimyasal, bakteriyel ürünleri ve/veya termal değişiklikler gibi dış etkilerle pulpa ve predentine giren sinir liflerinin veya dentin kanalcıkları içindeki odontoblast uzantılarının uyarılmaya başlamasıyla salgılanan ve antijen henüz dentin kanalcıkları içindeyken pulpayı ve odontoblastik tabakayı savunmaya hazırlayan mediyatörler aşağıdakilerden hangisidir?

- [a] CGRP ve p maddesi
[b] Fibroblastlar ve monositler
[c] Mast hücreleri ve bazofiller
[d] Eozinofil
[e] APC

4 Aşağıdakilerden hangisi Articain içerikli anesteziğin içinde bulunmaz?

- [a] Artikain hidroklorür
[b] Epinefrin hidroklorür
[c] Sodyum metabisülfid
[d] Sodyum sülfataz
[e] Distile su

Bohn Nodülleri

- Dilin ventral yüzeyinde
Damakta orta hat
Maksillada dental kretin sırtları
Damakta orta hat
Kretlerin bukkal yüzlerinde

5 Aşağıdakilerden hangisi pişirilme ısılarına göre dental porselen sınıflaması için yanlıştır?

- [a] Yüksek, orta, düşük ve ultra düşük ısı porselenleri olarak sınıflanırlar.
[b] Yüksek ısı porselenlerinde en az %50'lik kuartz ile desteklenen fel-dspar bulunmaktadır.
[c] Borik oksit, lityum oksit veya alkali karbonatların ilavesiyle orta veya düşük ısı porselenleri elde edilir.
[d] Hazır köprü gövdelerinin üretiminde genellikle orta ısı porselenleri kullanılmaktadır.
[e] Düşük ve ultra düşük ısı porselenleri, yüksek ve orta ısı porselenlerine göre, karşıt dentisyonda daha az aşındırma etkisine sahiptir.

6 Aşağıdaki durumlardan hangisinde "gingivektomi operasyonu" kontrendikedir?

- [a] Kemik yıkımı bulunmayan dişeti hiperplazisi vakalarında.
[b] Yeterli keratinize doku varlığı bulunan hiperplazi vakalarında.
[c] Kemik içi ceplerin eşlik ettiği alveolar kemik yıkımı vakalarında.
[d] Yeterli keratinize doku varlığında kuron boyu uzatma işlemlerinde.
[e] Hiçbiri.

7 Aşağıdakilerden hangisi pişirilme ısılarına göre dental porselen sınıflaması için yanlıştır?

- [a] Yüksek, orta, düşük ve ultra düşük

ısı porselenleri olarak sınıflanırlar.

- [b] Yüksek ısı porselenlerinde en az %50'lik kuartz ile desteklenen fel-dspar bulunmaktadır.
[c] Borik oksit, lityum oksit veya alkali karbonatların ilavesiyle orta veya düşük ısı porselenleri elde edilir.
[d] Hazır köprü gövdelerinin üretiminde genellikle orta ısı porselenleri kullanılmaktadır.
[e] Düşük ve ultra düşük ısı porselenleri, yüksek ve orta ısı porselenlerine göre, karşıt dentisyonda daha az aşındırma etkisine sahiptir.

8 Aşağıdakilerden hangisi ball ataşmanların avantajlarından-dır?

- I. Klinik ve laboratuvar uygulamalarının kolaylığı ve ucuz olması
II. Birbirinden uzak implant uygulamalarında kullanım kolaylığı
III. V şeklindeki kretlerde uygulanabilir olması

- [a] Yalnız II [b] I, III [c] Hepsii
[d] II, III [e] Hiçbiri

9 Amalgamın üst yüzeyinde oluşan siyahlaşmaya ne isim verilir ?

- [a] Amalgam kını
[b] Post amalgam
[c] Preamalgamasyon
[d] Tarnish
[e] Discoloration

10 Aşağıdaki şekerlerden hangisinin metabolizması karaciğer fonksiyon testi olarak kullanılır?

- [a] Fruktoz
[b] Galaktoz
[c] Mannoz
[d] Sorbitol
[e] Sukroz

SDE YANIT FORMU (Doğru yanıtı lütfen daire içine alınız):

Adı Soyadı : ..... İmzası: .....

TC Kimlik No : .....

Adresi : .....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E
209. sayının yanıt anahtarı:									
A	D	A	D	A	B	B	C	C	B

Tüm sayılara ulaşmak için tıklayın

